

Βίος και ἔνθεα ἠρωϊκὰ κατορθώματα τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρός ἡμῶν Γρηγεντίου, Ἀρχιεπισκόπου Αἰθιοπίας Λιβύης, συγγραφεύς παρὰ τοῦ σχολαστικοῦ Παλλαδίου, Ἐπισκόπου Ἐλενουπόλεως, ὃς καὶ τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων συνέγραψε. Εὐλόγησον Πάτερ.

Βίον πατρός μεγάλου θεάρεστον βούλομαι ἀγαπητοὶ νὰ διηγηθῶ πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην· ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπρητισμένος με καλὴν θέσιν, ἀπὸ τὴν χάριν καὶ δύναμιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος· καὶ θέλοντας ν' ἀρχίσω τὴν διήγησιν, στοχαζόμενος με τοὺς νοερούς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς μου ὄσον τὸ κατ' ἐμέ, τόσον καὶ πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, ἐκεῖνα ὁποῦ τότε ὁ Θεοπτικώτατος Μωϋσῆς εἶδε καὶ ἤκουσεν εἰς τὸ Σίναϊον ὄρος τὴν βάτον τὴν καιομένην, καὶ μὴ χωνευμένην· στοχαζόμενος λέγω· καὶ καταβάς, καὶ ἀναβάς ἀπὸ τοὺς ματαίους περισπασμούς, καὶ γητῖνας φροντίδας, ἃς ἶδω τὸ ὄραμα τὸ μέγα τοῦτο, τοῦ παναρίστου βίου τοῦ αὐδίου πατρός Γρηγεντίου. Τὴν πρακτικὴν λέγω καὶ θεωρητικὴν τὴν ἐν πνεύματι τοῦ θείου τούτου πατρός. Καὶ με ἴδων ὁποῦ τὸ ὄραμα τῆς πυρφόρου ἐκεῖνης βάτου ὁποῦ ὁ Μωϋσῆς ἐθεάσατο ἐδήλωνε τὴν σάρκωσιν τοῦ Θεανθρώπου λόγου, ὁποῦ ἐγεννήθη ἐκ τῆς Ἁγίας Παρθένου καὶ Θεοτόκου Μαρίας. Ἀλλὰ τὸ σεβάσιμον ὄραμα τῆς διηγήσεως τοῦ βίου τοῦ σεβασίου πατρός Γρηγεντίου, δείχνει εἰς ὅλους ἡμᾶς στρατὰν σωτηρίας ὅπου ἀναβαίνει ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, πρὸς τὴν Οὐρανίον Βασιλείαν.

Ἄλλ' ὁ μὲν προφήτης Μωϋσῆς ὅτε εἶδε τὸ μέγα ἐκεῖνο μυστήριον τῆς βάτου, ἠδέσθη, καὶ ἠξιώθη νὰ τὸ θεωρήσῃ καὶ νὰ τὸ στοχασθῇ ὡς προφήτης Θεοῦ ἄξιος. Ἐγὼ ὅμως ὡς εὐτελέστατος, καὶ παραλυμένος ὅπου εἶμαι κατὰ τὴν δύναμιν μου καὶ κίνησιν, θὰ ἀρχίσω τὴν διήγησιν με τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, καὶ χάριν καὶ σύνεσιν ὅπου θέλει μοῦ δοθῆ ἀπὸ τὸν ἅγιον· διὰ νὰ γνωρίσητε ὁποῖος μέγας τὴν ἀρετὴν εἶναι, καὶ ποῖα εἶναι τὰ κατὰ Θεὸν αὐτοῦ περιπατήματα καὶ κινήματα. Διότι, καθὼς ἡ σελήνη φέγγει τὴν νύκτα εἰς τοὺς περιπατοῦντας μετ' ὁ σκότος, οὕτω καὶ ἡ θεοσέβεια φέγγει εἰς ἡμᾶς, καὶ μᾶς ὀδηγεῖ, ἕως νὰ ἀξιωθῶμεν νὰ λάβωμεν τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὁ ὁποῖος λάμπει, καθὼς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὴν ἡμέραν, λαμπρότερον καὶ καθαρότερον εἰς τοὺς ἁγίους.

Θέλομεν ὅμως διηγηθῆ τὰ περὶ τοῦ σεβασίου πατρός, ὄχι ὅσα κατορθώματα ἐτέλεσεν, ἀλλὰ ἀφήνοντας τὰ περισσὰ διὰ τὸ πλήθος, καὶ διὰ νὰ μὴ προσγίνηται βάρος εἰς τε τοὺς ἀναγινώσκοντας, καὶ ἀκούοντας, ἐκεῖνα μόνον θέλομεν γράψῃ, ὅσα ἤκουσαμεν, καὶ ἐγνωρίσαμεν, καὶ μᾶς διηγήθησαν οἱ Πατέρες ἡμῶν· καὶ μετὰ τὸ νὰ εἴμεθα εἰς τὸν λόγον ἀδύνατοι, καὶ οὐτιδανοὶ εἰς τὴν διήγησιν, παρακαλῶ, νὰ μὴ μᾶς μέμφεσθε, ἀλλὰ νὰ φανήτε συμπαιθητικοί, ἀποδεχόμενοι τὴν μετριότητα τῆς δυναμείας μας τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ εἰς τὸν Θεὸν εὐπρόσδεκτον, καὶ εἰς τοὺς εὐφρονοῦντας. Διότι καλλιώτερα εἶναι μικρὰ ἀκτὺς φωτός, ὁποῦ φωτίζει τὴν ὄψιν, παρὰ τὴν παντελῆ ἀβλεψίαν, καὶ ἐν σκότει διαπορεύεσθαι.

Ἄς ἀρχίσωμεν, λοιπὸν, τὴν διήγησιν τῶν ἐνδόξων καὶ ὑπερτιμῶν κατορθωμάτων τοῦ θείου Πατρός Γρηγεντίου. Χωρὶον εὐρίσκειται Λυπολιανὲς λεγόμενον, εἰς τὰ μεταξὺ ὄρια τῶν Ἀβάρων ἀπὸ τὴν ἄρκτον θάλασσαν ὁδὸν κείμενον τῆς μεγάλης στερεᾶς τῶν Σκυθῶν. Ἀπὸ αὐτὸ λοιπὸν τὸ χωρίον ἦσαν οἱ γονεῖς τοῦ ἁγίου.

οί όποιοι έγέννησαν πρώτων δύο κοράσια· και άρσενικόν παιδίον δέν ειχόν· όθεν έδέοντο του Θεου να τους δώση κληρονομίαν· και ύπακούσας ό Κύριος τήν δέησίν τους, μέ τό να έταξαν να τό άφιερώσουν εις τόν Θεόν, καθώς ή Άννα τόν Προφήτην Σαμουήλ, έγέννησε τόν μακάριον τή έκτη του Δεκεμβρίου μηνός, κατά τήν όποίαν τελείται ή μνήμη του μεγάλου Νικολάου. Και ειδεν ή μητέρα του δραμα, ένα γηραλιόν, άνδρα, στολήν λευκήν ένδεδυμένον, και εις μέν τήν δεξιάν του χείρα, εκράτει σταυρόν μέγαν· εις δε τήν άριστεράν, εκράτει Εύαγγέλιον κεκοσμημένον μέ λίθους πολυτίμους· και πλησίον αυτού ήτο κάποιος νέος όπου έφόρει στοιχάριον, και ώράριον, και τό πρόσωπόν του ήτο ως άγγελος και εκράτει θυμιατόν πύρινον, και τά κάθοννα του θυμιατού, ήσαν ως ρόδα ήδύτνοα· και ταύτα βλέπουσα, ειδεν ότι ήνοιχθη ή στέγη του ούρανού, και κατέβη δρόσος επάνω του παιδιού, και ως ακτινες ήλίου εφαινόnton, και πάλιν κατέβη ώσαν σιτάρι λευκόν πολύ, ώσαν χιών τριγύρω του· και πάλιν έβλεπε τριγύρω του πλήθος κηριών μικρών και μεγάλων όπου εκαιον, και κανδήλια άπτούμενα κύκλω αυτού, και έπανωφόρια, και ώμοφόρια, έπιτραχήλια και ώράρια άναρίθμητα· και έπειτα ειδε τόν Γέροντα εκείνον όπου εκράτει τό Εύαγγέλιον, ότι προσήνετο πολλήν ώραν, και έσφράγισε τό παιδίον τρεις φορές, και έβαλε τόν σταυρόν όπου εκράτει, εις τήν κεφαλήν του. Και πάλιν ευξάμενος εκτενώσ, έβαλε τό Εύαγγέλιον εις τό στήθος του παιδιού, και τό ήσπάσθη, και ούτως άνεχώρησεν. Ό δέ Νέος, όστις έφόρει τό στοιχάριον και ώράριον, προσευξάμενος και αυτός, και θυμιάσας τό παιδίον τριγύρω, εκρέμασε τό θυμιατόν προς τήν κεφαλήν του και ούτως έπέταξεν εις τά άνω.

Αύτα ειδεν ή μητέρα του τήν νύκτα, κατά τήν όποιαν έγέννησε τόν άγιον, και έθαύμασε κατά πολλά. Τό πρωτό τά διηγείτο εις τās γυναικας όπου ήλθον να τήν επισκεφθώσι, και έθαύμαζον και αύται και έσταυροκοπούντο. Μετ' όλίγον καιρόν έβαπτίσθη τό παιδίον, και τό ώνόμασαν Γρηγέντιον, εις τό όνομα ενός γέροντος άσκητού, όστις άσκήτευεν εκεί πλησίον εις τό Όρος, μέ του ποιού τό όνομα τό έτιμησαν, και τό άνεδέχθησαν Ίερείς και Διάκονοι από τό άγιον Βάπτισμα. Και οι γονείς του πολύ έχάρουντο. Όταν έγινεν επτά χρόνων, τόν έβαλον εις τό σχολείον διά να μάθη τά ιερά γράμματα· ήτο δε πολύ εύφνης, και ειχε πόθον εις τήν Έκκλησίαν μέγαν, ώστε μέ βίαν τόν έβγαναν οι γονείς του από τόν ναόν, όταν ήθελαν να γευματίσουν.

Και πάλιν, όταν έπήγαινε εις τήν Έκκλησίαν μέ τους διδασκάλους του εις τόν Έσπερινόν και Όρθρον, έστέκετο μέ σύνεσιν ώσαν γέροντας, και έσήκωνεν επάνω τās χείρας του, και έτυπτε τό στήθος του, στενάζων εκ βάθους καρδίας προς Κύριον, ώστε έθαύμαζον όσοι τόν έβλεπον, και έλεγον: «Άρά γε, όταν έλθη εις ήλικίαν μεγάλην, που θα φθάση και τί θα γίνη ούτος»; Χαμογελώντες οι χριστιανοί τόν ήρώτων, διά ποίαν αίτιαν στενάζει τοιουτοτρόπως; Αύτός έσιώπα και δέν τους άπεκρίνετο. Τους δε σταυρούς, και άγιας εικόνας τοσοούτον έπόθει, ώστε όταν έσχόλαζεν από τό μάθημα, έβλεπεν δλην τήν ήμέραν, και ήσπάζετο. Επίσης δέν έχόρταινε να βλέπη τήν ώραίτητα αυτών. Και άνεγίνωσκε πάντοτε τās ιεράς βιβλους μέ έρωτα θεϊκόν, και έστοχάζετο τά λεγόμενα, και έβρεχε τά ιερά βιβλία μέ δάκρυα, ώστε πολλάκις έσθηνε τά γράμματά των μέ τά δάκρυά του. Όταν δε έβανε μετανοίας γονυκλιτάς, ποιος ήδύνατο να δείξη τόσην ταχύτητα όσην αυτός έδειχνε;

Γενόμενος δεκατής, μίαν ήμέραν κατά τήν όποιαν ευκαιρήσεν, έβγήκε μέ τους όσοκούς του πατρός του εις τήν έρημον, εκεί όπου έβοσκον τά ποίμνια, και παρέμενε εκεί μετ' αυτών ως παιδίον μετεωριζόμενον. Και ήτο ένας μέγας τράγος εις τήν άγέλην, τόσον μέγας, ώστε όταν ήθελον να περάσουν τόν ποταμόν τόν εκβαλλίκευον ώσαν γάϊδαρον και διεπέροντο.

Έκράτει, λοιπόν, κομμάτιον ψωμίου ό Γρηγέντιος, και καθήμενος πλησίον τής όχθης του ποταμού έτρωγε· και βλέποντάς τον ό τράγος, ώρμησεν επάνω του, διότι ήτο συνηθισμένος ό τράγος να τρώγη ψωμίον. Τό δε παιδίον του έδωκε μερικόν ψωμίον, και φαγών αυτό ό τράγος, έξήτει και άλλο. Ό δε παΐς μη έχων, έφυγε περιπατών τήν άκραν του ποταμού, ό δε τράγος ξετρέχων κατόπιν τόν έφθασε, και από σατανικήν ένέργειαν, τόν έσπρωξε και τόν έρριψε εις τόν ποταμόν. Βλέποντες δε οι όσοκοί, έδραμον να τόν βγάλουν, και ως έφθασαν εις τόν ποταμόν, βλέπουσι δύο χείρας άνθρώπου όπου έβγαΐναν από τό βάθος του ποταμού, και εκράτουν τόν παιδα άβλαβή επάνω του ύδατος, και τόν έπέρασαν εις τό αντίπεραν μέρος, έπειτα, έβυθίσθησαν πάλιν αι χείρες εις τόν ποταμόν! Θαυμάσαντες, λοιπόν, οι ποιμένες και σταυροκοπούμενοι τόν έπλησίασαν και τόν ήσπάζοντο, και τόν ήρώτων μήπως και έπαθε κανέν κακόν, ό δε νεανίσκος Γρηγέντιος ειπεν αυτοίς: «Τίποτε δέν έπαθον, έπειδή ένας άνθρωπος άπλώσας τās χείρας του από τό βάθος του ποταμού, μέ εκράτησε λέγων: «Έπειδή είσαι δούλος Ίησου Χριστού του Υιού του Θεού του ζώντος, διά τουτο ήλθον να σε βοηθήσω· και τίποτε κακόν δέν θα δυνηθί να σε βλάψη». Έλθόντες λοιπόν οι ποιμένες εις τόν οικον, δηγοούντο εις όλους τό θαύμα· και όλοι έξέστησαν δοξάζοντες τόν Θεόν.

Περί τής φανέρωσης του Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου

Έπόθει δε τήν ήσυχίαν κατά πολλά ό μακάριος, και όταν έδιάβαζε μέ τους συμμαθητάς του, έξεμάκρυνεν άπ' αυτούς, και μόνος του έμελέτα, και δέν ήθελε να εύρίσκηται μέ τους συνομηλίχους του να παιζει, άλλα πάντοτε έξεμάκρυνεν εις τήν έρημίαν, και έμενεν άρκετάς ήμέρας, αυλιζόμενος εις τόπους έρήμους, και άσπίους, μελετών τόν όμον του Κυρίου, και φυλάττων τήν ψυχήν του ήσυχον και άτάραχον, και τόν νοϋν του άθόλωτον. Τοιουτοτρόπως πολιτευόμενος, ήρχετο προς αυτον ένας άνθρωπος ώραιος κατά πολύ, και του συνωμίλει, όταν εύρίσκητο κατά μόνας εις τήν έρημον (ούτος ήτο ό Θεολόγος Ίωάννης), και του ώμίλει ούράνια μυστήρια, διδάσκων αυτόν! Τό δε παράδοξον ήτο, ότι ουτε αυτός ό παΐς Γρηγέντιος δέν ήξευρε ποιος να είναι, ή πόθεν να ήρχετο προς αυτόν ό ύπέροχος εκείνος διδασκαλός του, όστις του διηγείτο ως άπλους άνθρωπος, τά όσα έμελλον να του συμβοϋν εις όλας τās ήμέρας τής ζωής του.

Όσαύτως ό Θεολόγος του, τόν έδίδασκε και τά όρθά τής Έκκλησίας δόγματα, και του άνεγίνωσκε τό άγιον Εύαγγέλιον, και τόν Πραξαπόστολον, και πώς να διάγη τήν ζωήν του εις τοϋτον τόν κόσμον, και πώς να περιπατή και να βλέπη, πώς να στέκεται, και πώς να διμιλη, και πώς να προσευχεται προς τόν Θεόν. Και περισσότερον του παρουσιάζετο εις τās ήμέρας των έορτών, και τόν έδίδασκε. Προς τόν σκοπόν αυτόν, έξήρχετο ό μακάριος Γρηγέντιος εις τήν έρημον, διά να τόν εύρίσκη αυτόν τόν ώραιον άγιον άνδρα, να συνομιλή και να διδάσκηται υπ' αυτόν.

Έκαλείτο δε ό Πατήρ αυτου Άγάσιος, ή δε ένάρετος μητήρ του Εϋσεβεία, ή όποια και έτελεύτησε τότε, και τήν έθρήνησε πολύ και μετα πόνου ό μακάριος Γρηγέντιος, διότι ήτο πολύ συμπαθής, και γλυκός τα θεία, και σεμνότατος. Από τότε λοιπόν ό πατήρ αυτου, παρέδωκε τόν Γρηγέντιον εις τους αναδόχους του Ίερείς, διά να τόν έχωσι σιαμά των, και να δουλεύη τῷ Χριστῷ άπερισπάστως εις τήν άγιαν Έκκλησίαν. Ό δε Γρηγέντιος έχάρη πολύ εις αυτό, και ήγαλλίασε τό πνεϋμα του, και εύρίσκητο από τότε εις τόν οικον του Κυρίου ήμέραν και νύκτα. Προσευχόμενος πάντοτε, έπιμελούμενος και φιλοκαλλών τους ιερούς ναούς.

Και ήγάπων αυτόν όλοι διά τήν ευσέβειάν του, τήν φιλησυχίαν και πραότητα τήν όποιαν ειχε. Επίσης τόν ήγάπων διά τήν ταπεινώσιν και ήμερότητά του και.

διότι έτιμα όλους μικρούς και μεγάλους. Έκ τούτων, έπόμενον ήτο ότι έξήλθεν ή φήμη του εις όλην εκείνην την περίχωρον διά την έναρτεον πολιτείαν του. Και έφερον οι περικύκλω έγγώριοι τους παίδας αυτών, και τους παρέδιδον εις τους Ιερείς, οίτινες ειχον τον μακάριον Γρηγόριον, να παιδαγωγούνται, και να παίρνωσιν ήθη χρηστά. Και ήτο θαύμα να βλέπη τις, διότι καθώς τα πρόβατα ακολουθούν τον βοσκόν και όσοσον εις την πρασινάδα, ούτω και τα παιδια ήκολούθουν τον μακάριον Γρηγόριον με φόβον και σεβασμόν, ίχνηλατούντες τον Διδάσκαλον. Διότι τα χείλη του έσταζον μέλι και κηρίον κατά τον ψαλμόν, έπειδή κατώκει εις την καρδιαν του το Πνεύμα το Άγιον. "Οθεν και κάθε ώφέλεια έβγαине από αυτόν. "Έλεγε δε καθ' έκάστην ήμέραν εις τα παιδια τα λόγια ταύτα, προς διδασκαλίαν αυτών και ώφέλειαν:

«Άδελφοί μου πνευματικοί, θέλω να ήξεύρετε, ότι ή παρούσα ζωή δεν είναι τίποτε, παρά μόνον σκιά και ένύπνιον. Διά τουτο πρέπει να αγαπάμεν την εύθειαν όδόν, της ήθικης και δικαιοσύνης, της αγάπης και ειρήνης, ή όποια μας οδηγεί εις τον Χριστόν, είναι ή όδος του Χριστου. Διότι ο άνθρωπος είναι ως χορτος, και ως το άνθος του άγρου, ούτως έξανθίσει. Και εις τουτον τον καιρον σπείρεται, και φρυγανει, και μετ' όλίγον άπανθίζει, και μαραίνεται, διότι κατά τον ψαλμόν: «Πνεύμα έπήλθεν κατ' αυτόν», δι' αυτό δεν παραμενει πάντοτε, αλλά μετ' όλίγον καιρόν, βγαίνει το πνεύμα και πηγαίνει εις τόπον, τον όποιον δεν ήξεύρει, διότι άλλοι το πηγαίνουνσι. Το δε σώμα μένει, ώσαν φόρεμα, το όποιον το εκδύεται τις, και διαλύεται εις τον τάφον, και γίνεται χώμα. Διότι γή ήτο, και γή πάλιν γίνεται. Κατά δε την έσχάτην ήμέραν την μεγάλην της κρίσεως, έχει να αναστηθί πάλιν όλόκληρον το σώμα από την όλίγην εκείνην νοτίδα εις την όποιαν διελύθη. Και ή ψυχή του καθ' ένός, έχει να απολυθί από τα νοητά ταμεία εις τα όποια εύρίσκειται τώρα μέχρις ότου θα ένωθί μετá του σώματος και δικασθί, και τότε ο δικαίος Κριτής θα έλθη έξ ουρανού μετá δόξης και φροεράς, και να καθίση εις κρίσιν, και να δώση καθ' ένός κατά τα έργα του.»

»Και λοιπόν άδελφοί μου, με το να είμεθα νέοι, ας μη περιπατώμεν εις όρη σκοτεινά και δύσβατα της άμαρτίας, μήτε να δουλωθώμεν εις συνθηείας ακαθάρτους. Έπειδή τα πάθη τα κακά, όταν πλακώσουν με την πολυκαιρίαν, γίνονται δυσκολοίάτρεντα, και παντελώς άνιατα, διά τουτο, σās παρκαλώ, να περιπατώμεν την Βασιλικήν όδόν, και καλώς την όδόν της προσκαιρου ζωής ταύτης να την περάσωμεν, και με φόβον και τρόμον την σωτηρίαν της ψυχής μας ας επιμελούμεθα, χαλιμώνοντες την γλώσσαν, έλέγχοντες τους όφθαλμούς και το πιάσιμον των σειρών με σύνεσιν, όμοίως και τα επίλοιπα μέλη, από τα όποια έρχεται ή άμαρτία και ο θάνατος. Και εύτυχής θα γίνι ή όποιος Νέος, δεν προδώση τα άνθη της νεότητός του εις τον διαβολον δι' απόλαυσιν ήδονής, και εις τον μολυσμόν της σαρκός των μιαιρών παθών. Διότι ούτω καλώς πολιτεύόμενος εις τον βίον του, θα εισέλθη εις την Βασιλείαν των Ουρανών, και να χαίρεται αιωνίως μετá πάντων των Άγιών.»

Αυτά και άλλα περισσότερα και βαθυστόχαστα λέγων και διδάσκων τους Νέους, παρεκίνει αυτούς εις έναρτεον πολιτείαν. Και όλα τα παιδια τον έτιμούσαν και έσέβοντο. Μετá τον έμακάριον, όταν ξεχωριστά συνωμίλουν μετáς των. Είς τον καιρόν δε της άνοιξως, και καλοκαιρίας, έπερνε τα πνευματικώτερα παιδια και έβγαინεν εις τους κάμπους, και άμπελώνας, και διήρχετο με αυτά προσευχόμενος τώ Θεώ.

Άκολουθως μετá την προσευχήν, εκάθητο και τα έδίδασκε διά τους κινδύνους της νεότητος, και δι,τι χρειάζεται βία να αποφύγωσι το άνθος της πρώτης ήλικίας χωρίς κίνδυνον, άνίσως και δεν καθοπλίζονται με νηστείαν και προσευχάς, και άναγνώσεις οικοδομικάς. Και δι,τι άνίσως και βάλλωσι την ψυχήν εις

φροντίδα πνευματικήν, γλυτώνουν από τα πάθη. Έπειδή και ή ψυχή με δι,τι τρέφεται παρόμοια καρποφορεί, είτε εις καλά έργα, είτε εις κακά και άτοπα πάθη. Διά τουτο, τους έλεγεν, ας δεομεύσωμεν την φύσιν με πνευματικήν μελέτην και ας ζηλώσωμεν το να είμεθα καλοί. Διότι εις τους ουρανούς εύρίσκονται τα ιδικά μας καλά, ένώ εις τουτον τον κόσμον κανένα ιδικόν μας δεν υπάρχει, έπειδή και γυμνοί έβγήκαμεν από την κοιλίαν της μητρός μας, και πάλιν γυμνοί θέλωμεν ύπαιγει εκεί, όπου είναι ανάγκη να εύρισκώμεθα πάντοτε. Τότε, ή θα δοξασθώμεν αιωνίως, εάν επράξαμεν καλά, ή θα κατηγορηθώμεν κατά το πλήθος των άμαρτιών μας, εάν επράξαμεν κακά.

Αυτά και άλλα ένουθέτει τους παίδας, και έπέστρεφε πάλιν εις την Έκκλησίαν, και έπεμελείτο την ύπηρεσίαν της εις τας νικτερινάς ακολουθίας χωρίς να κάθηται τελείως, αλλά ίστατο προσευχόμενος κατ' ιδίαν με τον νοΐν του, και όλίγον τα χείλη του κινών. Διότι έμαθε από τον άνθρωπον εκείνον, πως προείπαμεν, εύχάς θεοπαρόχους νοεράς, όταν τον εύρισκεν εις την έρημον, τας όποιας έλεγε και κάποτε φανερά, ώστε ο τόπος όπου έστεκεν έτρεμεν και όσοι τον έβλεπον και τον ήκουον από τους συνεκκλησιαζομένους τους έπερνε εύθύς φόβος και τρόμος. "Ωσαύτως, αν ίσως και ήτο κάποιος δαιμονιζόμενος, εύθύς ίατρειέτο. Φωνάζον, και αφρίζον το δαιμόνιον, εν όσω αυτός ήύχετο, και όταν έπαυε την προσευχήν, έσιώπα και το δαιμόνιον.

Και όταν έδιάβαζεν εις την Έκκλησίαν, τότε άνεγίνωσκε με άκραν εύλάβειαν, τότε μεν ραίνων δάκρυα, τα ίερά βιβλία ή το δάτεδον, τότε δε πνευματικά μειδιάζματα, ήτοι χαμογελάσματα σεμνυόμενος διά την ψυχικήν του εύχαρίστησιν που άπελάμβανε. Διότι κατά το νόημα των άναγινωσκομένων μετεβάλετο και ή ψυχική διάθεσίς του.

Αυτο δε άδελφοί Ίερείς ήσαν οι άνάδοχοί του, οίτινες τον ειχον βαπτίσει και ήσαν πλούσιοι κατά πολλά, από τους όποιους ο μεν ένας ήτο άνίμφευτος, ο δε άλλος νυμφευμένος μετá γυναικός σεμνοπρεπούς, αλλά παιδίον δεν εκαινε, μόνον ειχε τον μακάριον Γρηγόριον ως γνήσιον του τέκνον και τον άνέτρεφεν, προσμένοντας να τον έχωσι και κληρονόμον των ύπαρχόντων των, το όποιον δεν έγινε, διότι, θεία βουλήσει, άνεχώρησεν ο μακάριος.

Η δε θεοφιλής εκείνη γυνή του Ίερέως τον εκλαίεν ένα χρόνον όλόκληρον, ως υίόν της γνήσιον (διότι και ο άνήρ αυτης ο Ιερεύς, ειχε τελευτήσει τότε). Τοσοϋτον γάρ τον ήγάπα δια την παράδοξόν του κατάστασιν, ώστε εις αυτόν όλη απέβλεπε, και έμακάριζε την ώραν όπου γεννήθη εις τον κόσμο, και κατεφύλει τους όφθαλμούς του και χείρας εύχαριστούσα τον Κύριον, και τον παρεκάλει να εύχεται δια λόγου της, διότι έλογιάζε να τον έχη, εως έσχάτης αυτης πνοής.

Μίαν δε ήμέραν ειδεν εις το όνειρόν της ή πνευματική αυτού μήτηρ, ότι εύρισκετο με τον Γρηγόριον εις τόπον παραθαλάσσιον, και περιεπάτει ο άγιος επάνω του ύδατος, και αυτη του έφώναζε να έξέλθη μήπως και πάθει τίποτε κακόν, και αυτός την παρεκίνει να εισέλθη και αυτη εις την θάλασσαν να τον ακολουθήση. Ο δε άγιος πηγαίνοντας εμπρός, έγινεν άφαντος από τους όφθαλμούς της, και εκείνη κλαίουσα δι' αυτόν υπέστρεφεν εις τον οίκόν της. Και όταν έξημέρωσεν, ήτο τεταραγμένη δια το όραμα, το όποιον ειδεν.

Ο δε μακάριος Γρηγόριος άπου έτελείωσε τον όρθρον, ήλθεν εις αυτην, και την εύρηκε τεταραγμένην, και την ήρώτα δια την αιτίαν της σκυθρωπότητος. Η δε όντως δευτέρα Άννα, μήτηρ του Σαμουήλ του δευτέρου πνευματική μητηρ, του ειπεν άπεριέργως το όραμα με άλλθειαν. Ο δε άγιος με το να ήτο γεμάτος

πνευματικῆς διακρίσεως, ἐκατάλαβε τὴν δύναμιν τῆς ὁράσεως, ὅμως δὲν τῆς τὸ ἀπεκάλυψε, μόνον τὴν ἐνουθέτησε νὰ μὴ πιστεύῃ ὄνειρα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπηγορευμένα εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἐπειδὴ τυγχάνει νὰ ἀληθεύωσι μερικὰ κάποτε, πλὴν εἶναι ἄδηλα ποῖα εἶναι ἐκ Θεοῦ, καὶ ποῖα ἐκ τοῦ πονηροῦ, δι' αὐτὸ μόνον ὁ Θεὸς γνωρίζει τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν ἀπὸ χλεύην τῶν δαιμόνων εἶναι τὸ ὄνειρον, ἢ ἀπὸ πλάσμα τῆς διανοῆς μας καὶ τῆς φαντασίας ἐξεύρημα.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα εἰπὼν τῆς ἔβγαλε τὴν λύπην, καὶ ἔλυσε τὴν σκυθρωπότητα αὐτῆς διὰ τὸ παράξενον καὶ ζωηρότατον ὄνειρόν της. Μετὰ αὐτῆ, εὐχαριστημένη, τοῦ ἀπεκρίθη: «Ὁ τέκνον μου, ἐσὺ εσαι τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ ἐλάφρωσις τοῦ βαρυτάτου τούτου βίου καὶ στήριγμα, ἐπειδὴ καὶ ἄλλο τέκνον δὲν ἔχω πρὸς παρηγορίαν καὶ ἄνεσιν». Ὁ δὲ μακάριος παῖς τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἐστήριξε μὲ λόγους παρηγορητικούς, καὶ τὴν ἠγάθυνε, καὶ οὕτως ἐβγήκεν ἀπὸ αὐτῆν, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ νὰ προσενηχηθῇ. Καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν, ἦλθε πλῆθος βαρβάρων, καὶ ἀφου ἐφόνευσαν, ἐκούρσευσαν τὸν τόπον ἐκεῖνον, καὶ ἔλαβον αἰχμαλώτους πολλούς. Ὁ δὲ λαὸς, μόλις ὀλίγος κατέφυγεν εἰς τὸ Κάστρον, Κοραδὸν λεγόμενον, ὅπου ἦτο πλῆσιον τῆς κώμης ἐκείνης.

Ὁ δὲ μακάριος παῖς τοῦ Χριστοῦ Γρηγέντιος, μὲ τὸ νὰ εὐρίσκετο τότε εἰς ἓνα ναὸν ἔξω εἰς τὰ ἀμπέλια, δὲν ἐγνώρισεν τὸν ἐρχομὸν τῶν βαρβάρων, μόνον προσήυχετο ἐκεῖ εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἀρχαγγέλων. Οὔτε οἱ ἰδιόκοι του ἤξευρον ποῦ νὰ εὐρίσκετο διὰ νὰ τὸν κραῶσιν, ἐπειδὴ ἐλογίασαν ὅτι τὸ προεγνώρισεν ὡς ἅγιος, καὶ ἔφυγεν. Ἀφου δὲ προσευχῆθη, ἰδοὺ καὶ ἐφάνη εἰς αὐτὸν ἐκεῖνος ὁ νέος ὅστις ἐφάνη εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τοῦ λέγει: «Τέκνον Γρηγέντιε, ἔξελθε ταχέως ἀπ' ἐδῶ, μήπως καὶ πέσης εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀθέων βαρβάρων». Προσέτι τοῦ διηγῆθαι τὰ συμβάντα εἰς τὴν μητέρα του καὶ εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐξελλόντες ἑαυτοῦ ἀπὸ τὸν Ναὸν, ἤρε τους ὀφθαλμούς του ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐστοχάσθη τους βαρβάρους, οἵτινες ἤραζον τὰ πράγματα, ζῶα, ὄρνιθια, χοίρους, καὶ ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἐσκλάβωναν διὰ νὰ τοὺς πωλήσωσι καὶ τοὺς ἔσυρον δεδεμένους, καὶ ἐζήτουν εἰς τὰ δάση καὶ οἰκίας νὰ εὕρωσιν ὅσους ἐκρίβησαν.

Καὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς βαρβάρους ἐπαιρον τὰ βρέφη ἀπὸ τὰς μητέρας των, καὶ τὰ ἐσουβλιζαν οἱ ἀπάνθρωποι μὲ πασσάλους ὀξεῖς, ἀλαλάζοντες καὶ θορυβοῦντες, καθὼς κάμνουν οἱ πολεμισταὶ βάρβαροι, ἕτεροι δὲ ἤραζον καὶ συνεκέντρωνον μεγαλύτερα παιδιά πρὸς ποικίλην ἐκμετάλλευσιν. Ὅταν λοιπὸν, εἶδεν ὁ μακάριος αὐτὰ τὰ ἄξιοθρήνητα, ἐγέμισεν ἀπὸ δάκρυα, καὶ ἔλεπεν εἰς τὸν ὄραϊον ἐκεῖνον νέον: «Κύριε, πόθεν λοιπὸν νὰ ὀδύσωμαι, διὰ νὰ φύγωμεν τοὺς βαρβάρους; Διότι βλέπεις πῶς μᾶς ἔχουν περικυκλωμένους ὡς πρόβατα». Καὶ ὁ νέος ἐκεῖνος τοῦ εἶπε: «Μὴ φοβεῖσαι τίποτε τέκνον, διότι δὲν ἔχουσιν ἀπὸ τὸν Θεὸν ἀδειαν κατεπάνω μας, καθότι: «Κύριος φυλάττει ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ, καὶ ἐκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς». Ταῦτα εἰπὼν ὁ νέος, ἐκίνησε μετὰ τοῦ παιδὸς τὴν στράταν ὅπου ἐπῆγαινε πρὸς τὸ Κάστρον, καὶ ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ μέσον τῆς παρατάξεως τῶν βαρβάρων, καὶ δὲν ἐτόλμησέ τις ἀπ' αὐτούς νὰ ἀπλώσῃ χεῖρα κατ' ἐπάνω τους. Διὰ τοῦτο ἐθαύμαζεν ὁ Γρηγέντιος. Ὁ δὲ Νέος ἐκεῖνος περιπατῶν μὲ τὸν ἅγιον, τοῦ συνωμίλει περὶ τῆς αἰωνίου μακαριότητος, λέγων αὐτῷ:

«Τέκνον μου φίλτατον, προσπάθησον νὰ εὐαρεστήσης τῷ Θεῷ ἡμῶν, εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου, διότι οὐράνιοι καὶ ἀτελευτήτοι χρεωστοῦμεν νὰ εἴμεθα. Ἀφου περάσωμεν τὴν παρούσαν ζωὴν, ἀνίσως καὶ εὐαρεστήσωμεν τῷ Θεῷ, καὶ τοῦ δουλεύσωμεν πιστά, θὰ γίνωμεν Ναὸς Αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διότι θὰ ἀπολαύσωμεν εἰς αἰῶνας, καὶ ἐπ' αἰῶνας, καὶ ἔτι, ὁμοῦ μὲ Αὐτὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, μὲ χαρὰν μεγάλην καὶ ἀκραφνεστάτην, τὴν οὐράνιον Αὐτοῦ Βασιλείαν. Ἐκεῖ ὅπου ἐκπλήττονται οἱ Ἄγγελοι καὶ Ἀρχάγγελοι, μὲ στο-

λὰς ἀπορρήτους περιπατοῦντες, φορεμένοι καὶ καλλωπισμένοι ὡς ὁ ἥλιος. Ἐκεῖ ἔνθα κἀθῆνται οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι, ἐπάνω δώδεκα θρόνων ὑπερλάμπρων, καὶ πυριμόρφων, καὶ ἡ καλλονὴ αὐτῆς τῆς Βασιλείας εἶναι δρόσος, καὶ μέλι ἀσυγκριτονταῖς ἐπουρανίαις δυνάμεσιν. Ἐκεῖ, τέκνον μου, εἶναι ἑορτὴ τῶν Ἀγγέλων μεγάλῃ, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τέλος ποτέ. Εἶναι ἐκεῖ γλυκύτες καρδίας καὶ ψυχῆς ἀνερημίνευτος, τὴν ὁποῖαν καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄγγελοι ἐπιθυμοῦσι νὰ τὴν χορτάσωσιν. Ἐκεῖ εἶναι, οἱ ἐκλεκτοὶ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, οἱ Μάρτυρες, καὶ Προφῆται, οἱ ἐβδομήκοντα Ἀπόστολοι, Ὅσοιοι, καὶ Δίκαιοι, καὶ ὅλοι οἱ ἐκλεκτοὶ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ἐκεῖ θέλουσιν ἀνακληθῆ, καὶ νὰ τρώγωσι πράγματα, τὰ ὁποῖα γλώσσα ἀνθρώπων δὲν δύναται νὰ τὰ διηγῆθῃ. Διότι εἶναι πράγματα νοητά, καὶ ἀπόρητα, τὰ ὁποῖα, ἢ Ἁγία Τριάς ἠτοίμασε, πρὶν νὰ κἀμῃ τὸν Κόσμον, διὰ τὰς φιλοθέους ψυχὰς, αἵτινες πάντοτε μισοῦσι τὴν ὀδύνην ἁμαρτίαν. Ἐπειδὴ καὶ ὁ πρῶτος ἀνθρώπος Ἀδάμ, μὲ τὸν νὰ ἔκαμεν ἁμαρτίαν εἰς τὴν Ἐδέμ, ἐδιώχθη ἀπὸ τὴν χαρὰν, καὶ τρυφὴν ἐκείνην. Ἐπειδὴ ἡ ἁμαρτία εἶναι μέγα καὶ χαλεπὸν κακόν, καὶ ἐπικατάρατον εἶδος, ὅπερ θανατώνει τὰς ψυχὰς, καὶ τὰς χωρίζει ἀπὸ τὸν Θεόν».

Αὐτὰ προσομιλῶν ὁ οὐράνιος ἐκεῖνος ἀνθρώπος, τὸν ὁποῖον μόνον ὁ Θεὸς ἐγνώριζε ποῖος ἦτο, συνεβάδιζε μετὰ τοῦ θεοφιλοῦς Γρηγέντιου.

Ὁ δὲ Γρηγέντιος, ἔβρεχε μὲ δάκρυα τὸ θεοειδὲς αὐτοῦ πρόσωπον, καὶ τοῦ εἶπε: «Δέομαί σου, μὴ παύσης ὑπὲρ ἡμῶν προσθεῖων τὸν Κύριον ἐκτενῶς πάντοτε, καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν ἐμοῦ τοῦ δούλου σου, τὴν ὁποῖαν εἶθε νὰ εὐδωσῇ ὁ Κύριος». Τοιουτοτρόπως προσμιλοῦντες, ἐφθασαν εἰς τὸ Κάστρον. Ὅμως, ὅταν εἰσῆλθον ἀπὸ τὴν πύλην τοῦ Ρωμανησίου, εὐθύς ἔγενεν ἄφαντος ἐκεῖνος ὁ οὐράνιος ἀνθρώπος! Ὁ δὲ μακάριος Γρηγέντιος ἦλθεν εἰς τοὺς γνησίους ἰδικούς του καὶ τοὺς εὗρε πενθοῦντας καὶ σκυθρωπαζοντας δι' αὐτόν. Ἐπίσης ἡ πνευματικὴ του μήτηρ, ὡς τὸν εἶδεν, ἐθαύμασε, καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην, καὶ ὑψώσασα εἰς οὐρανὸν τὰς χεῖρας της, ὑπερδόξαζεν εὐχαριστοῦσα τὸν Θεόν. Διότι αὐτὴ ἐνόμιζεν ὅτι ὁ υἱὸς τῆς ἔπαισε εἰς τὰς χεῖρας τῶν βαρβάρων ἐξάπαντος, ἐνθυμουμένη καὶ τὸ ὄραμα τὸ ὁποῖον εἶδεν. Καὶ διὰ τοῦτο τοῦ εἶπε στοργικῶς: «Ποῦ εὐρίσκεσο, τέκνον μου; Καὶ μοῦ ἔσπειρες πόνον χαλεπὸν εἰς τὴν καρδίαν μου; Ἐπειδὴ ἐλογίαζα ἡ δυστυχῆς, πῶς δὲν ἔχω νὰ σὲ ἰδῶ πλέον». Ὁ δὲ μακάριος ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ: «Αἱ εὐχαὶ σου Μήτηρ μου, μοὶ ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην μου, διότι ἀπὸ τὸ μέσον τῶν βαρβάρων ληστῶν ἐπέρασα, καὶ δὲν μὲ εἶδον». Καὶ αὐτὰ μόνον εἶπε. Τὰ δὲ περὶ τοῦ ὄραϊου ἐκεῖνον ἀνθρώπου τὰ ἀπέκρυψε μὲ τὸ νὰ ἐγνώριζε νὰ φυλάττῃ μυστήρια. Εὐχαριστήσαντες, λοιπὸν, τὸν Θεὸν ὁμοῦ, ἦλθε καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ.

Οὗτος, ὡς ἔμαθε τὰ γινόμενα, ἠὐχαρίστησε τὸν Θεόν, ὅπου τὸν ἐφύλαξεν ἀπὸ τῆς συμφορᾶν, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν κίνδυνον νὰ χάσῃ τὸν υἱὸν του καὶ κατασπάζετο αὐτόν, μὲ χαρὰν καὶ δάκρυα εὐμενῶς. Ἐπὶ τῆς μελέτης μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀνεχώρησε τὸ μισρὸν ἔθνος ἐκεῖνο τῶν κατακτητῶν ληστῶν καὶ οἱ κάτοικοι Ἑλληνες ἔμειναν ἐλεύθεροι ὡς πρὶν. Ὅμως ἐθρήνηον νεκρούς ἰδικούς των ἢ ἀπαχθέντας ἢ καταστροφὴν καὶ ἀρπαγὴν περιουσιῶν.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγέντιος κατεγίνετο εἰς τὴν προσευχὴν, τὴν δέσιν, τὴν σκληραγωγίαν νύκτα καὶ ἡμέραν, εἰς τὰς μελέτας τῶν θείων Γραφῶν, καὶ ἐστήριζε τὸ ἱερὸν ψαλτήριον μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ εὐφροσύνην.

Θεωρία δαυμασία

Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐνάροξως τοῦ καλοκαιρίου, ὡς καθὼς εἶχε συνήθειαν νὰ ἐξερχεται κατὰ μόναν εἰς τὴν ἔρημον καὶ νὰ προσεύχεται, ἐπῆγεν εἰς τὸν ἀμ-

πελώνα τῆς πνευματικῆς του μητρός, καὶ ἐστέκετο κατ' ἰδίαν πρὸς ἀνατολὰς προσευχόμενος. Μετὰ παρέλευσιν ἰκανῆς ὥρας, ὑψώσας τὰς χεῖράς του πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐκτενέστερον προσήχητο· καὶ ἐξαίφνης τοῦ ἦλθεν ἔκστασις, καὶ βλέπει στύλον πυρὸς πρὸς ἀνατολὰς, τοῦ ὁποῖου ἡ κορυφή ἔφθανεν ἕως τὸν Οὐρανόν. Ἐπειτα πάλιν, εἶδε στύλον λευκὸν ὡς χιόνα, δεξιῶθεν τοῦ πυρῖνου στύλου, τοῦ ὁποῖου ἡ κορυφή ἔφθανεν ἕως τὸ μέσον τοῦ πυρῖνου στύλου.

Καὶ προσέχων εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην ὁ μακάριος, βλέπει καὶ ἠλλάγησαν αἱ ὁμοιώσεις τῶν δύο στύλων, καὶ ὁ μὲν πύρινος στύλος, ἔγινε πορφυροειδῆς ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, καὶ ἦτο κατὰ πολλὰ ὠραῖος, ὁ δὲ λευκὸς στύλος, ὅστις ἦτο ὡς χιῶν, ἔγινε καὶ αὐτὸς κεκαθαρμένος ἐπταπλάσιον ὑπὲρ τὸ διάπυρον χρυσοῖον. Καὶ ἔτι προσέχων εἰς τὴν αὐτὴν θεωρίαν, καὶ ἐκπληττόμενος εἰς τὴν αἰφνίδιον ἐναλλαγὴν τῶν· καὶ προσέχων ἀκόμη μίαν φορὰν, βλέπει καὶ ἰδοὺ ὁ πορφυρόχρους στύλος ἐκεῖνος ἔξαφνα μετατραπεί, τοῦ ἐφάνη ἡ ὑπερένδοξος Θεοτόκος καὶ Ἄειπάρθετος Μαρία, καὶ ἦτο ὠραία κατὰ πολὺ εἰς τὸ εἶδος, ὑπερβάλλουσα πᾶσαν ἔννοιαν εἰς τὴν φαιδρότητα τῆς καλλονῆς, καὶ ὑπερεκπίπτουσα πᾶσαν ὄρασιν τῆ ἀπορρήτου αὐτῆς λαμπρότητι. Τὸ μήκος αὐτῆς ἦτο ἐπιτημένον ὡς προεῖρηται, ὡς ὑψηλότερα τῶν οὐρανῶν. Ὡ τοῦ Θαύματος! καὶ μέχρι τῶν ἀψίδων, (ἦτοι καμαρῶν) τοῦ οὐρανοῦ. Ἔβλεπε δὲ πρὸς τὸν μακάριον Γρηγόριον, εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον ὅπου ἐστέκετο προσεχόμενος.

Ὁ ἄλλος διάλευκος στύλος, ὅπου μετεβλήθη εἰς τιμαλφέστατον εἶδος χρυσοῖου περιφανέστερος, ἀλλοιωθεὶς καὶ αὐτὸς παραδόξως, ἔγινε εἰς ὁμοιότητα ἐνὸς Εὐαγγελιστοῦ! Οὗτος δὲ ἦτο ὁ τῆς βροντῆς γόνος Ἰωάννης, ὁ Θεολόγος μου, διότι ἐκράτει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καὶ εἶχε τὸ ἰσάγγελον εἶδος τῆς Παρθένου, ὁ παρθένος καὶ ἡγαπημένος, τὸ ὁποῖον διπλοποιῶν ἐδείκνυεν αὐτὴν τὴν Παρθενοάνασσαν.

Ὡς εἶχον, λοιπὸν, αὐτὰ τοιοῦτοτρόπως, ἐφάνη ἕνας Νεανίας, ὡσὰν νὰ ἦλθεν ἀπὸ κανένα μέρος, καὶ ἐστάθη ἔμπροσθεν τῆς λαμπρότητος ἐκείνων, τὸ δὲ εἶδος του ἦτο λευκὸν ὡς τὸ φῶς. Καὶ προσομιλήσας ἐκεῖνος κάποια μυστήρια, ἦλθε πρὸς τὸν παῖδα Κυρίου, καὶ τοῦ εἶπε: «Γρηγόριε, βλέπεις τοὺς ἐστῶτας ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς σου; Αὐτοὶ εἶναι ὅπου περιφανῶς σὲ ἀντιλαμβάνουσι, καὶ διαφυλάττουσι τὰ διαβήματά σου ἐπ' ἀγαθοῖς ἐν ὀνόματι Κυρίου. Γνώρισον λοιπὸν αὐτοὺς, ἐὰν ἀρα γνωρίζῃς αὐτοὺς ποῖοι εἶναι»;

Καὶ ὡς τοὺς ἐγνώρισε, καὶ τοῦ εἶπεν ὁ Νεανίας ποῖοι ἦσαν, τότε τοῦ εἶπεν ὁ Νεανίας ἐκεῖνος πάλιν:

«Γινώσκων, Γίνωσκε, ὅτι μετ' ὀλίγον καιρὸν θέλεις ἀποξενωθῆς ἀπὸ τὴν πατριδα σου, καὶ τὸν ἐπιλοιπὸν χρόνον τῆς ζωῆς σου θέλεις νὰ περάσῃς, ξένην ζωὴν καὶ θαυμασίαν διαγωγὴν· καὶ λοιπὸν θέλεις διατριφῆς εἰς ξένον τόπον. Πλὴν χεῖρ Κυρίου θὰ ἔσεται μετὰ σοῦ, ἐν παντί καιρῷ, καὶ τόπω τῆς δεσποτείας αὐτοῦ, ἐκεῖ ἔχεις νὰ διατριβῆς. Καὶ εἰς τὸ τέλος θὰ αὐξήσῃ τὰ κριματά τῆς ἀπορρήτου δυναμείως Αὐτοῦ, ἐπὶ χλόνη ζωῆς πανενδόξως, θὰ ὑψηθῆς ὑπεράνω τῶν βουνῶν τοῦ κόσμου τούτου, καὶ θὰ γίνῃς ἐνδοξότατος, καὶ ὀνομαστότατος εἰς τὰ ἀνατολικά πέριτα τῆς ὑπὸ τῶν οὐρανῶν, καὶ θὰ περιτριγυρισθῇ μετὰ τὴν στάθμην τῆς δικαιοσύνης τῶν διανοημάτων σου ὁ Κύριος καὶ ἀλήθειαν γράψῃ ἐπάνω εἰς τὰ φύλλα τῆς καρδίας σου, καὶ σφραγίσῃ τὴν μέσην σου.

»Καὶ ἰσότης ἐσθύτητος θέλει σοῦ ἔλθῃ διαγνωσέως παρ' Αὐτοῦ, καὶ νίκης τροπαια ἰσχυρὰ θὰ σοῦ θραβεύσῃ μετ' ἀνδρείαν, καὶ θέλων καταβρέξωσι λόγια ζωῆς αἰωνίου, ὡς ποταμὸς πηγὴν ἀναβλύζων μέλι καὶ γάλα, καὶ θυρεὸς θέλει σοῦ δοθῆ ὡς ἀπὸ χρυσοῖου δεδοκιμασμένου, καὶ μάχαιρα δίστομος, ὡς σιδηρὸς πεπυρωμένη, καὶ περικεφαλαία ὡς ἀστραπὴ ἀνατολῶν. Καὶ ἡ διανομὴ τοῦ λόγου ὡς φωνὴ βροντῶσα, καὶ καταράσσοσα, ἦτοι κτυπῶσα δυνατὰ, τοὺς ὑπεναντίους, καὶ κάθε ἐχθρὸς πολέ-

μιος θέλει πέσῃ ὑπὸ τοὺς πόδας σου ὡσὰν τὸ χῶμα τῆς γῆς, καὶ θέλει σοῦ εἶναι δόξα καὶ τιμὴ, καὶ εὐπρέπεια ὠριότητος, καὶ εἰρήνη καὶ κράτος πνευματικόν, καὶ σωτηρία, καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἀσύγκριτα καὶ ἀναρίθμητα.

»Συνάμα θέλει σοῦ ἐγχειρισθῆ πράξις αἰσθητῆ καὶ νοητῆ ὡς βοτάνη ξηρά, καὶ οἴνος σωτηρίου, καὶ τὸ ὕδωρ τῆς εὐχῆς, καὶ τὸ νᾶμα τῆς ζωῆς, καὶ τὸ χρῆσμα, καὶ τὸ μύρον, καὶ τὴν ἀερμὸν δρόσον ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος δοθήσεται σοι παρὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ Υἱοῦ, καὶ Ἀγίου Πνεύματος· καὶ λειτουργήσῃς αὐτῷ τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ ἡμῶν, καὶ νὰ τοῦ ὑπηρετήσῃς, καὶ δουλεύσῃς, χριῶν καὶ τελειῶν αὐτῷ ἱερεῖς καὶ λευίτας, καὶ ἐτομαζῶν τῇ χρηστότητι αὐτοῦ λαὸν περαιοῖον, ἕως ἔπου τραφῆς εἰς βαθὺ γῆρας, καὶ τότε θέλεις ἀπέλθῃ καὶ σὺ πρὸς τοὺς πατέρας σου, νὰ λάβῃς τὴν μεγάλην χαρὰν τοῦ Κυρίου διὰ παντός. Καὶ διὰ νὰ ἀκούσῃς τό: «Εὐ δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, χαίρομενος καὶ ἐν ἀγαθοῖς καταγιγόμενος».

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ Νεανίου ἐκεῖνου, τέλος τοῦ εἶπε: «Εἰρήνη σοι θεράπων τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ». Καὶ οὕτως ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀποστειλαντας αὐτόν· καὶ παράπαν ἡ ὄρασις ἐκείνη ἐπέταξεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς του. Εὐθύς ἔλθων εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὁ τιμιώτατος παῖς τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατάστοχαζόμενος τὰ ἀποκαλυφθέντα εἰς αὐτόν παρὰ Κυρίου, ἀναστενάξας ἐκ βάθους καρδίας του μετὰ κλαυθμόν, εἶπε:

«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐκεῖνα ὅπου ἐφάνησαν ἄξια εἰς ἐμέ, τὸ τέκνον Σου, νὰ γίνωσιν, ὠκονόμησον ὡς οἶδας. Κύριε Ποιητὰ οὐρανοῦ καὶ γῆς Δημιουργέ, εὐδόκησον νὰ γίνωσιν εἰς ἐμέ τὰ κατὰ καὶ συμφέροντα· διότι Σὺ εἶσαι πατὴρ ἡμῶν, Θεὸς τε καὶ Κύριος, Θεὸς τοῦ ἔλεειν καὶ σώζειν, καὶ εἰς τὸ συμφέρον εἰς ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς Σου δούλους, ἐφήρμοσον τὰ πάντα, καθὼς προστάξεις· ἐπειδὴ καὶ ἐγώ, κἀν ἐδῶ εἶμαι, ἢ καὶ ἄλλου Μὲ προστάξῃς νὰ ὑπάγω, δούλος Σου εἶμαι Κύριέ μου, καὶ σὺ ὁ Κύριος καὶ Θεός μου, καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν σου ἐργασίαν θέλω χαρῶ, καὶ νὰ καταγίνωμαι ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως ἐσπέρας· καθὼς εἶναι γεγραμμένον εἰς τοὺς ὀρθὰ φρονούντας: «Ὅτι ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ τὸ πνευματικόν», δταν, δηλαδή, γεννηθῇ ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του, καὶ δουλεύσῃ τὴν νενομοθετημένην, παρὰ τοῦ Κυρίου, εἰς τὴν ἐργασίαν Αὐτοῦ τὴν ἐνάρετον, ἕως ἐσπέρας τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἐπειδὴ τί ἔχω νὰ κάμω ἐγὼ μετὰ τὸν Κόσμον; Πάντα γὰρ ματαιότης τὰ σὺμπαντα· ὁ δὲ βίος σκιά καὶ ἐνύπνιον».

Ταῦτα εἰς τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἀναλογισάμενος, ηὐχαρίστησε τὸν Κύριον. Καὶ ἔλθων εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ἐπῆγεν εἰς τὸν οἶκον, εἶτα ἔλαβε βιβλίον καὶ ἐκάθησε, καὶ ἀνεγίνωσκε λόγον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλεῖον τὸν βίον. Ἡ δὲ Κυρία του, ἡμοῦ μετὰ τὴν δούλην τῆς, ἐκάθησαν καὶ ἐργοχειροῦσαν, ἀκούουσαι καὶ τὴν ἀνάγνωσιν μετὰ γλυκύτητα καὶ ἐχάιρετο εἰς αὐτόν. Καὶ δταν ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ γεύματος, καὶ ἦλθον καὶ φίλοι τῆς, τοὺς παρεκίνησεν ἡ φιλόξενος γυνὴ διὰ νὰ φάγωσι. Καὶ φαγόντες καὶ εὐχαριστήσαντες τὸν Κύριον, συνωμίλουν κάποια πνευματικὰ λόγια, ἐπειδὴ καὶ πνευματικοὶ ἦσαν οἱ ἐλθόντες.

Ἡ δὲ πνευματικὴ μήτηρ τοῦ Γρηγορίου, εἶπε πρὸς τοὺς φίλους, δταν ἐβγήκε τὸ παιδίον ἔξω: «Κύριοί μου, παραδόξον ἐνύπνιον εἶδον εἰς τὸ ὄραμά μου τὴν νύκτα, διὰ τὸ φίλτατόν μου τέκνον Γρηγόριον· καὶ θέλω νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ· διότι, ὡς μοῦ φαίνεται ἐκ Θεοῦ εἶναι ἡ φανέρωσις τούτου· καὶ πάλιν στοχαζομαι μήπως καὶ εἶναι ἀπὸ δαμονικῆν ἀπάτην καὶ ἐνέργειαν, καὶ ὁ λογισμὸς μου μοιράζεται εἰς δύο, καὶ δὲν ἤξεύρω τί ἔχω νὰ πάθω».

Ἐνας δὲ ἀπὸ αὐτῶν, ὀνόματι Σέργιος, εἶπε πρὸς αὐτήν: «Φανέρωσόν μας τὸ ὄραμα διὰ τὸν Κύριον, ἴσως καὶ μᾶς φωτίσῃ ὁ Κύριος, καὶ σοῦ εἰποῦμεν τὴν δῆλωσιν πρὸς ὠφέλειαν». Τότε ἡ σεμνοτάτη γυνὴ ἐκείνη, ἀποκριθεῖσα εἶπε πρὸς αὐτοὺς:

“Όραμα, τὸ ὁποῖον εἶδεν ἡ πνευματικὴ μήτηρ τοῦ Γρηγεντίου

«Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐστεκόμην ἐπάνω εἰς τόπον πεδινόν, καὶ ἰδοὺ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητὸς ἐστέκετο ἔμπροσθέν μου, μακρὰν ἕως τοῦ βουλήν, καὶ ἐβλέπαμεν ὁμοῦ πρὸς ἀνατολὰς» καὶ βλέπω καὶ ἰδοὺ δεξιόθεν, ἦλθε κάποιος ἄνθρωπος πρὸς τὸν παῖδα, ὁ ὁποῖος παρομοίαζεν εἰς διὰ τοῦ θεσπεσίου Ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἐστάθη πλησίον του, καὶ τοῦ ἐπιθύρῳζεν εἰς τὸ αὐτίον κάποια μυστήρια καὶ ἰδοὺ, εἶδον πληθὺς ἀσπροφύρων ἀπὸ ἀνατολὰς ἐρχομένων, κηρία ἀνημμένα, καὶ σιμαίας, καὶ σταυροὺς χρυσοῦς κρατούντων, καὶ ἦλθον καὶ ἔψαλλον εἰς τὸ παιδίον, ἐκ τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαυὶδ τὰ ἑξῆς:

«Κύριος φωτισμὸς μου καὶ Σωτὴρ μου, τίνα φοβηθήσομαι; Καὶ πάλιν βλέπω, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες λευκοί, στιχηρῶν ἦλθον πρὸς αὐτόν. Ἐν συνεχείᾳ τούτων, ἄλλοι ἦσαν ἐνδεδυμένοι ὑποκίтана, καὶ πάλιν βλέπω καὶ ἰδοὺ ἄλλοι ἦσαν ἐνδεδυμένοι σιρικὰ φλόγινα μεταξωτά, καὶ ἔπειτα ἀπὸ αὐτοῦ ἄλλο πληθὺς φορεμένοι πράσινα, καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν ψάλλοντες δημοφώνως: «Ὡσαννὰ τῷ παιδί Κυρίου, εὐλογητὸς Κύριος ἐκ Σιών, ὁ ἐν τοῖς ἁγίοις Αὐτοῦ ἀναπανόμενος».

Ὡς ἦλθε, λοιπόν, τὸ πληθὺς ἐκεῖνο τὸ ἄπειρον, τριγύρω πρὸς αὐτόν, ἀνεπεμπον αἶνον θαυμαστὸν τῷ τῶν δλων Θεῷ περὶ αὐτοῦ. Καὶ μετ’ ὀλίγον ἰδοὺ, ἐφάνη καὶ ἁμαξὰ με βύσσον καὶ πορφύραν, ἡτομασμένη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ ἄλογα ἄσπρα ὡσάν τὸ χιόνι ἔπου ἦσαν διὰ νὰ κινήσουν μετὰ τῆς ἁμάξης. Ἐπειτα βλέπω, καὶ ἰδοὺ στολὴ κεκαλλωπισμένη ἀπὸ χρυσοῦφαντα διάφορα, καὶ μαργαρίτας ἐπάνω τῆς ἁμάξης, καὶ περισκέπασμα φοβερόν, καὶ ὑποδήματα θανυμάσια, καὶ περιτριγυρισάντες τὸν παῖδα δλον τὸ πληθὺς ἐκεῖνο, λαβόντες τὸ πολῦτιμον φόρεμα, ἐνέδυσαν τὸν φίλτατόν μου παῖδα, καὶ λαμβάνοντες τὰ ὑποδήματα, τὰ ἐφόρεσαν εἰς τοὺς πόδας του, καὶ σηκώναντες τὸ ἀτόρητον περισκέπασμα, τὸ ἐφόρεσαν εἰς τὴν κεφαλὴν του, καὶ ἐρχόμενοι πρὸς αὐτὸν ἕνας-ἕνας, τὸν ἠσπάζοντο με ἀνεκδιήγητα μελωδήματα χαίροντες, καὶ λέγοντες τὸ: «Ἀμήν». Καὶ ὅταν τὸ τέκνον μου κατεστόλισαν ὡραίως, τὸ ἀνέβασαν εἰς τὴν ἁμαξάν καὶ τὸ ἐκάθησαν, καὶ ἦτο ἀρμόδιον εἰς αὐτὸ καὶ πρέπον, ἀνεκλάλητα.

»Ἐγὼ δὲ ἐδοκίμαζα νὰ ὑπάγω ἀπὸ τὴν πολλὴν μου χαρὰν, νὰ ἀσπασθῶ τὸ φίλτατον τέκνον μου, καὶ ἐκρατοῦμην ἀοράτως, καὶ ἤμην ἀκίνητος παντάπασιν. Καὶ πάλιν ἐβιαζόμην νὰ μετατοπισθῶ ἀπὸ τὸν τόπον ὅπου ἐστεκόμην, καὶ πάλιν ἔμεινα ἀκίνητος. Ἐντόνως λοιπόν, ὡς ἔβλεπα τὸ παράδοξον ἐκεῖνο καὶ ἐθαύμαζον τὸ πληθὺς ἐκεῖνο τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες κινήσαντες τὴν ἁμαξάν γαληνομόρφως, καὶ ψάλλοντες, ἅπαντες περιεπάτουσαν πρὸς ἀνατολὰς με ὡραίους πόδας βαδίζοντες, τακτικῶς δύο-δύο, ἄλλοι ἔμπροσθεν, καὶ ἄλλοι ὀπισθεν, καὶ ἐπήγαινον τὴν ὁδόν. Καὶ προχωρήσαντες εἰς τὸ φοβερόν μακρὸς τῆς ὁδοῦ ἐκείνης, ἐμάκρυνον, καὶ ἐγάθησαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοῦς μου, ἐνῶ ἐγὼ, ὡσάν νὰ μὴ τὸν ἐπανεβλέπον πλέον, καὶ ὡσάν νὰ τὸν ἔχασα, ἐκλαίον ἀταρήγορτα καὶ οὕτως ἐξύπνησα, καὶ ἔλαβε τέλος τὸ ὄραμα. Τί δηλοῖ, λοιπόν, τὸ ὄραμα αὐτό; Δὲν ἤξεύρω. Εἰπατέ μοι, παρακαλῶ, πῶς τὸ ἐρμηνεύετε»;

Ὡς δὲ διηγείτο αὐτὰ ἡ σεβασμία ἐκείνη γυνή, ἐφάνη παράδοξον εἰς ἐκείνους τοὺς φίλους ἀκροατὰς τῆς καὶ ἐθαύμαζον, καὶ ἠπόρουν προσπαθοῦντες νὰ εὕρωσι τὴν ἐρμηνείαν καὶ σύγκρισιν τοῦ δράματος. Ἐνας δὲ ἐκ τῶν φίλων ἐπισκεπτῶν, Νικητὰς τὸ ὄνομα, γέρον ἀσπρογένης, ἐπὶ πολλῶν ὥραν σταθεὶς ἄφωνος, διότι ἦτο καὶ σεβάσιμος εἰς τοὺς τρόπους, περισσότερον ἐξ ὄλων τῶν ἄλλων, με τὸ νὰ εἶπεν ἔλθῃ τὸ παιδίον τότε ἐκεῖσε, μέσα εἰς τὴν οἰκίαν, πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου, εἶπε παρηγοῖα πρὸς αὐτό:

τΚαὶ σὺ παιδίον προφήτης ὑψίστου θὰ ὀνομασθῆς! Εἶτα στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα, τὴν μητέρα τοῦ ἐκλεκτοῦ παιδός, εἶπεν:

«Αὐτὸ τὸ παιδίον θέλει ἐπιτελέσει ἐργασίαν ἐξαιρετον πρακτικὴν, καὶ θαυμασιωτάτην τῷ Κυρίῳ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ λιτανεύσουσιν οἱ πλοῦσιοι τοῦ λαοῦ, καὶ θέλει σταθῆ ἄρχων καὶ Ἰγούμενος λαοῦ πνευματικοῦ, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ κληθήσεται κρῖον εἰς τέσσαρα γένη λαῶν καὶ γλωσσῶν. Ἀπὸ ἐσένα ὅμως θέλει ἀποξενωθῆ, καὶ ἀπὸ ἄλλοδαπὴν γῆν, εἰς ἐπαλλοδαπὴν χώραν καταντήσας, καὶ εἰς ξένην χώραν κατοικήσας, θέλει λάβῃ τὸ κράτος θεογαρίτων καὶ θεογείριτων καὶ τὸ ὄνειρον ὅπου εἶδες εἶναι ἀληθές, καὶ πιστὴ εἶναι ἡ σύγκρισις ὅπου λέγω τώρα. Διότι ἡ ἁμαξὰ, ἐπίδασις θρόνου εἶναι! Τὰ δὲ τέσσαρα ἄλογα, εἶναι τέσσαρα γένη ἔθνων. Τὸ δὲ τετραγενὲς τῶν προσελθόντων, καὶ ἡ ἐναλλαγὴ τῶν φορεμάτων τῶν, τὸν αὐτὸν τετραφεγγῆ λαὸν τῶν πιστῶν φανερώνει. Ἡ δὲ σύνθεσις τῆς στολῆς ἀπὸ μεταξίων καὶ χρυσίων, κίθων τιμίων, καὶ μαργαρίτων, τὸ παρόμοιον τοῦ αὐτοῦ τετραγενοῦς πληθους, κατακράτησιν φανερώνει. Οὕτω, λοιπόν, θέλει τελειώσῃ τὸν παρόντα βίον ὁ υἱὸς σου, ὅταν αὐτὰ λάβωσιν εἰς αὐτὸν τὸ τέλος των!»

Ταῦτα, θεὸθεν ἐμπνευσθεὶς ὁ σεβάσιμος ἐκεῖνος Γέροντας Νικητὰς, καθὼς εἰς τὴν Ρεββέκαν ποτὲ ὁ ἱερεὺς ζπου ἐπροφήτευσεν διὰ τὰ δύο ἐν κοιλίᾳ αὐτῆς τέκνα, δύο λαῶν παρακλησίως. Οὕτω καὶ αὐτὸς εἰς τὴν γερόντισσαν ἐκείνην μητέρα, θεοφορομένως ἐφανέρωσε. Ἡ δὲ θεόφρων ὄντως καὶ φιλόστοργος γυνή, καὶ πνευματικὴ μήτηρ τοῦ θειοτάτου παιδός, ταῦτα ἀκούσασα, ἐγέμισεν ἀπὸ δάκρυα, καὶ ὑψώσασα τὰς χεῖράς τῆς πρὸς οὐρανόν, καὶ ἐκ βάθους στενάξασα εἶπε:

«Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Τίε τοῦ ἀπροσίτου φωτός, ἀνίσως καὶ τὸ πνευματικόν μου τέκνον, μέλλει νὰ ἐκπέσῃ ἀπὸ τοὺς κόλπους μου πρὶν νὰ ἀποθάνω, καλλίον μου εἶναι νὰ ἀποθάνω ἀρχύτερα, παρὰ νὰ ἀπολέσω τὴν ἐν Σοὶ τῷ Κυρίῳ παρηγορίαν μου».

Ταῦτα αὐτῆς εἰπούσης, ἠρώτησεν ὁ Γρηγεντίος τὴν αἰτίαν, καὶ μαθὼν παρ’ αὐτῶν ἐκεῖνα ὅπου εἶπον, ἠσκέπασεν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἀπέδειξε τὸ ὄνειρον ὡς ψεῦδος, καὶ τὴν πνευματικὴν του μητέρα μετέβαλεν καὶ ἔδωσεν εἰς αὐτὴν χαρὰν. Ἐναστάντες δὲ οἱ πιστοὶ φίλοι ἀπὸ τὸ γεῦμα, καὶ ἀναχωρήσαντες, ὁ μακάριος Γρηγεντίος πάλιν κατεγίνετο εἰς προσευχὰς καὶ δεήσεις, δυσωπῶν τὸν Δεσπότην Χριστόν νὰ φυλάξῃ τὴν ψυχὴν του ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ ἐχθροῦ διαβόλου, ἀπὸ λόγου ταραχώδους, καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ κατὰ τὸν ψαλμόν.

Μετὰ τινος δὲ ἡμέρας, εὕρισκομένου αὐτοῦ ἔξω ἀπὸ τοῦ χωρίου καὶ προσευχομένου, ἐφάνη ὁ θεοφόρος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὅπου τοῦ ἐστάλη ἀπὸ τὸν Θεόν, ἀφ’ οὗ τὸν διέταξε κατὰ τὴν συνήθειαν, εἶπε πρὸς αὐτόν: «Ἀνάστα τέκνον μου, νὰ πηγαίνωμεν τὴν στρατάν, ὅπου πρὸ πολλοῦ ὁ Κύριος σου ἠτοίμασε, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν πολάκις σοῦ εἶπον». Ὁ δὲ ἅγιος παῖς τοῦ Χριστοῦ, ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Περιπατήσαντες δὲ μιᾶς ἡμέρας στρατάν, ἦλθον εἰς τὴν πόλιν Μυρίνην, καὶ ἦτο ἀγνωρίστος παντελῶς εἰς τοὺς ἀθρώπους.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγεντίος, ἐπήγαινε συχνάκις εἰς τὰς Ἐκκλησίας καὶ προσήχετο. Καὶ ἔμεινε εἰς τὸν οἶκον ἐνὸς εὐλαβοῦς χριστιανοῦ, Σαββατίου καλουμένου, ὄντως φιλοχριστοῦ καὶ ἐλεήμονος καὶ ἐναρέτου. Καὶ ἡμέραν παρ’ ἡμέραν ἐκεῖσε εὕρισκομένων, οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως βλέποντες τὸ σεμνὸν τοῦ νέου, καὶ τὴν ὑπομονὴν εἰς τὰς προσευχὰς, ἐθαύμαζον μεγάλως, διότι ὁ φοβερὸς ὀδηγὸς τοῦ παιδός, εὕρισκετο μὲν πάντοτε μετ’ αὐτοῦ, ἀμὴ ἄλλος τις δὲν τὸν ἔβλεπεν, εἰμὴ μόνον ὁ μακάριος Γρηγεντίος, καὶ τότε ὅταν αὐτὸς ἤθελε.

Πολλάκις, λοιπόν, τὸν ἠρώτων οἱ κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας λέγοντες: «Εἰπέ μας διὰ τὸν Κύριον, ποίου γένους εἶσαι καὶ ἀπὸ ποῖον τόπον, καὶ πῶς ὀνομάζεσαι»; Ὁ δὲ Γρηγεντίος ἔλεγεν εἰς αὐτούς: «Ξένος εἶμαι, καὶ ἀπὸ ξένον τόπον ἦλθον

μέ τον πατέρα μου ἐδῶ, καὶ πάλιν μετ' ὀλίγας ἡμέρας μισέομεν ἀπ' ἐδῶ». Ἀκούοντες δὲ οἱ παρεστώτες ὅτι εἶχε καὶ μετ' αὐτοῦ πατέρα συνοδοιπόρον, ἐμάκρυναν ἀπ' αὐτὸν καὶ δὲν τὸν ἠρώτων πλέον, μόνον ἐθαύμαζον διὰ τὴν σύνεσίν του, καὶ πνευματικὴν κατάστασιν, καὶ εἰς τὰς ἀποκρίσεις του, καὶ τοῦ ἔδιδαν τὰ ἀναγκαῖα τῆς τροφῆς του, καὶ τὸν ἐπροθυμοποιῶσαν εἰς τὸ καλόν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, καὶ τοῦ μακαρίου Γρηγεντίου ἀναχωρήσαντος τῆς πατρίδος του, οἱ ἰδιόκοι του ἐρευνήσαντες κάθε τόπον, καὶ μὴ εὐρίσκοντες αὐτόν, τότε μὲν ἐνόμιζον ὅτι θὰ τὸν ἔφαγε κανένα θηρίον, ἐπειδὴ εἶχε συνήθειαν νὰ πηγαίνῃ μόνος του εἰς τὰς ἐρήμους. Ἄλλοτε δὲ τὸν ἐπρόσμενον νὰ ἔλθῃ πάλιν. Ἀφοῦ ὅμως ἐπέρασε πολὺς καιρὸς καὶ δὲν ἐφαίνεται, ἐστοχάσθησαν ἰσως νὰ ἐπῆγαν εἰς κάποιον Μοναστήριον διὰ νὰ ἠουχάσῃ. Ἡ δὲ πνευματικὴ μήτηρ του, δὲν ἔπαυε κλαίονσα καθ' ἐκάστην ἡμέραν, θρῆνον ἐπάνω εἰς τὸν θρῆνον, μὴ ὑποφέρουσα τὸν χωρισμὸν του. Ἐπὶ ἓνα χρόνον ὀλόκληρον δὲν ἔπαυε νὰ κλαίῃ σφοδρῶς δι' αὐτόν, καὶ νὰ αἰσθάνεται δυστυχισμένη, ἀναζητοῦσα τὸν ἀπωλεσθέντα θησαυρὸν τῆς, τὸν μοναχικὸν υἱὸν τῆς!

Ὅμοιος καὶ ὁ πατήρ του, ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔχασε τὸ τέκνον του, ἐπέρασε ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του μὲ πένθος, καὶ δάκρυα καὶ στεναγμούς. Διότι πολλάκις καθήμενος εἰς τὴν τράπεζαν διὰ τὸ γεῦμα μὲ τοὺς φίλους του, καθὼς τοῦ ἤρχετο ἐνθύμησις τοῦ φιλιτάτου υἱοῦ αὐτοῦ, ἔτρεχαν ὡς ποταμὸς τὰ δάκρυά του, καὶ κατέβροχε τὴν τράπεζαν, καὶ ἡ ὁμιλία του ἐφευγεν ἀπ' αὐτόν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἠουχάσῃ.

Τοῦ δὲ παιδίου τοῦ Γρηγεντίου, ὡς εἶπομεν, ἐν Μυρίνῃ τῇ πόλει εὐρισκομένου, διεδόθη ἡ φήμη του εἰς ὅλους τοὺς κατοίκους, καὶ ὁπότεν ἐπῆγαιεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ προσευχηθῇ ὅσοι τὸν ἔβλεπον οἰκοδομοῦντο εἰς θεοσέβειαν, καὶ τὸν ἐμακάριον. Ὁ δὲ δίκαιος πολὺ τὸ ἀπέφευγε, μισῶν τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο ὅταν ἐπῆγαιεν εἰς τὴν Μητροπόλιν νὰ ἀκούσῃ τὸν ὄρθρον, ὁμοίως καὶ εἰς τὸν Ναὸν τῆς Θεοτόκου ὅπου ἦτο ἐκεῖ, καὶ εἰς τὸν εὐκτήριον τοῦ ἁγίου Νικολάου οἶκον, ὅταν ἐπῆγαιεν εἰς τὸν Ἑσπερινόν, ἔβγαλε μὲ συστολήν.

Κάποιος δὲ ἄνθρωπος ἦτο ἐκεῖ, Πέτρος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον, ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἦτο μαρὸς, ἀκήμων διατελών κατὰ πολὺ, ὅστις κατεγίνετο ἄλλοτε μὲν εἰς τόπους ἡσυχίης τῆς πόλεως, καὶ ἄλλοτε εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, ἀφόβως ἐνησχολεῖτο διὰ νὰ τὸν περιγελοῦν οἱ ἄνθρωποι. Διότι αὐτὰ τὰ ἔκαμνεν ὄχι διὰ νὰ τὸν ἐπαινῶσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν περιπαίζουσιν ὡς τρελλόν· καὶ διὰ νὰ φεύγῃ τοὺς ἐπαίνους ὁ μακάριος, μὲ τὸ νὰ ἦτο δούλος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἀληθῆς.

Οὕτως, λοιπὸν, μίαν ἡμέραν, πηγαίνοντος τοῦ μακαρίου Γρηγεντίου εἰς τὴν Μητροπόλιν, καὶ εὐρισκομένου ἐκεῖσε τοῦ Ὁσίου Πέτρου, ἀπ' οὗ προσευχήθη ὁ παῖς τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐκάθισεν εἰς ἓνα σκαμνίον, βλέποντάς τον ὁ Πέτρος, ἦλθεν εἰς αὐτόν, καὶ λέγει του: «Καλῶς ἦλθες, τέκνον Γρηγέντιε. Ὁ πατήρ σου καὶ ἡ πνευματικὴ σου μήτηρ πολὺ λυποῦνται διὰ λόγου σου, ὁμοῦ μὲ τοὺς συγγενεῖς των. Ὅμως ὁ Ἰησοῦς Χριστός, σὲ ἐκάλεσεν εἰς μεγάλην δόξαν, ἔχε λοιπὸν θάρρος, ὦ τέκνον, καὶ μὴ λυθῆσαι πὼς ἄφησες τοὺς ἰδικούς σου, καὶ ἔξενιτεύθης διὰ τὸν Κύριον». Ὁ δὲ μακάριος Γρηγέντιος ταῦτα ἀκούσας ἐξεπλάγη εἰς τὸ προσορκισθῆναι τοῦ ὁσίου ἀνδρός, καὶ ἐγερεθεὶς ἀπὸ τὸ σκαμνίον ὅπου ἐκάθητο, τοῦ ἔβαλεν μετάνοιαν.

Ἦτο δὲ ὁ Ὁσιος πολὺ ταπεινός, καὶ ἀποκαμωμένος ἀπὸ τὴν περισσὴν ἀσκησιν, ὥστε ἐφαίνοντο τὰ κόκκαλά του, καὶ τὸν ἐστοχάζετο ὁ Γρηγέντιος μὲ σεβασμόν, διότι ἦτο καὶ συγκώπτων, ἦτοι ἔσκυπτε κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ τελείως εἰς τὰ ἄνω δὲν ἔβλεπεν. Ὅμως εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν εὐρισκόμενος, δὲν ἠμέλλει τὴν ἀσκησίν του. Ὡς εἶδε λοιπὸν τὸν Γρηγέντιον ὅπου τὸ ἐπροσηκώθη, τὸν παρεκίνησε νὰ

καθίσῃ, καὶ ὑπακούσας ὁ παῖς τοῦ Χριστοῦ, ἐκάθησεν. Ὁ δὲ δίκαιος Πέτρος δεδεμένος τὰς χεῖρας ἐπέκειτο ἐμπρός εἰς τὸν παῖδα Κυρίον· καὶ ὁ Νεανίας Γρηγέντιος ἐθαύμαζε φρίττων, μὲ τὸ νὰ ἔβλεπε τὴν μεγάλην του ταπεινωσιν, καὶ εἶχε κατὰ νοῦν νὰ σηκωθῇ πάλιν. Γνωρίσας δὲ ὁ μακάριος Πέτρος τὸν λογισμόν του, λέγει του: «Ὅχι διὰ λόγου σου στέκομαι ὄρθιος, τέκνον μου, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ βλέπω τὸν μετὰ σοῦ εὐρισκόμενον Γέροντα, φόβῳ καὶ τρόμῳ πολὺ καταπλήττομαι. Μακάριος κατὰ πολὺ εἶσαι ἐσὺ τέκνον, καὶ ἡ ἡμέρα ὅπου ἐγεννήθης ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός σου, διότι σὲ οἰκειώθη ὁ Κύριος εἰς ὅλα τὰ ἰδικά Του, καὶ ὡς γνήσιόν Του υἱὸν καὶ ἀγαπητόν σε ἀκολουθεῖ εἰς κάθε καιρὸν, καὶ θέλει σὲ καταστήσῃ κληρονόμον εἰς ὅλα Του τὰ ἀγαθὰ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως».

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγέντιος, γνωρίσας ὅτι διὰ τὸν φοβερὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον ὅπου τὸν ἠκολούθει τοῦ ἔλεγεν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἐγνώρισε καὶ τὰ ἀπόκρυφα μυστήρια, διὰ τοῦ ὁποῖου τὴν ἀγάπην ἐβγήκε καὶ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ἐθαύμαζε μεγάλως τὸ διορατικὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου, καὶ ἐξίστατο εἰς τὸ καθαρὸν τοῦ νοῦς του, διότι δὲν τὸν ἐλάνθανε τίποτε ἀπὸ ὅλα τὰ κατ' αὐτόν. Ἐπὶ ἀρκετὴν λοιπὸν ὥραν συνομιλήσαντες πνευματικῶς, καὶ τὰ συντείνοντα εἰς ψυχικὴν ὠφέλειαν διαλεχθέντες, ἀσπασάμενοι ἓνας τὸν ἄλλον ἀνεχώρησαν.

Ὁ δὲ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὅστις ἠκολούθει τὸν μακάριον Γρηγέντιον, φανεὶς εἰς αὐτόν λέγει του: «Ἀνάστα τέκνον μου, νὰ πηγαίνωμεν ἀπ' ἐδῶ, διότι ὁ Ἐπίσκοπος ταύτης τῆς πόλεως, ἕως τῆς σήμερον δὲν ἦτο ἐδῶ, καὶ τώρα ἦλθε, καὶ τοῦ εἶπον τινεὶ περὶ σοῦ, ἐπαινοῦντές σε, καὶ βούλεται νὰ σὲ ἰδῇ καὶ νὰ σοῦ ὁμιλήσῃ, καὶ νὰ σὲ κρατήσῃ ἐδῶ πρὸς χάριν του, διὰ νὰ σὲ ἀφήσῃ διάδοχον εἰς τὴν ἁγίαν ταύτην Ἐκκλησίαν, μὲ ὅλον ὅπου εἰς τὸν Θεὸν εἶναι εὐχάριστον, ἠτοῦ χαροποιόν, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ὅμως δὲν εἶναι εὐλογημένον ἀπὸ τὸν Κύριον διὰ νὰ γίνῃ, δι' αὐτὸ ἀμέσως τώρα ἄς πηγαίνωμεν. Διότι πρέπει νὰ περάσωμεν πολλὰς καὶ διαφόρους πόλεις, καὶ ἐκεῖνη ὅπου μᾶς ἐκκληρώθη ἀπὸ τὸν Θεόν, εἰς ταύτην θέλομεν μείνῃ νὰ τὴν παραλάβωμεν».

Ἐκκινήσαντες λοιπὸν, αὐτὴν τὴν ὥραν, κατέβησαν εἰς τὸν αἰγιαλόν· καὶ κατ' εὐδοκίαν Θεοῦ, εὗρον πλοῖον ἑτοιμον, καὶ ἐμβάντες εἰς αὐτό, ἐπλευσαν εἰς τὴν ἀπέναντι πόλιν. Ἐβίβει δὲ ὁ θεοφόρος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὅλα τὰ πρὸς χρεῖαν ἔξοδα τοῦ Γρηγεντίου ἀπὸ τὸν κόλπον του διὰ τὸν ναυλὸν του καὶ διὰ τὸ φαγητόν του. Ὅταν ἐπὶ τέλους κατήντησαν εἰς τὴν ἀπέναντι πόλιν, ἐβγήκαν ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ εἰσηλθόντες εἰς αὐτήν, ἐπῆγαν εἰς τὸ καλούμενον Πετρώλου, κατηρθύνθησαν εἰς οἶκον ἐνὸς φιλοχρίστου, Θεοδωροῦ καλουμένου, καὶ ἐκόνευσαν. Διότι ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, τοῦ ἐδείκνυε τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἔμελλον νὰ κονεύουσιν· καὶ εἰς ὅσους ἦθελεν ἐφαίνετο, εἰς ὅσους δὲ πάλιν δὲν ἦθελεν, ἔμενε ἀθέατος. Καὶ ὅταν αὐτὸς δὲν ἐφαίνεται ἐρωτοῦσαν τὸν παῖδα: «Ποῦ εἶναι ὁ πατήρ σου; Καὶ ὁ Γρηγέντιος βλέπων αὐτὸν ἐμπροσθέν του, ἐθαύμαζε πὼς ἐκεῖνοι δὲν τὸν βλέπουσι καὶ τοὺς ἀπεκρίνετο, ὅτι εἰς τὴν δεῖνα ὑπηρεσίαν ἐπῆγε, καὶ πάλιν θὰ ἐπιστρέψῃ μετ' ὀλίγον.

Τούτων, λοιπὸν, οὕτω γενομένων, ὁ Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Μυριναιῶν, πολλὰ ἐρευνήσας δι' αὐτόν, καὶ μὴ εὐρών τὸν παῖδα Γρηγέντιον, ἐλυπήθη πολὺ, καὶ ἔλεγεν: «Διὰ τὰς ἁμαρτίας μου δὲν ἤξιώθην νὰ τὸν ἰδῶ».

Καὶ πάλιν ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν ὅπου ἦλθον, ὁ μακάριος Γρηγέντιος δὲν ἔπαυεν ἡμέραν καὶ νύκτα νὰ καταγίνεται εἰς προσευχὰς καὶ δεήσεις ἐκδυσωπεῖν τὸν Κύριον, ἄλλοτε μὲν κατὰ μόνας εἰς τὸν τόπον ὅπου κατέλυσε καὶ ἄλλοτε εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς πόλεως ἐκείνης. Ἐνίοτε ἐπεθύμει καὶ ἔβγαλεν ἔξω, εἰς τόπον ἡσυχον, κατὰ μόνας καὶ προσηύχετο, δεόμενος τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ δώσῃ ἄνεσιν καὶ παρηγορίαν εἰς τὴν ξενιτείαν του.

Ὁ Γρηγόριος πολὺ ἐλυπεῖτο πῶς ἐχωρίσθη ἕξαφνα ἀπὸ τοὺς ἰδιούς του καὶ μάλιστα ὡς νέος ἀπαλὸς καὶ ἀσυνήθιστος ὅπως ἦτα. Διατρίβων λοιπὸν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἀναγινώσκων τὰς Ἱερὰς Γραφάς, (διότι ἔπερνε βιβλία ἀπὸ τὰς Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ ἔδιδεν ἐκεῖνος ὅστις τοὺς ξενოდόχουσαν) ἐσυνάζοντο πολλοὶ πρὸς αὐτόν, μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ψυχικῆς ὠφελείας χάριν, καὶ μάλιστα τὰς ἑορτάς, εἰς τὰς ὁποίας ἀνεγίνωσκε συνετῶς ὁ μακάριος Γρηγόριος, καὶ ἔτρεχον τὰ δάκρυά του εἰς τὸν κόλπον του ὡς μαργαριτάρια, ὥστε καὶ οἱ βλέποντες αὐτὸν ἐδάκρυον καὶ ἤρχοντο εἰς κατάνυξιν πνεύματος. Τότε ἐξηγοῦσεν εἰς αὐτοὺς τὴν Θεῖαν Γραφήν μὲ εὐκολίαν, καὶ τοὺς ἐφανέρωρε τὰ μυστήρια τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὥστε ἐκ τούτου ἐγίνε καὶ ἐκεῖ φανερός εἰς ὄλους, καὶ ἐβῆκεν ἡ φήμη του καὶ τὸν ἠγάπων ὄλοι.

Πολλοὶ ἄνθρωποι τῆς πόλεως, πλούσιοι καὶ πτωχοὶ, ἀπέστειλλον τὰ τέκνα των πρὸς αὐτόν, πρὸς χάριν ὠφελείας, τὰ ὁποία καὶ ἐστήριξε πρὸς τὴν τήρησιν τῶν θεῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου, διδάσκων καὶ νοουθετῶν αὐτὰ τὰ ἀπέχων ἀπὸ παιγνῖδια, καὶ ἀπὸ κάθε ἄλλην ζηλοτυπίας τῶν νέων, καὶ προσπάθειαν ἀνήθικον ἢ δδελυράν, ἀλλὰ νὰ ἀρέσκονται νὰ σπουδάζουν εἰς τὰς Ἐκκλησίας πάντοτε, καὶ νὰ προσεύχονται, καὶ νὰ ἀκροάζονται τὰς Ἱερὰς ἀναγνώσεις. Προσέτι τοὺς συνεβούλευε, νὰ φυλάττουν τὸ στόμα των ἀπὸ φλυαρίας ἢ αἰσχρολογίας, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ των ἀπὸ βλαβεράς θεωρίας νὰ ἀπέχουν. Νὰ προσέχῃ νὰ μὴ συνναστρέφονται μὲ ἁμαρτωλοὺς, ψυχικῶς καὶ διανοητικῶς ἀκαθάρτους, διότι ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ (τοὺς ἔλεγε ὁ Γρηγόριος) παίρνει ὁ ἠθικὸς ὁ καλὸς, ἀπὸ τὰ βέβηλα καὶ βλαβερὰ εἰκολώτερα, παρὰ τὰ καλὰ καὶ ἐνάρετα, ὅπως θὰ πρέπει. Διότι: «καὶ κακαὶ συναστροφαὶ φθείρουσιν ἡθὴ χρηστῶ!»

Εἰς τοὺς ὄρθρους τῶν μεγάλων Ἑορτῶν, οἱ κληρικοὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐκτιμῶντες τὸν παῖδα, τὸν παρεκίνουσαν νὰ ἀναγινώσκῃ εἰς τὸν Ναόν. Ὁ δὲ Γρηγόριος μετὰ προθυμίας πολλῆς, ἔκαμνε ὑπακοήν, καὶ ἐπήγαινε χαίρων, διὰ τὴν ὠφελήσῃ τὸ ποιῆμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ διὰ τὴν λάβη καὶ τὸν μισθὸν τοῦ ἀπὸ τὸν Κύριον. Διότι ἤκουον τὰ λόγια τοῦ στόματός του, ὡς λόγια Θεοῦ. Ὁ Ἐπίσκοπος, Εὐλόγιος καλούμενος, ἐχάρη διὰ τὴν ὑπέροχον ἀνάγνωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμνε, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἔλθῃ ἐνώπιόν του. Ὁ δὲ Γρηγόριος ἔλθων, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του εὐθύς, καὶ προσεκύνησε τὸν Ἀρχιερέα μὲ ταπεινώσιν, εἶτα ἔβλεπε κάτω εἰς τὴν γῆν προσέχων εἰς τὸν λογισμὸν του. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἐπίσκοπος: «Εἰπέ μοι, ὦ τέκνον, ἐκ ποίας πόλεως εἶσαι, καὶ πῶς ὀνομάζεσαι, καὶ πῶς ἦλθες ἐδῶ; Καὶ ὁ Γρηγόριος εἶπεν: «Ἀπὸ τὴν Μυρινόπολιν Ἄγιο Δέσποτά μου, ἦλθομεν ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα μου ἐδῶ, χάριν πραγματείας τινὸς καὶ πάλιν ἀναχωροῦντες μετ' ὀλίγας ἡμέρας». Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος εἶπεν: «Θέλεις νὰ μείνῃς εἰς ἐμένα, νὰ σὲ κάμω κληρικὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ προκόψῃς πολὺ; Ἐπειδὴ καὶ σὲ ἠγάπησαν ἡ ψυχὴ μου καὶ οἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφοὶ διὰ τὴν σύνεσίν σου. Δι' αὐτό, λοιπὸν, ἂν θέλῃς, δώσω τὸν λόγον σου σήμερον, νὰ μείνῃς πάντοτε μετ' ἡμᾶς». Ὁ δὲ Γρηγόριος εἶπεν: «Ἄγιο Δέσποτά μου, νὰ ἐρωτήσω πρῶτον τὸν πατέρα μου, καὶ ὅτι με προστάξῃ θὰ ὑπακούσω».

Μετὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ὄρθρου, ὑπέστρεψεν ὁ παῖς εἰς τὸν οἶκον. Καὶ ἔλθων πρὸς αὐτὸν ὁ θεοφόρος ἐκεῖνος ἀκόλουθός του, εἶπεν αὐτῷ ὁ Γρηγόριος ὅτι τάδε καὶ τάδε, μοῦ εἶπεν ὁ Ἐπίσκοπος Εὐλόγιος. Τοῦ ἀπήντησεν ὁ θαυμαστός ἐκεῖνος ὁδηγός του: «Ἄκουσον τοὺς λόγους μου, ὦ τέκνον, καὶ ὑπαγε, καὶ ἴσως μᾶς ὠφελήσει αὐτό, καὶ οὐχὶ νὰ μᾶς βλάβῃ». καὶ εὐθύς ὁ μακάριος ἦλθεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον.

Τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν ὁ Ἐπίσκοπος τὸν ἐχειροτόνησεν ἀναγνώστην, διότι ἔως τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο λαϊκός. Ἐκτοτε εὕρισκετο μὲ τὸν Ἐπίσκοπον ὁ Γρηγόριος

καταγινόμενος εἰς κάθε ἔργον πνευματικόν, καὶ περισσύτερον εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας, καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν τὸν ἐχειροτόνησε καὶ Διάκονον, καὶ τοῦ ἔδωκεν ὅλην τὴν διοίκησιν τῆς Ἐπισκοπῆς.

Καὶ τὴν προθυμίαν εἶχεν ὁ μακάριος εἰς τὰς προσευχάς, ὥστε πολλάκις εὐρισκόμενος κεκοπιακῶς ἀπὸ τὰς φροντίδας τῆς Ἐπισκοπῆς, δὲν ἠμέλει ποσῶς τὴν ἀκολουθίαν του, χωρὶς νὰ παραλείψῃ τίποτε ἀπὸ τὴν καθιερωμένην συνήθειαν, ὥστε ἀπὸ τούτην ἐγίνε ὀξύτερος εἰς τὰ πνευματικὰ διανοήματα καὶ ἐπαινεῖτο ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων του καὶ ὑπὸ τοῦ πλήθους.

Εὐρισκόμενος λοιπὸν εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν, καὶ θεαρέστως πολιτευομένου, μία γραῖα κατώκει πλησίον τῆς Ἐπισκοπῆς, Θεοδώρα καλουμένη, ἡ ὁποία ἐδούλευε τὸν Κύριον εἰς χρόνους πολλοὺς, μὲ νηστείας, δεήσεις, καὶ δάκρυα ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ἡ ὁποία ὡς ἔλεγε δὲν ὑπανδρεύθη. Δυστυχῶς εἰς τὴν νεότητά της, ἀπὸ σατανικὴν ἐνέργειαν, ἐξέπεσεν εἰς ἀτοπίαν. Ὅμως εὐθὺς πάλιν ἦλθεν εἰς μετανοίαν, καὶ τότε ὁ Πανάγαθος Θεὸς τὴν ἠξίωσε τοῦ διορατικοῦ χαρίσματος διὰ τὴν φανὴ ἢ δύναμιν τῆς μετανοίας.

Ἐκεῖ, λοιπὸν, εἰσερχόμενος καὶ ἐξερχόμενος τοῦ Γρηγορίου, ὡς εἶπομεν, φωτισθεῖσα ἐκείνη ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, εἶπεν εἰς αὐτόν:

«Τέκνον μου, Γρηγέντιε, πολὺν καύσωνα λίπης ἄφησες εἰς τοὺς γονεῖς σου, ὅταν ἐμίσειες ἀπ' αὐτοὺς, καὶ ὡ πόσον ὀδυρεται ἡ πνευματικὴ σου μήτηρ, καὶ ποσα δάκρυα χύνει κρουνήδον διὰ σένα ὁ πατέρας σου. Ὁ τέκνον παμφίλιτον καὶ ἡγιασμένον, ἐκ κοιλίας μητρὸς σου ὡ σπέρμα εὐλογημένον, ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς προσητομασμένον παρὰ τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ, μεγάλα εἶναι τὰ ἔλεη Του ἐπὶ σὲ Τέκνον, μεγαλειώδης εἶναι ἡ Πρόνοια τοῦ Ὑψίστου, ἡ τὰ περὶ σὲ φιλανθρώπως περιοδεύσασα τέκνον ὡ ἄνθος νόστητος, τὸ ὁποῖον εἶναι γεμάτων ἀπὸ νοητὰ καὶ γλυκὰ σφύλια. Ὑπόμεινον, Τέκνον, ὑπόμεινον εἰς τὴν ξενητείαν. Σὲ συγχαίρω διότι δεικνύεις καλλίστην ὑπακοήν εἰς αὐτὸν ὅστις σου εἶναι ἐκ Θεοῦ ὁδηγός καὶ θὰ ἀνταμιεθῆς ἀπὸ τὸν Κύριον, διότι ἐσὺ πηγαίνων καὶ περιπατῶν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, θὰ καταντήσῃς εἰς τὴν πόλιν ἐκείνων, ἡ ὁποία σὲ περιμένει νὰ τὴν ποιμήνῃς, καὶ νὰ κάμῃς εἰς αὐτὴν τὰ ἀρεστὰ Κυρίῳ τῷ Θεῷ ἡμῶν!»

Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἱερός Γρηγόριος, ἐξεπλήττετο εἰς τὸ διορατικὸν χάρισμα τῆς ἀειμνήστου ἐκείνης δόσας, καὶ ἀναθυμηθεὶς τοὺς εὐσεβεῖς γονεῖς του, ἐστέκετο γαληνομόρφως ἀκροαζόμενος τὰ λόγια τῆς Ὁσίας, καὶ φιλησύχως ἔτρεχον τὰ δάκρυά του ὡς μαργαριτάρια.

Ἡ δὲ Ὁσία Θεοδώρα εἶπεν εἰς αὐτόν:

«Μὴ θρηγῆς ἔτσι, τέκνον μου, ἀφοῦ γνωρίζῃς ὅτι ὅλα τοῦ παρόντος βίου τὰ πράγματα, εἶναι ξένα καὶ μάταια καὶ σήμερον ἢ αὔριον χωρὶς νὰ θέλωμεν, φεύγομεν ἀπ' ἐδῶ, καὶ προχωροῦμεν εἰς τὰ μένοντα καὶ αἰδία, ὥστε μὴ προτιμήσῃς τίποτε ἄλλο, ἐκτός ἀπὸ τὴν πνευματικὴν σου ἐργασίαν, μῆτε γονεῖς, μῆτε κτήματα, μῆτε χρυσόν, ἢ ἄργυρον καὶ τὰ λοιπά. Καὶ σοῦ ὑπεθυμίζω, τέκνον μου, αὐτὰ, ὄχι νὰ σὲ διδάξω, διότι γνωρίζω πῶς εἶσαι γεμάτος ἀπὸ χάριν Θεοῦ, καὶ σοφίαν καὶ σύνεσιν, πλὴν σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἐνθυμῆσαι διὰ πολλοὺς χρόνους, φυλακτόμενος ἀκέραιος μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ. Διότι ἐγὼ τώρα, ὦ τέκνον, καθὼς βλέπεις, ἔφθασα εἰς τὴν δύσιν τοῦ βίου μου καὶ διάζομαι τώρα νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν Κύριον. Ἐσὺ ὅμως, ἡ χρυσοῦ ρίζα, μετ' ὀλίγον καιρὸν ἀναχωρῶν ἀπὸ τούτην τὴν πόλιν, θὰ ὑπάγῃς εἰς ἄλλην καὶ ὁ Κύριος θὰ παραμένῃ μετὰ σοῦ».

Ὁ δὲ Γρηγόριος συγκεκνημένος τῆς εἶπεν: «Ὁ μήτηρ, Ὁσία, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ εὕρισκαμι καὶ διὰ τῶν εὐχῶν σου ἄς γίνῃ τοῦ Κυρίου τὸ θέλημα. Ἡ δὲ Ὁσία τὰς χεῖρας αὐτῆς ὑψώσασα, καὶ ἐπικαλεσαμένη τὸ ὄνομα τῆς ζωοποιοῦ Τριάδος, καὶ ποιήσασα εὐχὴν δι' αὐτόν, καὶ ἀσπασάμενη αὐτὸν μητρικῶς, τὸν ἀπέλυσε δακρυσμένην.

Ἄπο τότε λοιπόν, ὁ μακάριος ἐπήγαινε πρὸς αὐτήν, πρὶν νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖ-
θεν καὶ ἐξῆτι συχνάκις τὰς εὐχὰς τῆς. Παραλλήλως δὲ τοῦ εὐρισκετο εἰς τὰς
χειράς, τῆς ἔδωδε, διότι ἦτο πτωχὴ. Ἡ δὲ μακαρία τὸν ἐνουθετεῖ πάντοτε περὶ τα-
πεινοφροσύνης, πραότητος καὶ ἀνεξικακίας, καὶ ἀναθυμίζουσα αὐτῷ νὰ προσέχη
πάντοτε ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ Ἐωσφόρου, τοῦ ἄρχοντος παντὸς κακοῦ. Διότι εἰς
λίαν προσεχῆς μέλλον, ἐμελλεν ὁ Κύριος νὰ τοῦ ἐμπιστευθῇ ψυχὰς ταλαντευομένας
μαζυῦ καλοῦ καὶ κακοῦ, διψώσας τὸν Θεῖον Λόγον καὶ δι' αὐτὸ ἔπρεπε νὰ προετοι-
μασθῆται ἀπὸ τότε νὰ κηρύξῃ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τὰ τέκνα Του, ὥστε νὰ
καταστοῦν μέτοχοι τῆς Βασιλείας Του. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο θὰ ἔπρεπε ἐπαξίως
νὰ ποιμαίνῃ τὸ ποιμνίον μὲ καθαρότητα ψυχῆς, καὶ γρήγορον διανοίας, διὰ νὰ
λάβῃ καὶ αὐτὸς τὸν μισθὸν τοῦ πολλαπλάσιον εἰς τὴν Ἡμέραν τοῦ Κυρίου.

Ἄποῦ δὲ ἐπέρασεν ἀρκετὸς καιρὸς, καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος κατεγίνετο εἰς
τὰς Ἐκκλησίας, καὶ κατεγίνετο εἰς τὰς κατὰ Θεὸν αὐτοῦ ἀσχολίας, εὐλογῶν ἐδό-
ξαζον τὸν Θεὸν δι' αὐτὸν, καὶ ὁ Ἐπίσκοπος εἶχε δι' αὐτὸν ἀκράτητον εὐχαριστή-
σιν, ἐμπιστοσύνην καὶ χαρὰν. Τότε ὁ θεοφόρος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ὁ δδηγός, ἐφάνη
πρὸς αὐτὸν κατ' ἰδίαν καὶ τοῦ εἶπεν: «Ἦλθε καιρὸς τέκνον, διὰ νὰ ἀναχωρήσωμεν
καὶ ἀπὸ ἐδῶ. Μόνον πρόσεχε εἰς τὸν ἑαυτὸν σου καὶ οὐδεὶς νὰ τὸ ἤξευρη!»

Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας εὐρέθη πλοῖον ἐπιτήδειον καὶ ἐμβάντες εἰς αὐτὸ ἐπλευ-
σαν ἀρκετὰ, ἕως οὗτο ἐφθασάν εἰς τὴν Σικελίαν, εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀκραγάντων.
Ἀποβιβασθέντες εἰς αὐτήν, ἦλθον εἰς τόπον οὗτις ἐλέγετο τὰ Προτόλου, καὶ ἔμειναν
εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου, εἰς τὰ προπύλαια. Διότι ἦτο ἐσπέρα καὶ δὲν
ἐπρόφθασαν πρὶν κλεισώσιν αἱ πύλαι νὰ εἰσελθώσιν εἰς τὴν πόλιν. Τὴν πρωίαν
ὅταν ἔκρουσε τὸ ξύλον τοῦ θύρου, εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν ὁ Γρηγόριος διὰ νὰ
τελέσῃ τὸν κανόνα του. Καὶ στοχαζόμενος τοὺς ἐκεῖσε ἐστῶτας καὶ ψάλλοντας, ἴστα-
το καὶ ὁ ἴδιος, μεταξὺ τῶν ἄλλων ὡς ξένος καὶ ἀπόδημος καὶ ἤψωνε τὰς χειράς του
εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἔβρεχε τὸ πρόσωπόν του μὲ δάκρυα, καὶ ἀναστενάξεν ἐκ βά-
θους ψυχῆς δοξάζων τὸν Θεόν, διότι ἡ ξενιτεία, τοιοῦτον κατασταίνει τὸν ξενι-
τεύοντα, νὰ ἐχῇ τοὺς στεναγμούς, τὰ δάκρυα, καὶ τὴν κατάνυξιν.

Τοῦτον ἔβλεπον καὶ μερικὸι ἀπὸ τοὺς ἐκεῖσε εὐρισκομένους χριστιανούς. Ἐν-
τυπωσιάσθησαν διότι ἐβρέχετο ἀπὸ τὰ δάκρυα, ἐθαύμαζον καὶ ἐξεπλήττοντο, μὴ
ἤξεύροντες ποῖος ἦτο καὶ πόθεν ἦρχετο. Ἐκ τούτων τινὲς ἔλεγον: «Εἰς πειρασμὸν
τίνα, οὗτος ὁ ξένος περιέπεσεν, καὶ διὰ τοῦτο ἔτσι δδύρεται». Ἄλλοι δὲ ἔλεγον:
«Θεοσεβέστατος θὰ εἶναι καὶ διὰ τὰ ψυχικά του πταίσματα κλαίει». Ὁ δὲ τίμιος
Γρηγόριος νοήσας, ὅτι διὰ λόγον τοῦ συνωμίλου, ἐτραπείας, ἐπῆγεν εἰς μίαν
ἀπόκριφρον γυναικὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐκεῖ ἴστατο προσευχόμενος κατανυκτικῶς.
Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ θύρου, ἀπ' οὗ ἀνεχώρησαν ὅλοι, ἐβγήκε καὶ αὐτὸς εἰς τὸ
προαύλιον καὶ ἀνοίξας τὸ πωλτήριον, τὸ ὁποῖον ἔφερε μαζὶ του ἀπὸ τὴν πόλιν
Ἄντινόρας μετ' εὐλαβείας, ἐδιάβαζεν.

Ὅμως ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους τῶν ἱερέων, καλούμενος Στέφανος, ἄνθρωπος
ἅγιος καὶ πανευλαβέστατος, βλέπωντας κατὰ μόνας τὸν Γρηγόριον καθήμενον,
καὶ ἀναγινώσκοντα ψαλμούς, τὸν ἠσθάνθη ὅτι ἦτο ἐνάρετος. Ἦλθε πλησίον του καὶ
τοῦ εἶπεν: «Χαίρεις ἐν Κυρίῳ, τέκνον μου». Ὁ δὲ Γρηγόριος ἀναστὰς τοῦ ἔβαλε
μετάνοιαν, καὶ ἀπήντησεν: «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, σεβάσμιε
πάτερ, εἴη μετὰ σοῦ». Καὶ λέγει του ὁ πρεσβύτερος: «Διὰ τὸν Κύριον, εἰπέ μοι, πό-
θεν ἔρχεσαι»; Καὶ ὁ Γρηγόριος τοῦ λέγει: «Ἀπὸ τὴν πόλιν Ἄντινόραν, τίμιε
πάτερ». Τὸν ἐπανηρώτησεν ὁ Γέρον: «Καὶ ποῦ πηγαίνεις τώρα»; Ὁ δὲ εἶπεν: «Εἰς
τὰ Μεδιόλανα, ἃν εὐδοκῆσῃ ὁ Θεός, καὶ αἱ εὐχὰί σου πάτερ». Καὶ ὁ ἱερεὺς λέγει
πρὸς αὐτόν: «Σὲ παρακαλῶ νὰ ἔλθῃς τώρα εἰς τὸν οἶκόν μου, νὰ μείνῃς ἕως οὗ νὰ
μισεύσῃς». Ὁ δὲ Γρηγόριος τὸν ἠγαπήσθη καὶ χωρὶς νὰ ἀμελήσῃ, ἐσηκώθη

καὶ τὸν ἠκολούθησε, καὶ ἔμεινε ἐκεῖ, ἕως οὗτο ἀνεχώρησε καὶ ἐκ τῆς πόλεως
ταύτης.

Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος τῆς πόλεως Ἀντινορατῶν πολλὰ ἐρευνήσας μετὰ τὴν ἀνα-
χώρησίν του, ὥστε καὶ ἐν τῇ πόλει Μυρώνῃ ἀπέστειλε δι' αὐτὸν ἐρευνητάς, καὶ μὴ
εὐρὼν τὸ ἐκλαίειν ὡς γνήσιόν του υἱόν. Ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ πόλις ἐθρήνησε τὴν στέ-
ρησίν του. Ὁ δὲ Γρηγόριος εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀκραγαντινῶν εὐρισκόμενος, κατὰ
τὴν συνήθειάν του κατεγίνετο εἰς τὰς ἀγίας Ἐκκλησίας, καὶ ἐπήγαινε ἀπὸ Ναὸν
εἰς Ναὸν καὶ προσήχετο, καὶ πάλιν ἦρχετο εἰς τὸν οἶκον καὶ ἀνεγίνωσκε ἱερὰ βι-
βλία. Καὶ μίαν ἡμέραν συμπορεύετο μὲ τὸν εὐλαβῆ ἱερέα πρὸς τὴν πύλην τῆς ἄρχου
τῆς πόλεως, διὰ νὰ προσεῦχηθῇ εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων οὗ ἦτο
ἐκεῖ.

Συνομιλοῦντες βαθυστοχάστως διὰ κάποια πνευματικά, συνήντησαν ἕνα τόπον
πεδιάδος χλοοφόρου καὶ ἦσαν ἐκεῖ δύο δένδρα πεύκης πολὺ ὑψηλά. Ταῦτα, θαυμά-
σας ὁ Γρηγόριος διὰ τὸ μήκος των, ἐστοχάζετο αὐτὰ συχνάκις. Ὁ δὲ θεοφιλὴς
πρεσβύτερος, εἶπεν αὐτῷ: «Βλέπεις αὐτὰς τὰς πεύκας τέκνον μου; Ἀσκητήριον
Γυναικῶν εἶναι, ὀλίγων καλογραιῶν, καὶ αὐτοῦ εὐρισκεται μιά γραῖα Εἰρήνη κα-
λουμένη, περὶ τῆς ὁποίας διηγούνται ἑξαισία πράγματα αἱ ἀδελφαὶ μαναχαί. Θά
σοῦ διηγηθῶ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ:

Ἐίχε συνήθειαν ἡ μακαρία νὰ θγαίνῃ εἰς τὸ προαύλιον αὐτὸ τὰς νύκτας
μόνη, καὶ νὰ προσεύχεται ἀνάμεσα εἰς τὰ δένδρα αὐτά, τὰ ὁποῖα βλέπει. Καὶ κατ'
ἐνέργειαν τοῦ Ἁγίου καὶ Παντουργοῦ Πνεύματος, αὐτὴ δταν ἔκλινε τὸ γόνυ καὶ
προσηύχετο εἰς τὸν Κύριον κατ' ἀνατολὰς, ἔκλιναν καὶ τὰ δένδρα τὰς κορυφὰς
των, ὡς δύο ἄνθρωποι λογικοί, καὶ προσεκίνουν ἕως εἰς τὴν γῆν τὸν Κύριον. Καὶ
ἀνίσταν ἐκείτετο ἡ Ὅσια πρηνὴς εἰς τὴν γῆν, ἔκλειτο καὶ αὐτὰ, χάρις νὰ κινῶνται
διόλου. Καὶ πάλιν δταν ἡ Ὅσια ἐσηκώετο ὀρθία, ἐσηκώοντο καὶ αὐτὰ, καθὼς φαί-
νονται ὀρθά. Προσέτι δταν ἦτο νύξ ἀσέληνος, σκοτεινὴ, δὲν ἐφαίνοντο δταν ἔκλι-
ναν ἄλλὰ ὁπότεν ἦτο σελήνη, καὶ ἡ νύξ ἐφεγγεν, ἔβλεπον ὅλοι οἱ εὐρισκόμενοι
τριγύρω εἰς τὴν Μοῆν καθαρῶς τὸ γινόμενον, καὶ ἐθαύμαζον τὸ θαυμάσιον αὐτὸ,
καὶ ὑψώνοντες πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν, ἔκραζον τό: «Κύριε ἐλέησον!»

Ταῦτα ἀκούσας ὁ Γρηγόριος, καὶ καταλαγείας εἰς τὸ παράδοξον τοῦ διηγη-
ματος, ἔδωκεν αἶνον καὶ δοξολογίαν τῷ Θεῷ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν πρεσβύτερον:
«Δέομαι σου, Κύριε, ζῆ ἀκόμη αὐτὴ ἡ γραῖα οὗ λέγεις»; Ὁ δὲ λέγει: «Πρὸ ὀλί-
γων ἡμερῶν ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, τέκνον μου, καὶ ἐτάφη εἰς τὸ ἀσκητήριον». Καὶ
εἶπεν ὁ Γρηγόριος: «Ὅταν ὀρίσῃς νὰ πηγαίνομεν ἐκεῖ νὰ ἀσπασθῶμεν τοῦλάχισ-
τον τὸν ἱερὸν τάφον τῆς». Ὁ δὲ πρεσβύτερος ἀπήντησεν: «Ἄς ὑπάγωμεν τώρα.
Λοιπὸν, πρὸς τὸν Ναὸν, ἐνῷ ἐπήγαιναν, προσήυχοντο, τὴν δὲ ἄλλην ἡμέραν ἐφθα-
σαν. Ἡ ἐκεῖ καθηγουμένη εἰσῆγαγεν αὐτούς. Προσκυνήσαντες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὴν
Ἐκκλησίαν ὁ ἱερεὺς, καὶ ἀνέβη εἰς τὴν ὑποδοχὴν μετὰ τῆς Ἡγουμένης. Ὁ δὲ Γρη-
γόριος ἔμεινεν εἰς τὸν τάφον τῆς Ὀσίας καὶ προσήχετο ἐκτενέστερον.

Αἰψὸς ὁ Γρηγόριος, τὸ ἐκλεκτὸν σκεῦος τοῦ Κυρίου, ἠσθάνθη τὴν εὐωδίαν τοῦ
ἁγίου λευάνου, καὶ ἐνθους γενόμενος, καὶ κατανυγείς, ἤρχισε νὰ χύνη κρουνηδὸν
τὰ δάκρυα. Καὶ εὐθὺς βλέπει, καὶ ἔγινε τριγμός εἰς τὸ μνήμα, καὶ ἔξῆλθεν ὡς ρά-
βδος πύρινος ἀπὸ τὸν τάφον, καὶ ἐστάθη κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν του! Καὶ ὁ
Γρηγόριος ἐξεπλήττετο εἰς τὸ παράδοξον τοῦ θαύματος! Ἡ δὲ ράβδος ἐκείνη κα-
τεσκευάσθη εἰς τὸ εἶδος τοῦ σώματος τῆς Ὀσίας καθαρῶς φορεμένη καλογερικὰ
φορέματα, καὶ παρωμαίαζε μὲ τὴν ἁγία εἰκόνα τῆς, ἦτις ἦτο πρὸς τὸ μέρος τῆς
κεφαλῆς τοῦ τάφου αὐτῆς. Ὡς, λοιπόν, ἔδειξε τοιαύτην ἄλλοίωσιν ἡ ράβδος ἐκείνη,
βλέπει ἀκόμη: Καὶ ἰδοὺ ἄλλαι δύο καλογραῖαι ἐλθοῦσαι ἐστάθησαν ἔμπροσθέν τῆς,
καὶ ἔδεσαν τὰς χεῖράς των, δεικνύουσαι σχῆμα ὑποταγῆς. Ἐν συνεχείᾳ εἶπεν ἡ
Ὅσια πρὸς τὸν Γρηγόριον.

«Καλῶς μᾶς ἤλθεσ, δούλε τοῦ Θεοῦ Γρηγέντιε,, τὸ ἀρνίον τοῦ Χριστοῦ τὸ φί-
τατον ὡς ἄραίοι οἱ πόδες σου τέκνον, καὶ ἅγιοι αἱ ὁδοὶ σου ὅπου πορεύεσαι σή-
μερον. Καὶ πῶς κατηξιώθης νὰ ἔλθης διὰ νὰ ἐπισκεφθῆς τὴν μετριότητά μας.
Φανερόν εἶναι ὅτι πρὸς χάριν φιλίας πνευματικῆς καὶ δεήσεως ἤλθεσ. Διότι χθὲς σὲ
ἠσθάνθην ὅταν ἐπεροῦσῃσ ἀπ' ἐδῶ, καὶ ὅσα ὁ Στέφανος, ὁ ἱερεὺς καὶ ἐὼν περιπα-
τοῦντες σοῦ διηγῆθη διὰ τὸν ἑαυτὸν μου! Καὶ διὰ τοῦτο σοῦ ἐφανερῶθην σήμερον,
διὰ νὰ σοῦ δώσω τὴν πρέπουσάν πληροφορίαν Ἄγιε!»

Καὶ ταῦτα συνομιλοῦσης τῆς Ἁγίας ὁ Γρηγέντιος εὐρίσκετο εἰς ἕκστασιν
βλέπων πρὸς αὐτὴν, γεμάτος ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην. Ἡ δὲ ὁσία ἐκείνη, ἐπι-
στραφείσα πρὸς αὐτὸν ὡσάν νὰ ἦτο ζωντανή, ἔλεγεν εἰς τὰς δύο καλογορίας, αἰτι-
νες ἔστερον ἐμπροσθέν τῆς. Καὶ ἔλεγε τὰ περὶ τοῦ παιδὸς πόθεν ἦτο, ποῦ ἐτραφῆ,
καὶ πῶς ἠκολούθησε τῷ Κυρίῳ προθύμως, καὶ ὅλα τὰ κατ' αὐτὸν. Τοιοῦτοτρόπως
ἔλαβε τέλος ἡ θεωρία καὶ ἤλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ πλέον τίποτε δὲν ἔβλεπεν.
Ἄσπασθεις λοιπὸν εὐλαβῶς τὸν τάφον τῆς Ὁσίας Εἰρήνης καὶ εὐχαριστήσας τὸν
Κύριον καὶ τὴν ἰδιαν, τὸν ἐκραξεν ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος καὶ ὅλος γεμάτος ἀπὸ χαρὰν
καὶ εὐφροσύνην πνευματικὴν, ἀνεχώρησεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἱερέως.

Ὅταν δὲ εὐρέθη ὁ μόνος του, ἐστοχάζετο τὴν θεωρίαν ὅπου εἶδε, καὶ θαυμά-
ζων τὴν θαυμασίαν λαμπρότητα τῆς Ὁσίας Εἰρήνης, ἔλεγεν: «Ὅντως, ἐν, ἀλήθεια
θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ διότι καὶ μετὰ θάνατον
οἱ τοιοῦτοι, καὶ ζῶσι τῷ πνεύματι καὶ κινούνται καὶ μετὰ θάνατον τὰ ἐπιτηδεύματα
αὐτῶν ἐπ' ἀδείας εἰσπράττονται».

Τῇ ἐπαύριον, λοιπὸν, ἀναστὰς ἐπῆγεν εἰς τὸ Τεράστειον ὅπου εὐρίσκετο κατὰ
δυσμάς τῆς πόλεως, νὰ προσευχηθῇ εἰς τὸν ἐκεῖ ἱερὸν Ναὸν τοῦ Προδρόμου.
Καὶ ὡς ἐτέλεσε τὴν προσευχὴν του, τοῦ ἐφάνη νὰ πηγαίῃ εἰς τὸν Ναὸν τῆς
Θεοτόκου, τὸν ἐπονομαζόμενον: τοῦ Κυρίωνος. Ὅμως προβαίνοντος ὀλίγον εἰς
τὴν ὁδοπορείαν, βλέπει καὶ ἰδοὺ εἰς τὴν κεντρικὴν πλατεῖαν στρατὰν τῆς πόλεως
ἦτο συγκεντρωμένον πλῆθος λαοῦ, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἄλλοι ἰστάμενοι, καὶ
ἄλλοι καθήμενοι καὶ πότε μὲν ἐγέλιον, πότε δὲ ἐσιώπων. Ἡ δὲ αἰτία τῆς συν-
αθροίσεώς των εἰς τὸ ἱεραῖον θέατρον ἐκεῖνο ἦτο, ὅτι κάποια γυναῖκα ἐκυπτεν
ἀπὸ ἐπάνω ἐνὸς ἡλιακοῦ ὥρολογίου, τοποθετουμένου κάτω εἰς τὴν στρατάν. Καί,
ἡ θεληματικῶς τῆς, ἡ ἀπὸ παρεκτροπῆν, ὁ Θεὸς τὸ ἐγίνωσκεν, ἡ καὶ ἀπὸ πνεῦμα
Πύθωνος παρακινουμένη, καθὼς διηγοῦνται αἱ πράξεις τῶν Ἀποστόλων, ἔλεγε
μαντεύουσα εἰς ὅλους, οἵτινες περνοῦσαν τὴν πλατεῖαν, ὅλα ὅσα ἐπραξάν ἐν τῷ
βίῳ των καὶ εἰς ἄνδρας, καὶ γυναῖκας, καὶ παιδιά. Μέχρι τὰ κρυπτά τῆς καρδίας
των ἐξεμάντευε, χωρὶς νὰ λαθεῖν τίποτε. Ἀκόμη, ἀπεκάλυπτε καὶ τὰς βαρυ-
τάτας ἁμαρτίας, τὰς ὁποίας εἶχον πράξει, φανερῶς ἐλέγχουσα πάντας, ἐταλά-
νιζε τοὺς παρερχομένους. Καὶ ὅταν ἔλεγε διὰ πορνείας καὶ μοιχείας, ἐφανέρωνε καὶ
τὸν τόπον, καὶ τὰ ὀνόματα ἐκεῖνων οἱ ὁποῖοι ἐπραξάν τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ ἀκούον-
τες ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἀπαιδεύτου λαοῦ, ἐγελούσαν καὶ ἠλάλαζον μεγα-
λοφρόνως. Ἀντιθέτως, ὅταν ἐφανέρωνε τῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων τὰ θεάρεστα ἔργα
καὶ πράξεις, ἐθαύμαζον καὶ ἐσιωποῦσαν, μὴ λέγοντές τι.

Ὅς ἔμελε λοιπὸν νὰ περάσῃ ἀπ' ἐκεῖ καὶ ὁ δίκαιος Γρηγέντιος, τὸν διέκρινε
ἐρχόμενον ὁ λαὸς καὶ ἐπρόσμενε νὰ ἰδῇ τί ἔχει νὰ εἰπῇ ἢ μάντισσα καὶ δι' αὐτόν.
Πλησιάζων, λοιπὸν, πρὸς τὴν μαντεύουσαν γυναῖκα, εὐρίσκοντο ἐμπροσθέν τῆς δύο
τινὲς ἄνθρωποι διὰ νὰ τὴν ἀκούσωσι νὰ εἴπῃ καὶ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ των. Καὶ εἰς μὲν
τὸν ἕνα, εἶπεν ὅτι ἦτο πόρνος καὶ ἄσωτος, μεμφομένη αὐτόν, εἰς δὲ τὸν ἄλλον,
εἶπεν: «ἄλλος ἐξουσιάζει τὴν γυναῖκά σου!» Ἐντραπέντες λοιπὸν καὶ οἱ δύο ἐκεῖνοι
ἀνεχώρησαν. Ὁ δὲ μακάριος Γρηγέντιος διήρχετο ἔπειτα ἀπὸ αὐτούς. Τὸ δὲ γύ-
ναιον, ὡς τὸν εἶδεν, ἠπλώσε τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν ἀπὸ βάθους

καρδίας, καὶ εἶπε μὲ μεγάλην φωνήν: «Δόξα Σοι ὁ Θεὸς, ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς ὦ! πρᾶγμα φοβερόν καὶ
ἐξαισιον! ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ Γρηγέντιος ἀπὸ μακρυνόν τόπον τῶν Ἀβάρων
ἤλθεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην! Σηκοῦθητε, λοιπὸν, ὅλοι, καὶ προσπέσατε εἰς τὸν
ἀγαπητὸν παῖδα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Τίου τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος. Διότι
μεγάλην παρησίαν ἔχει πρὸς τὸν τῶν ὄλων Δεσπότην, ἂν καὶ διαρκῶς ἀποκρού-
πῃ τὸν ἑαυτὸν του! Αὐτὸς εἶναι ἅγιος καὶ Παναγιώτατος, ἀδελφοί, καὶ περι-
πατεῖ ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν παιδοδιδασκόμενος, ἕως ὅτου νὰ κατανήσῃ νὰ φθάσῃ
παρέκει ἀπὸ τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὰς κατοικίας τῶν Ὀμηριτῶν!»

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγέντιος, περιπατῶν ἐμπρός με σιωπῆν, οὔτε ἔδωσε σημα-
σίαν τινὰ εἰς αὐτὴν ἢ τὸ πλῆθος. Ὅμως τὸ γύναιον ἐκεῖνο ἐφώναζε, χωρὶς νὰ
παῦν ἀπὸ τοὺς ἐπαίνους, ἐνῶ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ἀκούσαν, ἐθαύμαζε διὰ τὰ περὶ
αὐτοῦ λεγόμενα παρὰ τῆς γυναικός, καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν ἑαυτὸν του: «Βλέπετε
ποῖα μυστήρια λέγει ἡ γυναῖκα αὐτὴ διὰ τὸν ξένον αὐτόν; Ποῖος ἀρά γε νὰ γνω-
ρίζῃ ἂν εἶναι ἀληθινά! Καὶ ἄλλοι πάλιν ἔλεγον: «Εἰς τοῦ Στεφάνου τοῦ ἱερέως
τὸν οἶκον ξενιδιαίει οὗτος». Ὁ δὲ μακάριος Γρηγέντιος συνεχίσας τὴν πορείαν
του καὶ τὴν προσευχὴν του διήλθε καὶ ἀπὸ ἄλλην ὁδὸν καὶ ἀφίχθη εἰς τὸν οἶκον
ὅπου ἐξενίετο. Αὐθωρεὶ καθήσας εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ἐπρό-
σεχεν ἐπιμελῶς νὰ ἐμβαθύνῃ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ἀναγινωσκόμενου.

Πάλιν, λοιπὸν, τοῦ ἐφάνη ὁ συνήθης ἐκεῖνος θαυμάσιος ὁδηγός, ὅστις τοῦ εἶπε:
«Τέκνον μου ἀγαπητὸν, ἀνάστα νὰ πηγαίνωμεν ἀπ' ἐδῶ, ἐπειδὴ οὕτως ἐφάνη εὐ-
λογον εἰς τοὺς καλέσαντάς σε με ἄγιον κάλεσμάς».

Ὁ Γρηγέντιος κλείσας τὸ βιβλίον, εὐθύς ἠγέρθη καὶ ἠγκαλίσθη τὸν θαυμά-
σιον ἐκεῖνον, καὶ κατεφείλει τὰς ἀχράντους αὐτοῦ χεῖρας καὶ γόνατα, καὶ στήθος
μετὰ σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης, ἀπολαμβάνων τὴν εὐωδίαν τοῦ θείου μύρου, ἧτις ἐβγαί-
νεν ἀπὸ τῶν ἑξαισιῶν φορεμάτων του. Διότι ἔλεγε πάντοτε δι' αὐτὸν ὁ θαυμά-
σιος Γρηγέντιος, ὅτι καθὼς εὐωδιάζει τὸ ὄρμον πολύτιμον μῆλον, ἀτίδιον, κίτρον,
καὶ κυδώνιον, οὕτως ἐμύριζον πάντοτε τὰ φορέματά του! Δι' αὐτό, ἀφοῦ τὸν ἠσπά-
σθη, τοῦ λέγει: «κρίσεις αὐθέντα μου νὰ ἀποχαιρετήσω τὸν Ἱερέα Κύριον Στέφα-
νον. Διότι τώρα δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν οἶκόν του, ἀλλὰ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν!» Ὁ
δὲ εἶπεν: «Ὅχι τέκνον μου, μόνον σπουδάσων νὰ πηγαίνωμεν, ἐπειδὴ καὶ εἶναι
ἔτοιμον πλοῖον νὰ πηγαίῃ, μῆπως φύγῃ καὶ μᾶς ἀφήσῃ (ταῦτα εἶπεν πρῶτον
μὲν, ἐπειδὴ καὶ τὸ γύναιον ἐκεῖνο τὸν ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, δευτέρον
διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος εἰς τὸν ἱερέα καὶ τρίτον, διὰ νὰ μὴ τὸν
λυπήσῃ διὰ τὸν μισμὸν του) εἰς τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, ὅστις σὲ ὑπεδέχθη, εὐχαρί-
στως καὶ σὲ ἐφιλοξένησε ἐγκαρδίως, θὰ τοῦ δώσῃ ὁ Θεὸς πολλὰ ἀγαθὰ, ἀπὸ σίτου,,
οἴνου καὶ ἐλαίου εἰς ὅλην τὴν ἐπίγειον ζωὴν, καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν, θὰ τοῦ δώσῃ
τὴν αἰώνιον καὶ ἡ εἰρήνην τοῦ Θεοῦ θέλει εἶναι πάντοτε εἰς τὸν οἶκόν του.

Ταῦτα εἰπὼν, σφραγίσας μὲ τὴν δεξιάν του χεῖρα τὸν οἶκον τοῦ ἀξίου τῆς
ἀποστολῆς τοῦ ἱερέως κ. Στεφάνου, ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὸν μακάριον Γρηγέντιον
καὶ κατέβησαν εἰς τὸν αἰγιαλόν. Ἐκεῖ εὐρόντες ἕτοιμον πλοῖον, καὶ ὠμιλήσαντες
μὲ τοὺς ναύτας, ἀνέβησαν εἰς αὐτό, καὶ ἐπάραντες τὸ μέγαλον πανίον ἐκίνησαν.
Ὁ δὲ Γρηγέντιος ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸ ψαλτήριον, καὶ ἐνθυμούμενος τὴν ζήτησίαν
του ἐδάκρυε. Καὶ ὅταν ἤρχετο ἡ ὥρα τῆς προσευχῆς, ἐγειρόμενοι ἑαυτοῦ ἐτέλουν
μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς τὴν εὐχὴν. Βλέποντες δὲ οἱ Ναῦται τὴν ἐνάρετον πολι-
τείαν τους, εὐλαβοῦντο αὐτοὺς πολὺ, τοὺς ἐτίμων καὶ τοὺς περιποιούντο καὶ μάλιστα
τὰς νύκτας, ὅταν ἐτέλουν τὸν πνευματικὸν των κανόνα. Τοῦ ἀνέμου αἰσίου πνέον-
τος, ἔπλεον ταχέως καὶ ἐπέρασαν πολὺν τόπον καὶ πόλεις καὶ τέλος ἐφθασαν εἰς τὰ
Μεδιόλανα (Μιλᾶνον). Ἐξελθόντες ἀπὸ τὸ πλοῖον καὶ περιπατοῦντες εἰσιήλθον
εἰς τὴν πόλιν.

Εὐσεβέστατος χριστιανός, κάποιος ἄνθρωπος καλούμενος Νικήτας, τοὺς ὑπέδεχθη χαίρων εἰς τὸν οἶκόν του, διότι ἦτο πολὺ φιλόξενος καὶ ἐλεήμων. Μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν, ἐπροφασίσθη ὁ θαυμάσιος ἐκεῖνος προστάτης τοῦ Γρηγεντίνου πῶς εἶχεν ὑπηρεσίαν νὰ ὑπάγῃ πρὸς ἐκτέλεισιν, εἰς τὸ κάστρον Λαργέντιον, τριακόσια μίλια ἀπέχον τῶν Μεδιολάνων. Δι' αὐτὸ παρεκάλεσε τὸν Νικήτην νὰ μεταβῇ ὁ Γρηγέντιος εἰς αὐτὸν ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ. Ὁ δὲ φιλόχριστος Νικήτης ἐδέχθη προθύμως καὶ βλέπων τὴν καλιάν, ἠθικὴν καὶ φιλόχριστον κατάστασιν τοῦ Γρηγεντίου καὶ τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του, τὸν ἠγάπησε κατὰ πολὺ, ὥστε ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ χωρισθῇ ποτὲ ἐξ αὐτοῦ. Συνεπῶς συνεδέθησαν ἀδελφικῶς καὶ ἐπήγαιναν ἄνω εἰς τὰς Ἐκκλησίας καὶ προσήχοντο. Ἐπισημάνθη περισσώτερον εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν, καθότι ἐκεῖ ἐγένετο ἡ ἀκολουθία μετὰ τὰς ἐπισημάνσεις καὶ τὸν λαόν, οἵτινες ἐσυναΐοντο, εἰς δόξαν καὶ αἴνεσιν Θεοῦ, ὥστε ἠσθάνοντο ὅτι ἐγένιζον ἀπὸ χαρᾶν καὶ ἀγαλλίαςιν, ἀκούοντες τὴν τερπνότητα τῶν ἱερῶν ψαλμῶν καὶ ὕμνων.

Ἐπήγαιναν δὲ καὶ εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου, καὶ ἠσπάζετο ὁ Γρηγέντιος λέγων: «Πάτερ Ὅσιε καὶ Ποιμένα, εὐξῆ ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Κύριον, ὅπως με διατηρήσῃ σθεναρὸν καὶ ἄτρωτον ἀπὸ τῶν παγίδων τοῦ διαβόλου. Διότι ἐκ νεότητός μου ἄγιο, ὁ ἐχθρὸς με πειράζει, καὶ φλέγει με ταῖς ἡδοναῖς, καὶ με τὴν ἀφορμὴν τῆς φύσεως, δεχόμενος ἐγὼ ὡς τὸ πῦρ τὴν ὕλην, καυχᾶται μεγάλως. Ἀλλὰ ἐσὺ Ἅγιο Πάτερ, κατηύνασον τὸν ταραχὸν ταῖς πρὸς τὸν Θεὸν μας δεήσεσι, καὶ μετέτρεψον τὴν καταιγίδα εἰς γαλήνην». Αὐτὰ καὶ ἄλλα δεόμενος μετὰ δακρυῶν, ἐβρεχε διὰ τούτων τὸν τάφον τοῦ Ἁγίου καὶ ἀνεγίνωσκε τὸ ψαλτήριόν του καὶ τὸ ἰδιόγραφον βιβλίον τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου, τὸ ὁποῖον ἔγραψεν ὅταν ἔζη ὁ αἰδίδιμος. Ὁμοίως ἀνεγίνωσκε καὶ τὰς γνώμας καὶ ἠθικὰ τοῦ θεσπεσίου Πατρὸς, καὶ τὸ ὄρθρον καὶ ἀκριβῆς περὶ τῶν δογμάτων τῆς ἀληθείας καὶ τὸ ἐλεγκτικὸν καὶ θεομὸν περὶ πίστεως στοχαζόμενος, ἐξεπλήττετο. Θαυμάζων κατὰ πολὺ, ποῖος ὑπῆρξεν εἰς τὴν θεοσεβείαν ὁ σεβάσιμος Ἀμβρόσιος, καὶ ἐταλάνιζε τὸν ἑαυτὸν του καταμεμφόμενος τὸν ἑαυτὸν του, ὡσὰν νὰ μὴ εἶχε καμμίαν ἀρετὴν, ἀλλὰ ὡς νὰ ἦτο ἀμαρτωλὸς υἱός.

Ἐν μᾶ δὲ τῶν ἡμερῶν, πηγαίνοντες εἰς τὴν Ἐπισκοπικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀναγινώσκων τὸ ψαλτήριον ἤσυχα καὶ νοερώς, κάποιος πτωχὸς καὶ ἀπλοῦς εἰς τὸ φαινόμενον, εἰς τὸ κρυπτόν δὲ ἅγιος, καθὼς τὸ εἶδειξεν ἡ διαγωγή του, βλέπων τὸν ὄσιον Γρηγέντιον περιπατοῦντα, καὶ γνωρίζων τὰ μελετώμενα τῆς καρδίας του, ὅσα ἔλεγε εἰς τὴν ὁδὸν μυστικῶς ὁ Γρηγέντιος, τὰ αὐτὰ συνέψαλλε καὶ ἐκεῖνος εἰς τὸ φανερόν. Γνωρίσας λοιπὸν ὁ μακάριος, τὸ προορατικὸν τοῦ ἀνδρός, στρεφόμενος πρὸς αὐτόν, τὸν ἐστοχάζετο ἡσύχως. Ὁ δὲ τίμιος Κωνσταντίνος, (οὗτος ἀνομάζετο) βλέποντάς τον χαροποιῶς, λέγει του: «Καλῶς ἦλθεν ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ Γρηγέντιος. Διατί, τέκνον μου ποθητότατον, περιερχόμενος ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, ἦλθες ἐδῶ εἰς τούτην τὴν κάτω πόλιν; Ἄς εἶναι πολὺ ἀνθόσπαρτος ἡ ὁδός σου, θεράπων τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ πρὸς φωτισμὸν ἀπείρων λαῶν, ἐν σκοτεινῶν εὐρισκομένων. Πορεύου, ὦ τέκνον μου, πορεύου μετὰ προθυμίαν μεγάλην καὶ ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἔσται μετὰ σοῦ». Μετὰ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς λόγους κατηρτήθη ὁ μακάριος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, λογιζόμενος καὶ στοχαζόμενος τὴν πολιτείαν τῶν ἐναρέτων καὶ ἁγίων ἀνδρῶν, καὶ θαυμάζων τὴν τελειότητα αὐτῶν.

Ἐἰσελθὼν δὲ εἰς τὸν Ναόν, προσήχετο μετὰ πολλὴν κατανύξιν, χύνων δάκρυα καὶ ἴστατο στοχαζόμενος τί νὰ κάμῃ, διὰ νὰ φθάσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ μέτρα τῆς ἀγνότητος τῶν Ἁγίων ἐκείνων ἀνδρῶν ὅπου ὠμίλησε δι' αὐτοὺς περὶ τοῦ ἐναρέτου καὶ ἁγίου, βίου αὐτῶν, περιερχόμενος εἰς τὰς πόλεις.

Ἀφοῦ, λοιπὸν, προσηχηθῆ ὡς συνήθως μετὰ κατανύξεως, ἐπῆγεν εἰς ἕνα στασιδίον καὶ ἐκάθισεν. Ἐν τῷ μεταξὺ κάποιος φιλονεικοῦσαν ἐκεῖ διὰ κάποια λό-

για τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ νοήματα αὐτῆς. Μεταξὺ τῶν παρακολουθούντων τὴν διαφωνίαν ἦτο καὶ κάποιος ἱερομόναχος, ὅστις μετείχεν ἐκεῖ ὁμοῦ με ἄλλους πολλοὺς, οἱ ὁποῖοι ἤκουον ταύτην μεταξὺ τῶν διαφωνούντων μεθ' ἐνὸς κληρικοῦ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ἑνὸς Ἱερομονάχου με ἕνα Κληρικὸν περὶ προῦρου θανάτου

Καὶ ὁ μὲν ἱερομόναχος συμμετέχων καὶ ἀναλαβὼν τὸν λόγον ἔλεγεν, ὅτι εἰς κάθε θάνατον ἐρχόμενος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὁ Θεὸς προστάζει καὶ γίνεται, καὶ μετὰ τὴν βουλὴν τοῦ ἀποθνήσκει, ὁποῖος τελευτήσῃ προῦρος καὶ αἰφνιδίως με ἀγχόνῃ, ἢ με μάχαιραν, ἢ ἕτερον ὄπλον, ἢ ἀπὸ πνιγμὸν θαλάσσης, καὶ πέσιμον εἰς πηγάδι, ἢ ἀπὸ φωτίας, ἢ δηλητηρίασιν, ἢ ἀπὸ κεραυνῶν, καὶ λοιπά, τὰ ὁποῖα αἰφνιδίως συμβαίνουν. Ὁ δὲ κληρικὸς ἔλεγεν, ὅτι ὄχι, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ συμβαίνει νὰ ἐπέρχωνται πρόωροι θάνατοι εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ὡς ἀπόδειξιν τῶν λεγομένων του ἔφερε παραδειγμα τὸν Προφήτην περὶ τοῦ Ἰσραὴλ, ὅστις λέγει: «Προσόντος ἐκ πλείστων διαφορῶν ἐν παιδί θανάτου». Καὶ ὁ Προφήτᾶς Δαυὶδ: «Προσόνται ἐν ἀμφιβλήστῳ αὐτῶν οἱ ἁμαρτωλοὶ κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγὼ, ἕως ἂν παρέλθωσιν». Καὶ ἔλεγεν, ὅτι μήπως ὁ Θεὸς εἰς αἰφνείας καὶ φωνεῖ; Καὶ πῶς αὐτὸς ὁ ὁποῖος λέγει: «Ἔτι οὐ θελήσει θέλων τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ». Πῶς λέγει αὐτὰ ὁ Θεός, ἂν ἴσως εἶναι ὁ ἐπινοητὴς διαφορῶν εἰδῶν θανάτου; Ὁ δὲ ἱερομόναχος ἔφερεν εἰς βεβαίωσιν τὸ ρητὸν τοῦ Ἡσαίου ὅπου λέγει: «ὁ ἐκφέρων κατὰ ἀριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ», καὶ ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐκφαίνων κακά, ἃ οὐ κατέθη παρὰ Κυρίου, ἐπὶ τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ, καὶ «Κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ». Καὶ ἄλλα παρόμοια. Οὕτω, λοιπὸν, ὁ μὲν ἕνας με ἕνα ἐπιχείρημα καὶ ὁ ἄλλος με ἄλλο φιλονεικοῦντες, δὲν ὑπῆρχε τίς, ὅστις θὰ διεχώριζε τὸ στραβόν, ἀπὸ τὸ ὀρθόν, διὰ νὰ τοὺς παύσῃ τὴν φιλονεικίαν.

Τὴν διαφωνίαν πολλάκις τὸν ἀνέφερον ἀρκετοὶ καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ δὲν ἠδυνήθη οὔτε αὐτὸς νὰ τὴν διαλύσῃ. Ἀλλ' οὐδὲ ἄλλος τις ἠδυνήθη νὰ εὔρη τὸ ὀρθὸν περὶ τούτου. Ὡς ἐφιλονεικοῦσαν λοιπὸν καὶ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως, εἶδον τὸν ἅγιον Γρηγέντιον ὅπου ἦλθεν ἐκεῖ. Διὰ τοῦτο τὸν ἐπλησίασαν καὶ τοῦ ἀνήγγειλαν τὴν αἰτίαν τῆς φιλονεικίας τους, παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ λύσῃ τὴν δυσεπίλυτον αὐτὴν σύγκρισιν, διότι ἐγνωρίζον πλέον ὅτι ἦτο ὁ μακάριος κατὰ ἀλήθειαν γεμάτος ἀπὸ συνέσειν καὶ θεῖαν σοφίαν.

Ὁ δὲ ὄσιος Γρηγέντιος, ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς: «Συμπαθήσατέ μοι πρὸς χάριν τοῦ Κυρίου, διότι ποῖος εἰμὶ ἐγὼ ὁ ἐλεεινός, ὅστις θὰ δυνηθῶ νὰ λύσω εἰς ἐσᾶς τὴν σύνθεσιν τῶν τοῦ Κυρίου θελήσεων καὶ κριμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπόρητα; Ἐπειδὴ εἶναι γεγραμμένον: «Τὰ κρίματα (δηλαδή: αἱ ἀποφάσεις) τοῦ Κυρίου ἄβυσσος πολλή!»

Τότε ἐκείνοι ἀπὸ τὰ λόγια του νοήσαντες ὅτι ἦτο πολὺ εἰδικὸς νὰ λύσῃ τὴν διαφωνίαν καὶ ἄπορίαν τους, περισσώτερον τὸν παρεκάλουν, νὰ μὴ κρύψῃ τὸ ζητούμενον ἐκ μετροφοροσύνης σιωπῶν ἢ παραιτούμενος, ἀλλὰ νὰ τοὺς εἴπῃ τὸ ὀρθόν καὶ θὰ τοὺς ὠφελήσῃ πολὺ. Πισθεὶς λοιπὸν εἰς τὴν αἴτησιν αὐτῶν, ἀπεκρίθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς:

Ἡ λύσις τοῦ Ἁγίου ἐπὶ τῆς διαφωνίας

«Ἀφοῦ ἐπιμένετε τόσον πολὺ θὰ προσπαθήσω καὶ ἐγὼ, ὁ ἐλάχιστος ἐν Κυρίῳ τῷ Θεῷ μας, νὰ σᾶς εἴπω τὴν ταπεινὴν μου γνώμην καὶ εἴθε τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον Ἅγιον Πνεῦμα νὰ με φωτίσῃ. Σᾶς λέγω ὅτι ἀρκεταὶ μὲν τιμωρία διαφορῶν θανάτων γίνονται ἄνωθεν, ἐκ Θεοῦ, εἰς πολλοὺς ἀνθρώπους, ὅπου ἐκ φύσεως ἐρχονται δικαίως εἰς αὐτούς. Καὶ στοχασθῆτε τὰς ὄσας πληγὰς τοῦ θανά-

του, ἃν ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς Αἰγυπτίους διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐπειδὴ καὶ ἐκάκωσαν τὸν λαὸν Ἰσραὴλ μὲ σκληρότατα ἔργα. Στοχασθῆτε δὲ καὶ τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα, πῶς ὁ Θεὸς τότε ὁδοποίησε τρίβον τῆ ὁργῆ Αὐτοῦ δι' Ἀγγέλων πονηρῶν ὡς πρὸς τοὺς κατοίκους ἐκείνους. Καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ κακοῦ δῶδδουσαν καὶ ἐνέπρησαν πᾶσαν τὴν χώραν καὶ τὰς πόλεις! Σκοπήσατε καὶ τὸ ἐπὶ Ἰώβ, πῶς τὰ δέκα τέκνα του, ἐν μιᾷ καιροῦ ριπῆ, μὲ ἐν σίμπτωμα μιᾶς οἰκίας ἐθανατώθησαν αὐτὰ, μὲ τῷ Θεῷ δεβαίως τὴν σγκατάθεσιν.

»Ὡσαύτως καὶ τὰ κατὰ τὸν Δαθὴν καὶ Ἀθειρών, οἵτινες συνετέλεσαν διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Θεοῦ παρευθὺς νὰ σχισθῆ ἡ γῆ νὰ καταπιῆ αὐτούς! Πρὸς τοῦτοις ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ἐννοήσωμεν καὶ τὰς ἐξακοσίας ἐβδομηκοντα χιλιάδας, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων καὶ γηραιῶν, Ἰσραηλιτῶν, τῶν ἐξεληθόντων ἐξ Αἰγύπτου, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Μωϋσέως, πῶς μετὰ τὴν διαπεραιώσιν αὐτῶν ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, ἐξωλόθρευσε πάντας τοὺς ἀπειθήσαντας καὶ ἁμαρτήσαντας οἰαοδήποτε οἰκογενεῖας ἦσαν Πλὴν ἐξήρσε μόνον τὸν Χάλεβ τὸν δίκαιον, καὶ Ἰησοῦν τοῦ Ναυῆ.

Καὶ τότε ἐμοσχοποίησαν εἰδῶλον ὡς Θεόν, ἀποστάντες ἀπὸ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἤγουν, ὅταν προσεκύνησαν τὸ εἰδῶλον μοσχάρι, μόνον Χάλεβ ὁ δικαιοτάτος δὲν συνεφώνησε μὲ αὐτούς, ἀλλὰ ἔσχισε τὰ φορέματά του, καὶ ἐποίησε ἐν ἑαυτῶν τὸ ξένον τῆς ἁμαρτίας ἐκείνων. «Ὅθεν, προιδὼν ὁ Θεὸς τὴν καλὴν του προαίρεσιν, ἔκρινεν αὐτὸν ἄξιον κληρονομῆσαι τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, μετὰ τῶν μὴ περασάντων τέκνων του τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, μήτε θεασαμένων τὴν Αἰγύπτου. Ἀκόμη, ἄς στοχασθῶμεν καὶ τοὺς δύο ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι προσέφεραν τὸ ξένον πῦρ εἰς τὴν Σκηνὴν τοῦ Μαρτυρίου, πῶς κατελθὼν ἄνωθεν πῦρ ὡς ἀστραπή, ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, τοὺς κατέκαυσε προτοῦ νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὴν Σκηνήν!

»Ἀλλὰ καὶ τὸν Μωϋσεᾶ ὁ Θεὸς, διὰ νὰ γογγύσῃ μὲ τὸν λαόν του σφοδρῶς ἐναντὶ του διὰ τὴν ἀνυδρίαν των καὶ ὄχι, ὡς ἤρμοζε, μὲ πραότητα. Διότι μὲ σκληρότητα ἐζήτησε τὸ ὕδωρ, ὅταν διεραγῆ ἡ πέτρα, καὶ ἔτρεξε τὸ ὕδωρ, καὶ χεῖμαρροι κατεκλύσθησαν, δι' αὐτὸ ἠμάρτησε καὶ πρὸς τιμωρίαν του δὲν ἤξιώθη νὰ ἰδῆ τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ προσταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἐτελεύτησε, καὶ ἐλησιμονήθη τελειῶς ὁ τάφος του ποῦ εἶναι. Ἀκόμη ἀξιοῦμεν εἶναι νὰ στοχασθῶμεν καὶ τὰ ἐπτά ἔθνη τῶν Χαναταίων, Γεργεσαίων, Φερεζαίων, Ἀμμωνιτῶν, Ζυφαιῶν, καὶ λοιπῶν, τὰ ὁποῖα ὁ μὲν Θεὸς παρέδωκεν, ὁ δὲ Ἰησοῦς Ναυῆ μετὰ τοῦ στρατεύματος κατέστρεψεν αὐτὰ ὄλοσχερῶς. Πρὸς τοῦτοις ἐνθυμηθῆτε Ἠλὶ τοῦ Ἱερῶς, τὸν ἐλεεινὸν θάνατον, ὅπου διὰ τὴν παρανομίαν τῶν υἱῶν του, οὗτοι ἐθανατώθησαν εἰς τὸν πόλεμον. Αὐτὸς δὲ καθήμενος ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, κτυπηθεὶς ἀπὸ χεῖρα ἀόρατον, καὶ βαρὺς τὸ σῶμα γενόμενος, κατέπεσεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐτελεύτησεν.

»Ἄς στοχασθῶμεν ἀκόμη καὶ τὰ περὶ τοῦ Δαυὶδ τοῦ Βασιλέως, ὅστις, ὅταν ἐστρατοπεδάρχησεν εἰς Γάργαλα, καὶ εἶδε τὰ πλήθη τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης ὑψηλοφρονήσας καὶ εἰπὼν: «Ἄλλοιμονον εἰς ὄλας τὰς Βασιλείας τῆς γῆς, ἀνίσως καὶ ἔλθουν νὰ πολεμήσουν μὲ τὰ στρατεύματά μου», εὐθὺς Ἀγγελοῦ Κυρίου ἀπεστάλη πρὸς αὐτὸν λέγων αὐτῷ: «Δαυὶδ ἡμαρτες εἰς τὸν Θεόν, ἐπειδὴ δὲν ἤλπισες εἰς αὐτόν, ἀλλὰ εἰς τὸν πληθὸς τοῦ στρατεύματός σου» λοιπὸν ζήτησον ἓνα ἀπὸ τὰ τρία», καὶ τὰ λοιπὰ, τὰ ὁποῖα μᾶς διηγῆται ἡ Ἁγία Γραφή. Περιγράφει ὅτι ἔπεσεν ὁ θάνατος εἰς τὸν Ἰσραηλινὸν λαόν. Καὶ συνάψας τὴν μάχην κατὰ τῶν πολεμίων του, καὶ ἀπολεσθέντος τοῦ τρίτου μέρους τοῦ στρατεύματός του, ὁ βασιλεὺς Δαυὶδ ἔφυγε νικημένος, διότι εἰς τοὺς ἐχθροὺς παρεδόθη πρὸς τιμωρίαν καὶ ταπεινώσιν του ἀπὸ τὸν Θεόν.

»Ἄς ἔλθωμεν, ἀγαπητοὶ μου, εἰς τὸν Προφήτην Ἠλίαν. Πῶς ἐζήτησε πῦρ.

ἀπὸ τὸν Οὐρανόν, καὶ κατέκαυσε τοὺς δις πενήκοντα μὲ τοὺς ἀρχηγούς των, τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ φανερὰ ἐπινεύσαντος εἰς τὴν αἴτησιν καὶ παρακάλεσιν αὐτοῦ; Καὶ τί νὰ σὰς λέγω τὰ πολλά, ὅπου αὐτὰ φαίνεται, ὅτι ὅταν ὁ Θεὸς κρίνῃ μὲ κρίσιν ἀγιοτάτην, συμβαίνει εἰς ἡμᾶς ἡ ὁργὴ καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ πλεθροῦς, ἐὰν κακὰ σκεφθῶμεν, εἰπωμεν ἢ πράξωμεν, ἐνῶ μᾶς χαρίζεται εὐεργεσίας ἐὰν ὦμεν καθαροὶ εἰς νοῦν καὶ ἔργα».

Αὐτὰ λοιπὸν, ὡς εἶπεν ὁ Γρηγόριος ἐλάρη ὁ ἱερομόναχος, ὡσάν ὁ Ἅγιος νὰ ἐνέκρινε τὰ ὑπ' αὐτοῦ λαλοῦμενα. Καὶ ὁ λαὸς ὅστις ἐπαράσταν ἐκεῖ, καὶ ἤκουεν, ἐθαύμαζε δι' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐλέχθησαν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου. Ὁ δὲ κληρικὸς ἐντροπιάσθη. Ὅμως ὁ μακάριος Γρηγόριος, εἶπεν εἰς τὸν ἱερομόναχον. «Φίλε μὴ ἐπαίρεισαι ὅτι ἐνίκησες, διότι ἐστὶ ἀπὸ ὄσα ὑπεστήριξες, ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος μόνον ἐφρόνεις καλῶς καὶ οὐχὶ εἰς ἅπαντα. Ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἰσχύει καὶ διὰ τὸν ἱερέα, διότι καὶ αὐτὸς ἐν μέρει ἐφρόνει καλῶς. Διότι εἶναι καὶ θάνατοι, τοὺς ὁποῖους δὲν προστάζει ὁ Θεὸς νὰ γίνωνται ἀλλὰ ἀπὸ ὑπερβολικὴν κακίαν τοῦ διαβόλου συμβαίνουσι, καὶ ἀπὸ αὐτεξούσιον γνώμην, ἦτοι, ἀπὸ κακίαν τῶν ἐλεεινῶν ἀνθρώπων. Ἄκουσον προσεκτικῶς διὰ νὰ καταλάβῃς καλῶς:

»Μήπως ὁ Θεὸς πρόσταξε τὸν Κάιν νὰ φονεύσῃ τὸν ἀδελφόν του τὸν Ἄβελ; Οὐχί, δεβαίως. Κάθε ἄνθρωπος γνωστικὸς δύναται νὰ τὸ εἰπῆ. Διότι ἀνίσως καὶ τοῦ εἶπεν ὁ Θεός, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ὑποτιμῆσῃ νὰ στένῃ καὶ νὰ τρέμῃ. Καὶ τὸν Λάμεχ, ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε νὰ θανατώσῃ ἀθῶον ἄνδρα, καὶ ἀκόμη καὶ ἕτερον νεανίσκον; Ὁ ὁποῖος Λάμεχ, γνωρίσας τὸ ἐγκληματικὸν σφάλμα του, ἐξομολογούμενος καὶ θρηνῶν ἔλεγεν: «Οἰμοί».

»Ἡ πάλιν, μήπως ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε νὰ φονεύσῃ ὁ Μωϋσῆς τὸν Αἰγύπτιον καὶ νὰ τὸν κρίνῃ εἰς τὴν ἄμμον; Οὐχί, δεβαίως στοχάζομαι. Διότι, ἀνίσως καὶ δὲν ἐφυλάσσετο ὁ Μωϋσῆς ἀπὸ τὸν Ἀγγελοῦ τὸν φύλακά του, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ γλιτώσῃ τὸν θάνατον, καὶ νὰ μὴ λάβῃ τὴν ἀντιμισθίαν τῆς τόλμης του ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους. Καὶ πάλιν, ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε τὸν Δαυὶδ νὰ φονεύσῃ τὸν Οὐρίαν, καὶ νὰ ἀρπάσῃ τὴν εὐμορφὴν γυναῖκά του. Μὴ γένοιτο, διότι ὁ Θεὸς διορθῶνοντας τὴν ἀμαρτίαν τοῦ Δαυὶδ, ἔστειλε τὸν Προφήτην Νάθαν πρὸς αὐτὸν πρὸς συμμόρφωσιν. Τὸν Ναβουθέ, ἀρὰ γε, ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε τὴν Ἰεζάβελ νὰ τὸν φονεύσῃ καὶ νὰ ἀρπάσῃ τὸν ἀμπελῶνά του; Μὴ γένοιτο, νὰ φαντασθῶμεν τοιοῦτον! Μήπως τὸν Ἡσαΐαν, τὸν Προφήτην, ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε τὸν Μανασσῆ νὰ τὸν πριονίσῃ μὲ ξύλινον πριόνιον; Οὐχί. Ὅμοίως καὶ τὸν Ἱερειάν, ὁ Θεὸς παρεκίνησε νὰ τὸν βάλλωσιν εἰς τὸν λάκκον τοῦ βορβόρου; Οὐδαμῶς. Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι παραίτιος τῶν ἀγαθῶν, καὶ οὐχὶ τῶν πονηρῶν. Ὡστε κατὰ τὰ ἄχραντα καὶ ἀκατανόητα τοῦ Θεοῦ κρίματα, ἄλλους μὲν παραδίδει εἰς τρομερὸν καὶ πάνδεινον θάνατον, καὶ εἰς ἄλλους ἀναβάλλει τὴν ἀπόδοσίν Του καὶ τοὺς φυλάττει. Ἐπίσης, πάλιν, εἶναι καὶ ἡ κακία τῶν ἀνθρώπων ἣτις ποιεῖ νὰ φονεύωνται τινές, ἵνα ὁ μὲν ἀδίκως φονευόμενος, νὰ σωθῆ καὶ νὰ ἀξιωθῆ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, ὁ δὲ πονηρὸς νὰ λάβῃ τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας του, ἀπὸ ἀνθρώπους φονευόμενος, καὶ ὄχι ἀπὸ ἀπόφασιν τοῦ Θεοῦ.

»Καὶ πρὸς τοῦτοις εἰς ὄλα αὐτὰ, βλέπετε καὶ ταῦτα: Τοὺς τρεῖς παῖδας, καὶ Δανιὴλ τὸν Προφήτην, ὁ Θεός, ἀρὰ γε τοὺς μὲν παῖδας ἔβαλεν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός, τὸν δὲ Δανιὴλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λέοντων; Οὐχί δεβαίως, διότι ἐκεῖνοι, οἵτινες τοὺς ἔβαλον, δεικνύοντες τὴν κακίαν των, ἐτόλμησαν νὰ δεῖξουν εἰς αὐτοὺς ἐκεῖνο τὸ ἐγκληματικὸν σφάλμα, θέλοντες νὰ τοὺς θανατώσουν; ὁ δὲ Θεὸς δεικνύων τὴν ἀγαθότητά Του καὶ εὐσπλαγχνία Του τοὺς ἐφύλαξεν ἀπὸ ἐκείνην τὴν βαιοτάτην κακωσύνην.

»Καὶ τὸν Ἡρώδη πάλιν, ὁ Θεὸς τὸν προσέταξε νὰ φονεύσῃ τὰς δεκατέσσαρας χιλιάδας τῶν βρεφῶν τῆς Ραχήλ, καὶ τὸν Ζαχαρίαν, μετὰ τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ

θυσιαστηρίου να σφάξῃ; Μὴ γένοιτο, οὔτε νὰ φαντασθῶμεν! Καὶ λοιπὸν οὔτε σὺ νὰ ἐπαίρῃσαι συμφώνως πρὸς τοὺς ἀδελφούς τούτους, οἵτινες ἐπαίρονται ἀπερισκεπῶς, οὔτε πάλιν αὐτὸς νὰ φρουάττεται κατὰ σοῦ, ὡσάν νὰ λέγῃ τὰ τέλεια, καὶ νὰ φρονῇ ἀσφαλτα. Ἐπειδὴ καὶ σὺ καὶ αὐτός, τὰ συντείνοντα μὲν λέγετε, πρὸς ψυχωφέλειαν, ἀλλὰ ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου δὲν γνωρίζετε τὰ λεγόμενα ἀπὸ ἀπειριαν σας. Οὕτω τὰ φρονῶ πὼς ἔχουσι».

Ταῦτα τοῦ μακαρίου Γρηγγελίου διηγουμένου, πολὺς κρότος ἔγινε δι' αὐτὸν, παρὰ τῶν ἐκείσε συνηθροισθέντων καὶ ἐστοχάζοντο τὰ ἐξηγηθέντα ὡς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου προελθόντα. Ὁ δὲ ἱερομόναχος καὶ ὁ ἱερεὺς πληροφορηθέντες καλῶς, ἠσπάζοντο τὸν Ἅγιον, καὶ τὸν ἐμακάριζον καὶ αὐτὸν, καὶ τὸ σχολεῖον ἐκείνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐδιδάχθη τὴν Ἁγίαν Γραφήν. Ἀπὸ τότε τὸν ἡγάπων πολὺ καὶ ὁπότε ἤρχετο εἰς τὸν Ναὸν ἐκείνον διὰ νὰ προσευχηθῇ, ἤρχοντο φίλοι, γνωστοί, καὶ ἄγνωστοι καὶ τὸν ἠσπάζοντο, καὶ καθήμενοι εἰς τόπον ἤσυχον συνωμίλουν μὲ αὐτὸν τὰ πρὸς σωτηρίαν συντείνοντα καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ εὐχεται καὶ νὰ προσεύχεται καὶ ὑπὲρ αὐτῶν. Οὕτω λοιπὸν διάγων ὁ μακάριος Γρηγγέντιος εἰς τὰ Μεδιόλανα τῆς Ἰταλίας καὶ θέλων ὁ Κύριος νὰ τὸν παρηγορήσῃ εἰς τὴν ξηνητείαν του, νὰ παρηγορηθῇ ὀλίγον ἀπὸ τὴν λύπην του, ὠκονόμησε τοιουτοτρόπως νὰ γίνῃ εἰς αὐτὸν τὸ κάτωθεν περιγραφόμενον:

Μίαν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐψάλλετο ἡ ἀκολουθία εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν, καὶ τὴν χρεωστούμενην δοξολογίαν ἀποπληροῦντων, ἓνα παιδίον ἕως δεκατεσσάρων χρόνων, ὠραιότατον καὶ σεμνότατον, μὲ τὸ νὰ ἤκουσε τὴν καλὴν φῆμην τοῦ Γρηγγελίου, ἦλθεν εἰς αὐτὸν χάριν ὠφελείας πνευματικῆς. Ὀνομάζετο Λέων. Ἀφοῦ τὸν προσεκύνησε καὶ ἐγνωρίσθη μετ' αὐτοῦ, συνωμίλησαν ὁμοῦ, διότι ἦτο κλάδος ἐκ γονέων ἀγαθῶν. Ἐκτοτε τὸ παιδίον ἐπήγαινε συχνάκις εἰς αὐτὸν, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν. Ἦτο δὲ ὁ νεανίας πολὺ γλυκὺς καὶ μελιόρυτος εἰς τὸ λεκτικόν του, περισσότερον δὲ εἰς ἐκείνους ὅπου ἀκόμη δὲν τὸν εἶδον, παρὰ εἰς ὄσους τὸν ἤξευρον, καὶ εἰς ὄσους ἤκουον τὴν πολιτείαν του ἦτο φίλτατος καὶ περιδῶξος. Ἦ τοιαύτη ἐντύπωσις ἐπήρχετο εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἐπειδὴ ἡ ὠραιότης του, ἡ πραότης, ἡ ἡμερότης καὶ ἡ ταπεινότης τῆς καρδίας του, τὸν ἔκαμνε φανερὸν εἰς κάθε συντόν καὶ γνωστικὸν ἄνθρωπον.

Πορευομένων, λοιπὸν, αὐτῶν εἰς τὰς ἁγίας Ἐκκλησίας, παρεκάλει ὁ Λέων τὸν μακάριον Γρηγγέντιον, λέγων: «Δέομαί σου Κύριε, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, διδάξόν με πὼς πρέπει νὰ πολιτευώμαι εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ ποῖα καλὰ ἔργα νὰ πράττω, διὰ νὰ ἀρέσω τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ κυβερνήσω τὴν διαγωγὴν μου, διὰ νὰ μὴ ἐμπέσω εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀμαρτίας. Δίδαξόν με, παρακαλῶ, διὰ νὰ ἐνθυμοῦμαι πάντοτε τὰς νουθεσίας σου, καὶ νὰ κάμνω τὰ εὐάρεστα εἰς τὸν Κύριόν μας, τὸν Χριστόν.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγγέντιος, μετὰ μεγάλης προθυμίας, τὸν ἐδίδαξε διὰ τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ διὰ τὴν προσευχὴν καὶ ἐλεημοσύνην, νουθετῶν αὐτὸν εἰς κάθε καλὸν ἔργον. Ἀπὸ τότε ἔκαμνε ἐξαισία ἔργα ὁ Νεανίας ἐκεῖνος, διότι πηγαίνοντας εἰς τὰς φυλακὰς τῆς πόλεως, εἶδιδε εἰς τοὺς φυλακισμένους ἐκείσε τὰ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῶν απαιτούμενα καὶ παρηγόρει. Ἐπίσης ξένους, οἵτινες ἤρχοντο εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην τοὺς ἐπεσκέπτετο, καὶ μύρια ἀγαθὰ εἰς αὐτοὺς ἔκαμνε, τρέφων, ποτίζων, λούων, καὶ τὰ ζῶα τοὺς ἐπιμελούμενος.

Ὁσαύτως, εἰς τοὺς γείτονας ἐδείκνυν ἀπειροπλοῖσια ἀγαθὰ, διότι ὅτι τοῦ ἐξητοῦσαν καὶ τὸ εἶχε, τοὺς εἶδιδε μετὰ εὐχαριστήσεως, χωρὶς ἀργοπορίαν. Ὅσοι δὲ πτωχοὶ ξένοι ἤρχοντο εἰς τὴν πόλιν, ἐλάμβανον ἐξ αὐτοῦ ἀργύρια, ἄρτους, οἶνον, ἄλευρον, χιτῶνας, καὶ ὅσα ἔπρεπεν ὅλα φιλοφρόνως, ὑπηρετῶν αὐτοὺς μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια. Ὅταν δὲ συναπαντοῦσεν εἰς τὸν δρόμον του ἱερεῖς, τοὺς προσεκύνει ἕως ἐδάφους, τοὺς μοναχοὺς ἐτίμα, καὶ τοὺς παρεκάλει νὰ εὐχωνται ὑπὲρ αὐτοῦ,

τοὺς Ἐπισκόπους ὡς εἰς τὸν Χριστὸν ἐσέβετο, τοὺς Γέροντας ἡγάπα, καὶ μὲ αὐτοὺς ἡγάπα νὰ συγκαθῆται καὶ νὰ συνομιλῇ. Τοὺς γείτονας κλίνοντας τὴν κεφαλὴν του ἔχαιρέτα, τοὺς γονεῖς του μὲ τὴν πρέπουσαν τιμὴν ἐσέβετο, εἰς τὰς Ἐκκλησίας συχνάκις ἐπήγαινε. Τὰς ἁγίας εἰκόνας ἐπόθει νὰ βλέπῃ καὶ νὰ χαιρετᾷ ἀσπαζόμενος. Τοὺς φίλους ἡγάπα, ἐχθρὸν οὐδένα εἶχε, πλὴν μόνον τὸν διάβολον. Ἐν γένει ὄλοι τὸν ἡγάπων, καὶ ἔλεγον αὐτὸν «χρυσοῦν καλλίταιδα Λέοντα».

Τὸν δὲ μακάριον Γρηγγέντιον τόσον τὸν ἡγάπα, ὥστε ἂν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ χωρισθῇ ἀπὸ αὐτὸν ἡμέρας καὶ νυκτός. Προσέτι δὲν παρήγορε ἡμέρα νὰ μὴ τὸν ἀνταμίωσῃ, ὅσην ὑπηρεσίαν ἰδικὴν του ἢ ξένην καὶ ἂν εἶχεν. Ὅμοιως δὲ καὶ ὁ μακάριος Γρηγγέντιος ὑπερηγάπα αὐτὸν ὡς μικρότερόν του ἀδελφόν, ὥστε τοῦ ἐφαίνετο νὰ ἐκέρδισε βίον τὸν κόσμον, διότι τὸν εἶχεν μεγάλην παρηγορίαν εἰς τὴν ξηνητείαν του, ὥστε διὰ τὴν ἀγάπην του ἐλησόμενοι κάθε λύπην, καὶ ἐχαιρέτο χαρὰν πνευματικὴν εἰς αὐτόν, καὶ μὲ χαρὰν ἐπετέλει τὰς προσευχὰς του κατὰ τὴν συνήθειαν. Πολλοὶ ἄνθρωποι, ἐξαίρετοι χριστιανοί, βλέποντες τὸν Λέοντα καθ' ἑκάστην μὲ τὸν Γρηγγέντιον συναναστρεφόμενον καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησίας τὰς ἡμέρας παραμένοντας ἠγαρίστουν τὸν Ἅγιον Θεόν, διότι τοὺς ἀπέστειλεν ὁδηγὸν πνευματικόν, διὰ νὰ ὀδηγηθῇ διὰ μέσου αὐτοῦ ἡ ψυχὴ του εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

Παρελθόντος δὲ ἀρκετοῦ καιροῦ, ἡ φιλία τῶν ἡῤῥάνετο ὡς μύρον πνευματικόν, καὶ ἡ τιμὴ αὐτῶν ὡς ἄνθη καὶ ῥόδα καὶ κρίνα τοῦ ἀγροῦ μυρίζουσα, ὅποταν εὐρίσκοντο ὁμοῦ εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν ἐτρόφων τὰ θεῖα λόγια ὡς μέλι καὶ κηρίον πνευματικόν, καὶ ἐχόρταινον τὴν ψυχὴν τους ἀπὸ πνευματικὰ ἄσματα καὶ ἕνους, ἐφαρμύζοντες τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Ἰακώβου: «Εὐθήμεῖ τις; ψαλλέτω» (κεφ. ε', ἐδάφ. 13).

Ὅταν ἐτελείωναν τὴν προσευχὴν των, ἐχωρίζοντο βρέχοντες τὰ πρόσωπά των μὲ δάκρυα, ἔβλεπον μετὰ στοργῆς ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, μὴ θέλοντες νὰ χωρισθῶσι κἂν ὀλίγον ἂν ἦτο δυνατόν. Καὶ ὅταν δὲν ἐβλέποντο, ἐπόνει ἡ ψυχὴ των καιομένη δεινῶς, καὶ ἔκλαιον ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τὸ ὄνομα ὀνομάζοντες μετὰ ἀδελφικῆς ἐν Κυρίῳ Χριστῷ ἀγάπης. Ἀκούσατε, λοιπὸν, πὼς ἔγινεν ἕως τὸ ὑστερον ὁ χωρισμὸς τους καὶ ποῖα θλίψις τοὺς ἔγινεν ἀπὸ τὸν δόλιον ἐχθρὸν, ὁ ὁποῖος ἔβαλε τὴν μιανὰν του οὐρὰν διὰ νὰ τοὺς χωρίσῃ!

Τὸ τιμώτερον ἀρνίον τοῦ Χριστοῦ, ὁ Λέων, εἶχεν ἓνα πατράδελφον, ἦγον ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς του, ἐνδοξότατον, ὅστις ἦτο ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐνδοξοτάτους ἄρχοντας τῆς Ρώμης. Αὐτὸς ἦλθε μίαν φορὰν εἰς τὰ Μεδιόλανα, εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ του, πατρὸς τοῦ Λέοντος. Ἐκεῖ, βλέπων τὸν ἀξιαγάπητον Νεανίαν, ὁ ὁποῖος ἀνεβαλλε τὴν ἡλικίαν ὡσάν κυπάρισσος καὶ τὰ μέλη τοῦ σώματος του ἀναπτυσσόμενα ὡς ἀναδενδρὰς κλίμας. ἤρώτα τὸν πατέρα νὰ τὸν λάβῃ μαζὶ του εἰς τὴν Ρώμην καὶ νὰ τὸν ἀξιώσῃ μεγάλης τιμῆς. Ὁ δὲ πατὴρ τοῦ Λέοντος ἀκούσας τὰς ὑποσχέσεις διὰ τὸ μέλλον τοῦ τέκνου του καὶ καθὼς οἱ ἄνθρωποι, οἱ ποθοῦντες τὴν πρόσκαιρον δόξαν προσελκύονται, παρεκίνει τὸν παῖδά του νὰ ὑπάγῃ. Ὅμως τοῦ νέου ἐφαίνετο βαρὺ τὸ πρᾶγμα, δηλαδὴ ἡ πρότασις νὰ ξηνητευθῇ, στοχαζόμενος τὸν χωρισμὸν τοῦ μακαρίου Γρηγγελίου, καὶ ἔκλαιε. Πορευθεὶς δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὅτι ἀκόμη, ὁ πατὴρ του ἐπέμενε νὰ φύγῃ μὲ τὸν θεῖον διὰ τὴν Ρώμην. Σφοδρῶς ἐλυπήθη ὁ Γρηγγέντιος καὶ ἀμέσως καθίσαντες ὁμοῦ, ἔκλαιον ἐλεινῶς τὸν χωρισμὸν τους.

Τέλος, εἶπεν ὁ μακάριος Γρηγγέντιος: «Ἄς ἡσυχάσωμεν, ἀδελφέ, διὰ τὸν Κύριον, διότι ἡ οὕτως ἢ ἀλλέως, κάμνει χρεῖαν νὰ χωρισθῶμεν. Ἐπειδὴ ἐμένα, ὡς ἀντιλαμβάνεσαι, μετ' ὀλίγον ὁ Κύριος, πρόκειται νὰ με θγάλῃ ἀπὸ ταύτην τὴν πόλιν, καὶ γίνεται χρεῖα νὰ χωρισθῶμεν. Μὴ λυπεῖσαι, λοιπὸν, ἀδελφέ μου, παρακαλῶ. Μόνον ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκειαι, φρόντιζε νὰ εὐαρεστήσῃς τὸν Κύριον μὲ ἔρ-

γα καλά, διὰ τὴν ἐπιτύχῃς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Ἐπειδὴ καὶ ἡ ζωὴ μας εἶναι πρόσκαιρος, καὶ τὰ πράγματα μάταια, καὶ ἡ φύσις μας ἐμπαθὴς. Καὶ μάλιστα, ὅταν εἴμεθα Νέοι, καὶ εἶναι φόβος νὰ πταισώμεν, πίπτοντες εἰς ἁμαρτίας καὶ χάσωμεν ἕξ αἰτίας τῶν ὄλων τὸ πᾶν, καὶ κολασθώμεν τὸ ὕστερον. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἐνθυμῆσαι, ἀγαπητέ μου φίλε, πάντοτε εἰς τὰς προσευχάς σου, ἕως ἐσχάτης σου ἀναπνοῆς, ὁμοίως καὶ ἐγώ, θὰ σὲ ἐνθυμούμαι πάντοτε καὶ θὰ προσευχάμαι εἰς τὸν Κύριον τοῦ Παντός καὶ ὑπὲρ σου. Ἐοὐ δὴμως ἤξευρε καλά, ὅτι ἀργότερα ἀπὸ ἐμένα θὰ ἀποθάνῃς, καθὼς ὁ Κύριος μοῦ ἐφάνέρωσε ταύτην τὴν νύκτα μὲ ὄραμα. Νὰ μένης, λοιπόν, ἀγρυπνῶν πρὸς Κύριον, καὶ συνετός πρὸς τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου, διὰ νὰ μὴ πέσης θυμᾶ του καὶ γίνῃς ἰδικός του. Νὰ εἶσαι πάντοτε ἀγνός, καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν πρόθυμος, καὶ ὁ Κύριος, ἐφ' ὅσον θὰ εἶσαι μετ' αὐτοῦ, θὰ εἶναι καὶ αὐτὸς μετὰ σοῦ. Καὶ πιστεύω ὅτι εἰς τὴν ἡμέραν τῆς ἀνταποδόσεως, ἀνίσσως καὶ εὐδωξήσῃ τὴν πορείαν μου, μὲ τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μὲ φυλάξῃ ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ ἐχθροῦ, ἐλπίζω εἰς τὸν Θεόν μου, νὰ μὴ χωρισθώμεν εἰς τὴν μακαρίαν ζωὴν ἀλλὰ νὰ εὐρισκώμεθα ὁμοῦ. Εἶπε ὁ πολυεύσπλαγχνος Κύριος νὰ μᾶς φανῇ ἵλεως».

Μὲν αὐτὰ, λοιπόν, τὰ λόγια παραθαυρούνας τὸν ἀξιοαγάπητον αὐτοῦ Λέοντα ὁ μακάριος Γρηγόριος, καὶ ἀσπασόμενος ὁ εἰς τὸν ἄλλον ἐν ἁγίῳ φιλήματι, καὶ κλαύσαντες ἰκανῶς μετὰ πολλῆς λύπης. Εἰπόντος δὲ τοῦ Γρηγορίου τῷ Λέοντι: «Σῶζου ἀδελφέ, ἐν δόξῃ ἀρετῆς καὶ Κύριος ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ», ἀπεχωρίσθησαν. Καὶ ὁ μὲν Γρηγόριος ἐπορεύθη εἰς τὴν οἰκίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἐκόνευεν, ὁ δὲ τιμιώτατος Λέων ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἀποδημίαν του μετὰ πολλῆς σκνθρωπότητος. Ὅταν ἐπήγαινε μόνος του ὁ Γρηγόριος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἔβλεπε τοὺς τόπους ἐνθα ἐστέκετο ὁ Λέων πρῶτον καὶ ἀργότερον μετ' αὐτοῦ προσήχθετο καὶ ἐνεθυμῆτο, πληττόμενος ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς φιλίας, ἐδάκρυε, καταβρέχων τὸ ἔδαφος τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ νὰ ἀξιώσῃ τὸν φίλον του εἰς τὴν Βασιλείαν Του, μὴ παραχωρῶν νὰ περιπλεχθῇ εἰς τὴν ματαιότητα τοῦ βίου τούτου! Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἐδέετο τοῦ Κυρίου διὰ τὸν φίλον του ὁ μακάριος Γρηγόριος. Λοιπὸν, ἀκούσας μὲ ποίαν ἀπόφασιν τοῦ Κυρίου, ἐπῆλθε τὸ τέλος τοῦ Λέοντος:

Καθὼς ἐμίσεισεν ὁ Λέων ὁμοῦ μὲ τὸν ἀδελφὸν τοῦ πατρός του, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Ρώμην, χωρὶς νὰ ἀργοπορήσῃ ὁ θεὸς του τὸν κατέστησε ἄρχοντα τῆς ἐνορίας τῶν Μελικιωτῶν. Ἐκεῖ λοιπὸν φιλαρέτως πολιτευόμενος, καὶ τὴν ἡγεμονίαν δικαίως κυβερνῶν, τὰ πλήθη τῶν ἐκείσε χριστιανῶν ὑπερμεγάλυνον αὐτὸν διὰ τὴν ἐνάρετόν του πολιτείαν καὶ ἐν γένει κατάστασιν τὴν ὁποίαν ἐδημιούργει.

Ὁ δὲ μισόκαλος δράκων καὶ φοβερὸς τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, διάβολος, δὲν ὑπέφερε νὰ διέλθῃ τὴν εὐπραγίαν τοῦ νέου. Ὅθεν εὐρῶν ἕνα μιὰρον σκευός, ἄξιον τῆς ὀδελυγμίας τῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων καὶ εἰσελθὼν εἰς αὐτόν, τοῦ ἐκέρασε τὸν ἑλεῖνόν του θάνατον. Τοῦτο τὸ ἀκάθαρτον ὄν, τὸ ἀνάξιον τῆς θέσεως καὶ τῆς ἀποστολῆς του ἦτο κάποιος κληρικός, τῶν δαιμόνων λάτρης καὶ τὸν εἶπε τις, καὶ οὐχὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τῆς αὐτῆς πόλεως Μελικῆς, φιλιωθείς μὲ τὸν μακάριον Λέοντα, μὲ τὴν ὑποβολὴν τοῦ πρῶτον Ἀρχοντος, τοῦ ὁποίου τὴν ἡγεμονίαν ἔλαβεν ὁ Λέων, μὲ τὸ νὰ ὠρέγετο νὰ τὴν ἐπαναλάβῃ πάλιν, νὰ τὴν ἐξουσιάσῃ ὡς πρότερον, ἔταξε ποσότητα χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου τοῦ κληρικοῦ νὰ τὸν φαρμακώσῃ. Ἀκολούθως, προσεκάλεσεν εἰς γεῖμα τὸν ἄρχοντα Λέοντα, καὶ εἰς τὸ ὕστερον κέρασμα τοῦ οἴνου, τοῦ ἔδωκε ποτήριον δηλητηρίου φαρμάκου καὶ τὸν ἔβγαλε ταχέως ἀπὸ τὴν παρούσαν ζωὴν. Ὅμως δὲν ἐχάρη ὁ ἀληθῆριος, διότι καὶ αὐτὸς καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποιοὶ ἐκέρασαν τὸ φαρμακερὸν ποτήριον εἰς τὸν νέον, ἀντάξια ἔλαβον τὰ ὁφῶνα τῆς κακίας τῶν, θανατωθέντες κακῶς οἱ κακοὶ εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς ἀνιέρου καὶ ἐγκληματικῆς πράξεώς των καὶ ὁ πρῶτον ἄρχων οἰκτρῶς ἐτελεύτησεν. Ἐπειδὴ

καὶ οἱ δαίμονες τοιαύτας ἀμοιβὰς ἀποδίδουσιν εἰς τοὺς φίλους των, οἱ ὁποιοὶ ἐργάζονται τὰ ἄνομά των ἔργα καὶ τοὺς δουλεύουσι διὰ νὰ πληρωθῶσι τὴν αἰωνίαν κόλασιν τοῦ Ἀφέντου των.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος ἀκούσας τὴν τοιαύτην συμφορὰν τοῦ φίλου του, λυπηθεὶς εἰς ἄκρον, ἐδόξασε τὸν Θεὸν ὡς ὁ Ἰῶβ, καὶ ἔκλαυσε πολὺ διὰ τὸν ἀπροσδόκητον θάνατον τοῦ ἀγνοῦ ἀδελφικοῦ του μικροῦ φίλου, δεόμενος εἰς τὸν Κύριον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του. Καὶ πηγαίνοντας εἰς τόπους ἀποκρύφους, ἔκλαιε πικρῶς ὀδυρόμενος. Ἠμέραν τινὰ κατὰ τὴν ὁποίαν ἴστατο εἰς ἕνα εὐκτήριον οἶκον προσευχόμενος, τοῦ ἤλθεν ἐμπνευσις καὶ ἐδέετο εἰς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ Νέου, ἀρὰ γε ποῦ νὰ εὐρισκῆται;

Ἔοραμα τοῦ Ἁγίου διὰ τὸν Λέοντα.

Καὶ βλέπει, λοιπόν, κατ' ὄραμα, ἀνθρωπὸν τινα, ὅστις τοῦ ἔλεγεν: «Ἐλθέ με ἐμὲ, νὰ σοῦ δεῖξω τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγαπητοῦ σου Λέοντος, καὶ νὰ γνωρίσῃς τί τοῦ συνέβη». Ἐκράτει, δὴμως, μίαν λαμπάδα καὶ περιεπάτου ὁμοῦ. Καὶ ἰδοῦ, ἔφθασαν εἰς ἕνα οἶκον θαυμαστὸν καὶ μέσα εἰς αὐτὸν εὐρίσκοντο πλήθη ψυχῶν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καὶ παίδων.

Τότε ἠρώτησε τὸν ὁδηγόν του ὁ δίκαιος Γρηγόριος λέγων: «Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ οἶκος, ὁ ὁποῖος εἶναι ὠραυτώτατος παρὰ κάθε οἶκον τοῦ κόσμου τούτου, λαμπρότατος καὶ θαυμαστός»; Ὁ δὲ ὁδηγὸς του προθύμως τοῦ ἀπεκρίθη:

«Ὁ οἶκος οὗτος, ὃ τέκνον μου, εἶναι, ὅσων ἀνθρώπων παρὰ γνώμην Θεοῦ ἀποθνήσκουσι καὶ ἀποθησαυρίζονται εἰς τοῦτον τὰ πνεύματα αὐτῶν πρὸς καιρὸν, καὶ ὅταν τελειώσωσι τὰ ἔτη κάθε μιᾶς ψυχῆς, ὅσα ἐπρόκειτο νὰ ζῆσιν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ὁμοῦ διὰ τὰ τὴν φρονεῦσιν ἀπέθανε παράωρα, μένει ἐδῶ, ἕως τὸν διορισμένον χρόνον ὅπου ἐμελλε νὰ ζῆσιν, καὶ τότε ἐξέρχεται τὸ πρόσταγμα εἰς τὴν ψυχὴν καὶ πέρνοντάς τιν, ὑπάγει αὐτὴ εἰς προσκύνῃσιν τοῦ φοβεροῦ θρόνου τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Τότε τῆς διορίζεται ὁ τόπος, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ παραμείνῃ ἕως τὴν Δευτέραν Παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

ἘΤὰ δὲ πλήθη αὐτά, τὰ ὁποῖα βλέπεις ἐδῶ εὐρισκόμενα, εἶναι, ὅπως σοῦ εἶπον, αἱ ψυχὰι τῶν ἀδίκως θανατωθέντων ἐν τῷ κόσμῳ, ἀπὸ πονηροῦς καὶ κακοῦς ἀνθρώπων. Ἐκ τῶν ψυχῶν τούτων, ἄλλαι μὲν ἐφρονεῦθησαν μὲ μάχαιραν, καὶ ἕτερα ἄλλα, ἄλλαι μὲ ἀγχόνῃ, ἢ βασανιστήρια, ἢ τὰς ἐδηλητηρίασαν, ἢ τὰς κατεδικασαν εἰς πείναν καὶ δίψαν, ἄλλαι ἀπὸ ἐνέργειαν δαιμόνων, ἀπὸ μαγείας ἀνθρώπων κακούργων καὶ ἁμαρτωλῶν, εἴτε εἰς τὴν θάλασσαν εἰς τὴν ὁποίαν ἡ μαγεία ἐρρίφθη, ἢ εἰς ποταμούς, ἢ εἰς λίμνας, ἢ εἰς πηγὰδια, ἢ ὑποκάτω εἰς φωτιάν ὅπου ἐβάλλθη ἢ κατασκευὴ τοῦ ὕλικου τῆς μαγείας ἢ εἰς τὸν διαβατικὸν δρόμον, ἢ μέσα εἰς τὸ φόρεμα τοῦ μαγεμένου ὅπου ἐρράφθη, ἢ εἰς προσκεφάλαιον ἐκρύφθη, ἢ εἰς δένδρον ἐκαρφώθη, καὶ οὕτως ἐκ τῆς μαγείας ταύτης ἀποθνήσκει ὁ μαγευθεὶς ἀδίκως. Καὶ τέλος, ἀπλῶς ὅσοι ἀποθνήσκουν χωρὶς τὴν βουλήν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ἐπιβουλῆν κακίστων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων, ἐδῶ θησαυρίζονται.

ἘὍμως, ὅπῃταν τελειώσῃ ὁ χρόνος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ διήρκει διὰ νὰ ζῆσιν εἰς τὸν κόσμον, ἢ ἐνσαρκῶς ψυχῆ, τότε ζητουμένη ἐξ αὐτοῦ τοῦ οἴκου ἢ κάθε μίᾳ ψυχῇ, βγαίνει ἀπ' ἐδῶ. Ὅμως ὅσοι ἐκ προαιρέσεως των θανατωθῶσι, δηλαδὴ αὐτοκτονήσωσιν, ἢ μὲ πνίξιμον, ἢ εἰς κρημνόν, ἢ ὑδῶρ ἐμπέσωσιν, ἢ μὲ δηλητηρίον, ἢ μὲ μάχαιραν, ἢ μὲ ἄλλο ὄπλον, ἢ μὲ ἄλλον τρόπον φρονεθῶσι μόνου των, αὐτοὶ εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ὑπάγουσιν, ὁμοῦ μὲ τοὺς δαίμονας, χωρὶς νὰ ἔχωσιν ἐπιείκτιαν ἀπὸ τὸν Παντοκράτορα Θεόν, διότι οἱ αὐτοκτονοῦντες φονεῖς λογίζονται,

ἔστω καὶ ἄν φρονεῖωσι μόνον τὸν ἑαυτὸν των. Διότι καὶ οὗτοι παραβιάζουσι τό: «οὐ φρονεῖσιν».

Ὡς οὖν ἔλεγεν αὐτὰ ὁ Νέος ἐκεῖνος, εἰσῆλθον εἰς τὰ ἐσώτερα μέρη τῆς οἰκίας. Καὶ ἀναβλέψαντες, εἶδον πρὸς τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, μίαν ἐλαίαν διηνησιμένην, καὶ μίαν συκῆν πλησίον αὐτῆς, ἣτις εἶχε καρπὸν ὠριμώτατον, καὶ ἔτρεχε μέλι ἀπὸ τὰ σῦκα τῆς. Ὑποκάτω δὲ τῆς ἐλαίας βλέπουνεν ἕνα Νεανίαν, ὁ ὅποιος ἴστατο καὶ ἦτο πολὺ ὠραίος, ἐνδεδυμένος στολὴν λευκὴν καὶ ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του μεγάλην ράβδον λευκὴν, ἔχουσαν τὸν τίμιον σταυρὸν ἐπάνω, καὶ ἐπ' αὐτῆς στηριζόμενον.

Βλέποντες λοιπὸν αὐτοὶ τὸν Νεανίαν ἐκείνον ὁ ὁποῖος ἴστατο καὶ πότε μὲν ἐγύριζε τὸ πρόσωπόν του κατὰ ἀνατολὰς καὶ προσήγχετο, ἄλλοτε δὲ ἤπλωνε τὰς χεῖράς του εἰς τὴν συκὴν καὶ ἐλάμβανε ἀπὸ τὸν καρπὸν καὶ ἔτρωγε μὲ γλυκύτητα, εὐχαριστῶν τὸν φιλόφρωνον Θεόν. Καὶ ὅταν ἔτρωγε ἀπὸ τὸν καρπὸν τῆς συκῆς ἐκεῖνης, ὁ μὲν καρπὸς αὐτῆς ἐπερίσσευσεν ἀπὸ μιᾶς, καὶ τοῦ νέου ἐγέμιζεν ἀπὸ χαρὰν καὶ εὐφροσύνην ἢ καρδία του. Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος ἔβλεπεν αὐτὸν καὶ δὲν ἐχόρταινε νὰ βλέπῃ τὴν ὠραιότητά του καὶ ἠρώτα τὸν ὀδηγόν: «ποῖος νὰ ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὠραιότατος Νεανίας»; Καὶ ὁ ὀδηγὸς εἶπεν: «Ἀνίσως καὶ ἐγνωρίζεις, ὦ τέκνον μου, ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ νέος πολὺ θὰ ἠύχαρισταις τὸν Θεόν».

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Γρηγορίου ἠῤῥήθη καὶ παρεκάλει τὸν ὀδηγόν του νὰ τοῦ εἰπῇ ποῖος ἦτο ὁ ὠραιότατος Νεανίας διότι δὲν ὠμοίαζε μὲ ἀνθρώπου πρόσωπον ἐκ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ εὐρισκομένων. Τότε ἠνοιχθήσαν οἱ ὀφθαλμοὶ του ἀπὸ νεύσιν Θεοῦ, καὶ εἶπε πρὸς τὸν ὀδηγόν: «Αὐτὸς εἶναι ἀγαπητέ μου, ὁ ἠγαπημένος μου Λέων, διὰ τὸν ὁποῖον ἔχουσα τὰ τόσα δάκρυα καὶ θὰ εὐρίσκοτο ἀκόμη εἰς τὴν παρούσαν ζωὴν, ἀνίσως καὶ ὁ δάσκανος ἐχθρὸς, ὁ δαίμων, δὲν τὸν ἐχώριζε βιαίως, ἐκ τοῦ κόσμου!»

Χαρούμενος καὶ μειδιῶν ὁ ὀδηγὸς τοῦ ἀπήντησεν: «Αὐτὸς εἶναι, τέκνον μου, καὶ εὐρίσκεται ἐδῶ ἕως νὰ τελειώσωσιν οἱ χρόνοι ὅπου ἔμελλε νὰ ζῆσῃ. Καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς νὰ τὸν ζητήσωσιν ἀπὸ ἄνωθεν, τότε θὰ ἐξέλθῃ ἀπ' ἐδῶ, καὶ θὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν τελείαν του κατοικίαν!»

(Σ η μ ε ἰ ω σ ο ν ὅτι ταῦτα ἐκλαμβάνονται ὑγιῶς, ὄχι ὅτι νὰ φρονῶμεν πῶς νὰ εἶναι γραμμένοι οἱ χρόνοι τοῦ ἀνθρώπου πόσον ἔχει νὰ ζῆσῃ. Ἄπαγε! Ὅχι, ὡς οἱ ἀγαρηνοὶ φρονοῦσιν, ἀλλ' ὅτι ὁρος τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἡ βουλὴ τοῦ Θεοῦ, ὡς ψάλλει καὶ ἡ Ἐκκλησία τῷ Σαββάτῳ τῶν ψυχῶν. «Ὅρους τῆς ζωῆς ἡμῶν ὁ Θεός». Καὶ ἐπειδὴ οἱ δολοφονούμενοι, ἄνευ βουλῆς Θεοῦ ἀποθνήσκουσι καὶ οἱ ἔχοντες καλὴν πολιτείαν ἀναπαύονται ἐκεῖ, ὡς λέγει καὶ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης: «ἄχρι πληρωθῆ ἡ προθεσμία τῆς ἐν κόσμῳ ζωῆς των». Αὐτοὶ τότε διορίζονται εἰς ἰδίαν αὐτῶν Μοῆν, ὡς γράφεται καὶ εἰς τὸν βίον τοῦ Ὁσίου Ἀκακίου, ὅτι εἶδε τόπον λαμπρὸν εἰς τὸν ὁποῖον κατῴκουν οἱ πληρώνοντες χαράσιον τοῦ Ἀγαρηνοῦ). Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν:

«Ἡ δὲ συκῆ, τὴν ὁποίαν βλέπεις πλησίον του, λέγει ὁ ὀδηγὸς πρὸς τὸν Γρηγόριον, καὶ τὰ μελίρριτα σῦκα ὅπου ἔχει, εἶναι αἱ ἐλεημοσύναι του, τὰς ὁποίας ἔδιδε, καὶ ἡ ἀγάπη, καὶ αἱ σπουδαῖαι ἀγαθοεργίαι, τὰς ὁποίας ἔκαμνεν, καὶ τὰ θεάρεστα ἔργα, τὰ ὁποία ἔπραξεν ὅταν ἔζη εἰς τὸν κόσμον, καὶ αὐτὰ τὸν παρηγοροῦσιν, εὐφραίνουσι, καὶ διατρέφουσιν αὐτόν.

»Καὶ ὅταν ἀπέλθῃ τῇ προσκλήσει τοῦ Κυρίου, τότε θὰ γνωρίσῃ ὁποῖα ἀγαθὰ ἔχει νὰ τοῦ δώσῃ διὰ τὴν ἀγαθότητά του. Τὸ δὲ δένδρον τῆς ἐλαίας, τὸ ὁποῖον βλέπεις ὑπεράνω αὐτοῦ, ὠραίως διηνησιμένον καὶ σκιάζον αὐτόν, εἶναι τὸ ἔλεος τοῦ φιλοφρόνου Θεοῦ, καὶ ἡ χρηστότης τῆς Αὐτοῦ Ἀγαθότητος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐλεοῦνται, οἱ ἐλεοῦντες τοὺς πένητας, καὶ μακαρίζονται οἱ ἐλεήμονες».

Καὶ ὁ Γρηγόριος εἶπε: «Κύριέ μου, μίαν ἐρώτησιν θέλω νὰ σὲ ἐρωτήσω. Διὰ ποίαν αἰτίαν παρεχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ κατισχύωσιν οἱ πονηρευθέντες κατὰ τοῦ ἀγαπητοῦ Λέοντος; Ὁ δὲ ὀδηγὸς λέγει αὐτῷ: «Ἐπειδὴ καὶ ἔμελεν, ὦ τέκνον, συμπλεκόμενος μὲ τὰς πραγματείας τοῦ βίου, ἦτοι τῆς ζωῆς του τὰς ἀσχολίας, νὰ ἐπισωρεύσῃ πλῆθος ἁμαρτημάτων, καὶ νὰ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν του εἰς τὸ τέλος, δι' αὐτὸ ὁ φιλόφρωνος Θεὸς παρεχώρησε νὰ ἔλθῃ τὸ συμβάν, διὰ νὰ μὴ συναθροίσῃ πολλὰ κακὰ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἁμαρτάνων ἀκούσῃ τὸ: «Ἀπέλαβες τὰ ἀγαθὰ σου ἐν τῇ ζωῇ σου». Ἐνῶ τώρα, ἀφοῦ ἐστερήθη τὰ ἀγαθὰ του ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῆς δηλητηριάσεώς του δὲν τὰ ἀπῆλαυσεν ἔχει καὶ λόγον ἐκδικήσεως πρὸς ἐκείνους οἱ ὅποιοι τὸν ἐφόνευσαν, καθὼς οἱ μάρτυρες, νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸ αἷμα τοῦ ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ παρὰ τοῦ δικαίου Ὑπερτάτου Κριτοῦ, ὡς ἀθῶος, τὸ ὅποιον πολλακίς συμβαίνει νὰ γίνεται εἰς ἄλλους διὰ τὰς ἁμαρτίας των ἀπὸ ὑποβολὴν δαιμόνων καὶ καμμία ἐκδικήσις, τιμωρία εἰς τοὺς φονεῖς των ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ δὲν γίνεται.

»Ἐπειδὴ πολλοὺς ἀσεβεῖς παραδίδει ὁ Θεὸς εἰς θάνατον, διὰ τὸ φοβερὸν πλῆθος τῶν κακῶν τους, καὶ δὲν κάμνει δι' αὐτοὺς ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ τὴν ἐκδίκησιν, μόνον δὲ μίαν ἐκδίκησιν κατὰ τὸ εἰρημένον: «Πατάξω τὸν ἀσεβῆ διὰ χεῖρὸς ἀμαρτωλοῦ καὶ στραφεῖς ἐκδικήσω τὸ αἷμα αὐτοῦ». Τὸ ἀνόμημα τῆς ἀπωλείας ἀθώου αἵματος, ἔχει φοβεράν τιμωρίαν - ἐκδίκησιν εἰς τοὺς οὐρανούς, ἐκτός μόνον, ἀνίσως καὶ κάμη μεγάλην μετάνοιαν, καὶ λάβῃ ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον τὴν συγχώρησιν, ὁ φονεὺς τοῦ ἀθῶος φονευθέντος. Διότι ἀνίσως καὶ πιασθῇ ὁ τοιοῦτος ἔξαφνα ὑπὸ τῆς ἀτυνομίας καὶ καταδικασθῇ ἀπὸ τοὺς κριτὰς, καὶ ἐκτελεσθῇ, ἐκ τῶν ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ, ἕνα μόνον κάμνει τὴν ἐκδίκησιν εἰς τοὺς αὐτὸν φονεύσαντας μὲ τὸ νὰ μετενόησῃ. Τὰ δὲ ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ παρὰ ἕνα, χρεωστεῖ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως. Ἔχει ἕως καὶ ἄλλην ἀπολογίαν ὁ ἠγαπημένος σου Λέων, ὦ τέκνον, πρὸς τὸν κοινὸν ἡμῶν Δεσπότην. Ἐπειδὴ ἔχει νὰ εἰπῇ εἰς τὸν Κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως: «Κύριε, ἐπειδὴ καὶ ὑστερήθηκα τῶν ἐπιγεῖων ἀγαθῶν διὰ τὰς ἁμαρτίας μου, μὴ μὲ ὑστερήσεις τῶν ἐπουρανίων Σου ἀγαθῶν, καὶ φανοῦ καὶ εἰς ἐμὲ ἐλεήμων καὶ φιλεῦσπλαγχνος».

Ἐνῶ δὲ ὠμίλον αὐτὰ, ὁ ὀδηγὸς μὲ τὸν Γρηγόριον, ἐπλησίασαν εἰς τὸν Λέοντα, καὶ γνωρίσας καὶ ἐκεῖνος τὸν ἐρχομὸν τοῦ Γρηγορίου, ἐπληρώθη ὅλος χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως ἐν πνεύματι. Καὶ ἐφαίνετο νὰ ἀναστατώνεται, νὰ ἀγκαλιάζῃ καὶ νὰ κατασπάξεται τὸν ἀγαπημένον του καὶ τὸν ἠρώτα περὶ τοῦ θανάτου του. Ἐκεῖνος μὲ λυγρὰν φωνήν, καὶ οὐχὶ μὲ τοῦ σώματος τὴν ὀμίλιαν, τοῦ διηγῆθαι ἐξαισία καὶ ἀπόρητα θαύματα, μὲ ποῖον τρόπον χωρίζεται ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος, καὶ πῶς ἐνοχλεῖται σφοδρῶς ἀπὸ τοὺς πονηροὺς δαίμονας, τὰ ὁποῖα δὲν ἐγράψαν. Τοιοῦτοτρόπως ἀγκαλιάζων αὐτόν ὡς ὠραῖον Νεανίαν, ὡσάν φλόγα πυρός, καὶ ὡσάν νὰ ἐκράτει ἡλίου ἀκτίνα, δὲν ἐκράτει τίποτε. ἐπειδὴ καὶ ἡ αἴσλος τῆς ψυχῆς οὐσία, τοιαυτὴ εἶναι.

Ὁ δὲ Λέων τὸν μακάριον Γρηγόριον ὡσάν νὰ ἐφόρει σάρκα, τρωτώτερον μὲ τὴν δύναμιν τοῦ πνεύματος τὸν περιετυλίγετο, καταφιλοῦν αὐτόν καὶ εὐχαριστῶν, διὰ τὰς νοουθεσίας καὶ ὀδηγίας, τὰς ὁποίας τοῦ ἔδωκε εἰς τὴν γῆν ὅταν ἔζη ὡς ἐνσάρκος εἰς τὴν γῆν, καὶ ὅτι μέγα ἀγαθὸν εἶναι τὸ νὰ ἀφήσῃ τις τὴν παρούσαν ζωὴν μὲ σωτηρίαν, καὶ νὰ εὐφραίνεται ἐδῶ εἰς τὸν οὐρανόν, χωρὶς ταραχὴν καὶ θόρυβον εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ Δεσπότη τοῦ Σύμπαντος.

Ἐπειτα τὸν παρεκάλει νὰ μὴ παραλείπῃ νὰ δέεται εἰς τὰς ἱερὰς λειτουργίας νὰ τὸν μνημονεύῃ, ἐπειδὴ ἔλεγεν: «Ὅταν οἱ γονεῖς μου ἔκαμναν διὰ λόγου μου μνημόσυνον εἰς τὴν προσκομιδὴν τῆς λειτουργίας, ἠθανόμην μεγάλην διαφορὰν καὶ ἀπόρητον καὶ ἐξαισίον παρηγορίαν. Δ ι ὅ τ ι κ ά π ο ι ο ς ν ε α ν ί α ς ε ρ -

χόμενος κάθε ἡμέραν, δταν ἐγίνετο ἡ Λειτουργία διὰ λόγου μου πρὸς τὸν Ὑπέρτατον Δεσπότην, μὲ ἐτάγιζε μέλι καὶ ὀπώραν ἐπουράνιον, ἥτις ὑπερνεκοῦσε κάθε φαντασίαν εἰς τὴν γλυκύτητα, καὶ μοῦ ἐγλύκαινε τὴν ὀσφρῶσιν μὲ τριαντάφυλλα, καὶ κρίνα, καὶ ἄνθη ἀμαράντινα, καὶ κατὰ πολλὰ ἐχαιρόμην, καὶ ἐξιστάμην τῷ πνεύματι καὶ πολλάκις τὸν ἠρώτων ποῖος νὰ ἦτο, καὶ πόθεν ἐρχόμενος μοῦ ἔφερεν ἐκεῖνα τὰ ἀνερμήνευτα ἀγαθὰ. Μοῦ ἀπαντοῦσαν ὅτι μοῦ τὰ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Τροάπεζαν τοῦ μεγάλου Βασιλέως, ἐπειδὴ καὶ οἱ γονεῖς σου ἔκαμαν διὰ τὸν ἑαυτὸν σου Λειτουργίαν καὶ προσέφεραν τὸ ἀμώμητον σῶμα, καὶ ἀπόρρητον αἷμα τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἐδυσώπησαν τὸν Σωτῆρα δι' ἐσέ. Καὶ ἀναμνησθεῖς ὁ Δεσπότης, σοῦ ἀπέστειλεν αὐτά. Διὰ τοῦτο λοιπὸν, σὲ παρακαλῶ κύριέ μου, καὶ καθικελεύω, ἀνίσως καὶ πηγαίνεις ἐκεῖ εἰς τὸ κόσμον, νὰ μὴ με λησμονήσης καὶ παραλείψης νὰ ἐπιτῆς τῶν γονέων μου αὐτά, τὰ ὁποῖα σοῦ εἶπα, καὶ νὰ τοὺς παρακινήσης νὰ μὲ ἐνθυμῶνται συχνότερον, μὲ λειτουργίας καὶ μνημόσυνα, νὰ δίδουν τὸ ὄνομά μου τῶν ἱερέων νὰ μὲ μνημονεύουν, ἐπειδὴ ἄλλο μεγαλύτερον καλὸν καὶ εὐφροσύνη ἀνεκλάλητος καὶ παρηγορία μεγαλύτερα εἰς ἡμᾶς οἱ ὁποῖοι μετέστημεν ἀπὸ τὸν κόσμον, δὲν γίνεται, ὅπως εἶναι αἱ λειτουργίαι καὶ τὰ μνημόσυνα ποῦ γίνονται ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας τοὺς ζῶντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ λόγου μας».

Καὶ ὡς διηγήθη διὰ αὐτὰ ὁ Λέων πρὸς τὸν Γρηγόριον μὲ τὸν πνεῦμά του εἰς ὀπτασίαν, ἔπαυσε πλέον ἢ ἕκστασις. Ὅταν ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του ἐθαύμαζε διὰ τὸ ὄραμα αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶδε καὶ μεγάλως ὑπερεδόξασε τὸν ὑψιστον Θεόν, διότι τοῦ ἔχαρισε μεγάλην παρηγορίαν διὰ τῆς ὀπτασίας ἐκείνης, ἕνεκα τοῦ ἀγαπημένου του Λέοντος. Μετὰ προθυμίας ἐπήγεν εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ νεαροῦ φίλου του, καὶ τοὺς διηγήθη ἀπαραλείπτως τὸ δράμα. Ἐν συνεχείᾳ τοὺς παρηγόρησε πολὺ, διότι ἐπέθουον καὶ ἔκλαιον διὰ τὸν υἱὸν των. Ἡ διήγησις τοῦ Γρηγορίου περὶ τοῦ υἱοῦ των, πολὺ τοὺς γονεῖς ὠφέλησε καὶ τὸ εἶχον χαρὰν των, διότι ἐγνωρίσθη μὲ τὸν μακάριον Γρηγόριον, καὶ εἶχον τοιαύτην φιλίαν ἀναμεταξὺ των. Καὶ ἀπὸ τότε προσέφερον συχνότερα ὁμοῦ λειτουργίας καὶ ἐλεησύννας ὑπὲρ συγχωρήσεως καὶ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ κοιμηθέντος υἱοῦ των, εἰς τὴν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, δοξάζοντες τὸν ὑπεράγαθον Κύριον.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος παραμένων εἰσέτι εἰς τὴν Ἰταλικὴν ταύτην πόλιν τῶν Μεδιολάνων, καὶ εἰς δλονυχτίους προσευχάς, καὶ ὕμνους, καὶ ἀναγνώσεις ἱερῶν βιβλίων καταγιόμενος καὶ ἀγαπώμενος ἀπὸ ὄλους, καὶ τιμώμενος, ἐδέχθη, πάλιν με χαρὰν ἐκείνων τὸν θεοφόρον ἄνθρωπον, ὅπως ἀναφέρωμεν προσηγουμένως, ὅστις τοῦ εἶπε: «Καιρὸς εἶναι, ὦ τέκνον μου ἀγαπητόν, νὰ ἀναχωρήσωμεν καὶ ἀπ' ἐδῶ, διότι ἀρκετὸν εἶναι τόσον διὰ τὸν ἑαυτὸν μας ἐδῶ διὰ τὴν κατάστασιν τῆς δρασῶσώς μας, ὅσον καὶ διὰ τὸν λαόν, διότι μὲ τὸ νὰ ἐγειρωμέν ἀγάπην καὶ σεβασμὸν πρὸς τὸν Θεόν, ἐδωρθώθη καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ζῆ ἐν φόβῳ καὶ εὐλαβείᾳ Θεοῦ. Ἄς πηγαίνωμεν τώρα πλέον ἀπ' ἐδῶ».

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, ἐπειδὴ εἶχε καιρὸν ἀρκετὸν νὰ ἰδῆ τὸν σεβασμιώτατον του φωστῆρα, γενόμενος ἔνδοξος, κατεφίλει τὰς χεῖρας καὶ τὸ στήθος αὐτοῦ, τοῦ παρεπονείτο δὲ διὰ τὴν ἀργοπορίαν του, καὶ ἔλεγε: «Ποῦ ἦσουν ἕως τώρα, Κύριέ μου, καὶ μὲ ἐπόνεσες πολὺ μὴ ἔλεπον τὸν Κύριόν μου, τὸ τέκνον σου»;

Ὁ δὲ θεοφόρος ἀπεσταλμένος τοῦ ἔλεγε: «Δὲν σὲ ἐλύτρησα τόσον ἐγώ, ὦ τέκνον

μου, ὅσον σὲ ἐλύτρησεν ἡ συμφορά, ἡ ὁποία σοῦ ἦλθε διὰ τὸν ἀγαπημένον σου Λέοντα. Ὅμως ἔχε θάρρος, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ εἶναι δοκιμασία, ἀσκήσεις πρὸς ἐνδυνάμωσιν τῆς ψυχῆς, διὰ νὰ μάθης καὶ νὰ γνωρίσης ἀπὸ τώρα, πόσον καύσωνα ἔχει ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη, δταν εὐρίσκεται κειμένη εἰς τὸν ζῶντα Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ. Καὶ λοιπὸν δὲν εἶμαι ἐγώ, ὅστις σὲ ἐπῆρα τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ σὲ ἐπῆγα εἰς ἐκείνον τὸν αἰῶνα, καὶ σοῦ ἔδειξα ἀπαραλείπτως τὰ περὶ τὸν φίλτατόν σου παῖδα, τὸν Λέοντα; Δὲν με ἠρώτας εἰς ἐκεῖνο τὸ μέγα παλάτιον ὅπου ἐστοχάμεθα, δι' ὄλους τοὺς ἐκεῖσε εὐρισκομένους; Εἶδες τὴν σικκὴν ἐκείνην ἡ ὁποία εἶχε τὰ εὐμεγέθη γλυκὰ ἐκεῖνα σῦκα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔτρωγεν ὁ ἀγαπητός σου Λέων; Εἶδες τὴν διηθησμένην ἐκείνην ἑλαιάν. ἢ ὁποῖο πόσον πανωραῖο ἦτε εἰς ὅσο δι' ὠμίλησε, δὲν εἰμεθο ὁμοῖοι ποῦ τὰ ἠκούσαμεν; Πῶς, λοιπὸν, λέγεις ὅτι ποῦ εὐρισκόμην ἕως τώρα; Ἐγώ, τέκνον μου, ἀχώριστος μένω μαζί σου ἀπὸ τὸν χρόνον τῆς καλῆς σου νεότητος, ἡμέρας καὶ νυκτός. Καὶ ἂν σοῦ φαίνεται πῶς ἀναχωρῶ καὶ σὲ ἀφίνω, ὅμως ἐκ τῶν ἀοράτων εὐρισκομαι πάντοτε μαζί σου καὶ οὐδέποτε σὲ ἐγκατέλειπα»!

Λοιπὸν ὡς συνωμίλει ὁ θεοφόρος ἐκεῖνος μὲ τὸν Γρηγόριον, θαυμάζων αὐτὸς τὰς ἐξαιτίας θεολογίας του ἔφριπτεν ἐκ θαυμασμοῦ καὶ κυριευθεὶς ἀπὸ δειλίαν, δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ ἀντειπῆ τιποτε, μόνον ἐγερθεὶς ἄφωνος, καὶ διαλογιζόμενος εἰς τὴν καρδίαν του, τὸ ποῖος ἀρά γε νὰ ἦτο ἐκεῖνος ὁ φοβερός προστάτης καὶ δηγός; Καὶ ὡς ἔπαυσαν τὴν ὁμιλίαν, ἐμίσεισαν ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Μεδιολάνων, καὶ κατήντησαν εἰς τὴν Καταργενῶν τῆς Ρώμης. Ὁ δὲ θεοφόρος ἐκεῖνος, διηγείτο καθ' ὁδὸν εἰς τὸν μακάριον, κάποια ἐξαισία τοῦ Παντοδυνάμου, τὰ οὐράνια ἀγαθὰ, καὶ περὶ τῶν ἐν ὑψίστοις ἑπουρανίων Ἀσωμάτων Δυνάμεων. Τοῦ ἐφανέρωσεν, ἐν συνεχείᾳ, ὅτι μὲ τὰξιν ἰσταμενοὶ, ὑπηρετοῦσι τὴν ἀπόρρητον καὶ Παντοουργὸν Τριάδα, τὴν Μίαν φύσιν τῆς θεότητος.

Ἀκούων δὲ ὁ Γρηγόριος, μετὰ ὑπεριέτρου καταπλήξεως, τὰ λόγια τοῦ στόματος τοῦ ἱεροῦ ὀδηγοῦ του, ἐγέμιζεν ὄλος ἀπὸ χαρὰν, παιδευόμενος σοφίαν καὶ σύνεσιν πνευματικὴν ὡς ἐνθεώτατος. Διότι, ὄχι μόνον ἦθη ψυχικὰ καὶ σωματικὰ καὶ γνώμας πρὸς περισσότεραν διάπλασιν τῆς ψυχῆς του τὸν ἐδίδασκεν, ἀλλὰ, ὡς προεῖπομεν, καὶ τὰ ἐπουράνια μυστήρια παραγυμνίων του τὸν ἐφανέρωσεν, ὡστε σὺν τῷ χρόνῳ ἠνόει βαθύτερον τὴν, ἀνὰ τὸ Σύμπαν, μεγαλειώδη ἐργασίαν τοῦ Θεοῦ.

Ὡς οὖν ἔφθασαν εἰς τὴν πόλιν τῶν Καταργενῶν, εἰσελθόντες τοὺς ἐδέχθησαν εἰς τὸν οἶκον ἐνὸς εὐλαβοῦς, Κωνσταντίου καλουμένου. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην, μὲ τὸ νὰ ἦτο κουρασμένος ὁ Γρηγόριος ἀπὸ τῆς ὁδοπορείαν, δὲν ἐξῆλθον, μόνον ἠσύχασαν εἰς ἕνα ἦσυχον κελίον μὲ πνευματικὰς ὁμιλίαις συνομιλοῦντες. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐξῆλθον ὁμοῦ, πηγαίνοντες εἰς τὴν ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν νὰ προσευχηθῶσι. Περιπατοῦντες εἰς μίαν ρύμην τῆς πόλεως, εὗρον δένδρον Συκέας. Ἐποκάτω τοῦ δένδρου ἐκείτετο μίᾳ γραῖα πτωχὴ, Φιλοθέη τὸ ὄνομα. Αὕτη δὲν ἔβλεπε τὸ φῶς παντελῶς. Ὡς ἐκ τούτου πότε μὲν ἐκείτετο προῦντα κατὰ γῆς, ροχαλιζουσα, ἢ στεναζουσα, καὶ ἄλλοτε καθισμένη ἐκτύπια μὲ δλην τῆς τὴν δύναμιν τὰ μάγυλά της μὲ τὰς δύο χεῖράς της ἀνηλεῶς. Ἀκολούθως, ἔπαυε, καὶ πάλιν ἔπιπτε κάτω. Δυστυχῶς, αὕτη ἦτο ἡ ἐργασία της ἡμέραν καὶ νύκτα.

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, ὡς εἶδε τὴν ἀόμματον, παρεκάλεσε τὸν θεοφόρον ἐκείνον προστάτην του ἱερόν ἄνδρα, καὶ ἐστάθησαν καὶ τὴν ἔβλεπαν. Πληθὺν τῆς, μίᾳ ἄλλῃ γραῖα ἐκάθητο, ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν πάσχουσαν καὶ τὴν ὑπέρτερον. Ὡς ἐστοκοντο, λοιπὸν καὶ τὴν ἐστοχάζοντο, λυπούμενοι διὰ τὴν ἀθλίαν κατάστασιν τῆς, ἡ μακαρία ἐκείνη γραῖα, ὑψωσε πλαγίως τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν της, ὅπως εὐρίσκετο σκιπτά, ἐν συνεχείᾳ ὑψωσεν ὀλίγον τι τὴν κεφαλὴν της ἀπὸ τὰ χαμηλά καὶ τοὺς ἐστοχάζετο κρυφίως καὶ ἠσύχως, διότι ἤκουσε τὸν βηματισμὸν τῶν δύο ἀνδρῶν. Ἐχαμογέλα εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς προσεκύνει χαριεντιζομένη εἰς αὐτούς.

Τότε ὁ Γρηγόριος εἶπεν εἰς ἐκείνην τὴν ἄλλην γραῖαν, ἡ ὁποία τῆς παρεκά-

θητο: «Κυρία, πρὸς χάριν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰπέ μοι, πῶς τῆς συν-
έβῃ ἐξ ἀρχῆς τὸ κακὸν τῆς ἀνατηρίας της καὶ παιδεύεται με τοιαύτην παιδείαν; Ἡ
δὲ γραία ἐκείνη, ἥτις ἐφαίνεται σεβασμία, ἀπεκρίθη: «Παιδιόθεν, ὦ τέκνον μου, τῆς
συνέβῃ τοῦτον τὸ κακόν, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας ἐπῆγεν εἰς τὸ πηγάδι
νὰ σύρῃ ὕδωρ καὶ ἐκεῖ τῆς ἤλθε τὸ δαιμόνιον καὶ τὴν παιδεύει ἀπὸ τότε ἕως τὴν
σήμερον». Καὶ μόλις εἶπεν αὐτὰ ἐκείνη, ἔβγαλαν καὶ τῆς ἔδωσαν ἐλεημοσύνην καὶ
ἀνεχώρησαν.

Ἔως ὁ μακάριος Γρηγόριος, ἠρώτα τὸν θεοφόρον ἐκείνον σύντροφόν του
εἰς τὸν δρόμον δι' αὐτὴν τὴν δυστυχῆ, ὡσάν οὗτος νὰ τὰ ἤξευρεν ὄλα, νὰ τοῦ διη-
γηθῇ πόθεν τῆς ἤλθεν ἐκείνη ἡ τιμωρία; Ὁ δὲ θεόσταλτος καὶ θεόπνευστος δδηγός
του, ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς τὸν Γρηγόριον:

«Ὁ τέκνον, ἀνίσως καὶ ἐγνωρίζεις τὴν μεγάλην ἐργασίαν της διὰ τὸν Κύριον,
τὴν ὁποίαν ποιεῖ κρυφίως, θὰ ἐδόξασες καὶ ἐσὺ πάρα πολὺ τὸν Θεόν. Διότι βλέπεις
αὐτὴν, διὰ τὴν ὁποίαν ὄλοι οἱ ἄνθρωποι λέγουσι πῶς εἶναι δαιμονισμένη; Ὅμως
οἱ μὲν ἄνθρωποι, μετὰ τὸ νὰ εἶναι αὐτοὶ τυφλοὶ εἰς τοὺς ἔσωθεν ὀφθαλμούς ἀπὸ τὰ πά-
θη των, δὲν ἤξευρουσι τί λέγουσιν. Αὐτὴ ὁμως, τρέχουσα τὸν καλὸν ἀγῶνα, φρον-
τίζει νὰ φθάσῃ εἰς τὸν Κύριον. Μάθε ὅτι ἀγωνίζεται εἰς τὸ κρυπτόν, διὰ νὰ φα-
νερωθῇ τὴν ἡμέραν τῆς Κρίσεως μεταξὺ Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων φωτεινότητῃ!
Πῶς, ὁμως, τὸ ἔπαθεν αὐτὸ ἐξ ἀρχῆς, ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ διηγηθῶ εὐχαρίστως:

Ἀὕτη, νέα οὐσα, συνήθισε νὰ πηγαίνει αὐτὴ νὰ φέρῃ ὕδωρ διὰ τὴν οἰκίαν της.
Ἐν τῷ μεταξὺ τὴν καιροφυλακτοῦσε νὰ τὴν συναντᾷ τακτικώτατα κάποιος νέος,
ὅστις δὲν ἔπαυε νὰ τὴν παρακινῇ καὶ νὰ τὴν διάζῃ με ὠραία λόγια, νὰ κάμωσι τὴν
ἔρωτικὴν σαματικὴν ἀμαρτίαν. Ὅμως αὐτῇ, ὡς τιμωτάτῃ κόρη, παρθένοσ, δὲν
ἤθελε παντελῶς νὰ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς τοὺς πλανερνοὺς λόγους του. Τέλος πάντων
μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὰς πολλάς, τὴν ἐκολάκευσε πολὺ. Αὐτῇ, ὡς ἄνθρωπος ὀλιγό-
μυαλος καὶ μὴ ἔχουσα χαλυβδίνην χριστιανικὴν πίστιν καὶ διεγερθεῖσα ἐκ τῶν ἐρω-
τικῶν ἡδονικῶν λόγων ὡς γυνὴ εὐαίσθητος ἐκλινεν ἡ προαίρεσίς της εἰς τὴν ἀμαρ-
τίαν. Ὁ δὲ Θεός, ὅστις δὲν ἐπιθυμεῖ τὸν θάνατον τοῦ ἀμαρτωλοῦ καὶ διότι εἶχεν
εὐσεβεῖς γονεῖς προσευχομένους δι' αὐτὴν, ἐκεῖ ἔποι ἐπήγαιναν ὁμοῦ διὰ νὰ ἐκτε-
λέσῃ τὴν ἡδονικὴν ἀμαρτίαν, ἔτρεψε τὴν προαίρεσίν της, ὥστε νὰ μὴ ἀμαρτήσῃ
ἔμπροσθεν Του. Αἴφνης ἔλθοῦσα εἰς τὸν ἑαυτὸν της, προσεποιήθη ὅτι ἐτρελλάθη
σφοδρῶς ἐδαιμονίσθη καὶ ἤρχισε νὰ ἀφρίζῃ καὶ νὰ γανυρίζῃ, ἔμπροσθεν τοῦ Νέου,
διότι ἐὰν ἀπλῶς τοῦ ἠρνεῖτο, εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκείνην θὰ τὴν ἐφόνηεν οὗτος. Τότε
αὐτὸς ὡς εἶδε τὰ ἀνατριχαστικὰ σημεῖα ἐκεῖνα, κρατηθεὶς ἀπὸ φόβον πολὺν, ἔφυγε
δρομάως ἐκείθεν, ἀφήσας τὴν κόρην μόνην.

Ἀὕτη δὲ ἡ μακαρία, μετὰ τὴν τοιαύτην κατάστασιν πορευθεῖσα εἰς τὴν μητέρα
της, ἀπὸ τότε ἐπόθησε μετὰ τὴν προαίρεσίν της, νὰ μένη εἰς τὴν τοιαύτην κατάστα-
σιν καὶ σχῆμα, καθὼς τὴν εἶδες, καὶ νὰ ἀφήσῃ τὸν κόσμον, μέσον τοῦ κόσμου εὐρι-
σκομένη, καὶ μετὰ ἐμφάνισιν δαιμονισμένης, νὰ δουλεύῃ τὸν Κύριον, καὶ νὰ τὸν εὐ-
αρεσθῇ εἰς τὸ κρυπτόν τώρα χρόνους τριάκοντα ἔξ!

Ἔως ὁμως... ὦ πόσους πόνοὺς καὶ κόπους ἐπέρασαν ἡ μακαρία εἰς τοὺς τόσους
χρόνους. Διότι ἐξ ἀνάγκης, μετὰ τὸ νὰ ἐκτύπα θεληματικῶς μετὰ τοὺς γρόνθους τὸ
πρόσωπόν της, καὶ τοὺς ὀφθαλμούς της διὰ τὸν Κύριον, ἐτυφλώθη καὶ ἔχασε διὰ
παντός τὴν ὄρασίν της. Καί, ὦ! Πόσον καύσωνα τὸ θέρος ἐδοκίμασε, καὶ τὸν χει-
μῶνα ψῦχος. Καὶ ὦ! Πόσην ἀγρυπνίαν, ἀλουσίαν, σκληραγωγίαν, πείναν, δίψαν,
στενοχωρίαν, δίαν, ἀνάγκην, ὀνειδιμόν, καὶ ταλαιπωρίαν ὑπέμεινε ἡ ἐκλεκτὴ
δούλη τοῦ Θεοῦ; Διότι, καθὼς προείπομεν, εἰς-αὐτοὺς τοὺς χρόνους πού τώρα πά-
σχει, σὲ βεβαιῶ, ὦ τέκνον μου, ὅτι περισσότερο τοῦ ἡλίου λάμπει τὸ τίμιόν της
πρόσωπον, ἀπὸ τὴν ἀπόρρητον καθαρότητα τῆς ψυχῆς της ἡ τρισμακάριστος
Φιλοθέη!»

Ἔως δὲ ταῦτα ὠμίλου περιπατοῦντες, ἔφθασαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ εὐρόν-
τες μοναζιάν, εἰσῆλθον καὶ προσηυχῆθησαν. Ὁ δὲ θεοφόρος ἐκεῖνος προστάτης
καὶ δδηγός τοῦ Γρηγορίου ἀπλώσας ὀλίγον εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χειρὰς του,
φῶς οὐράνιον τοὺς περιέλαμψε, καὶ εὐωδία ἄσρητος ἀνεδόθη κατέμπροσθεν τουσ,
καταπλήττουσα κάθε νοῦν καὶ διάνοιαν καὶ κάθε λογισμὸν ἀνθρώπινον, ἀπὸ τὴν
ἄπειρον γλυκύτητα πού ἠσθάνθησαν, ὥστε ἀπὸ τὴν πολλὴν χαρὰν τοῦ ὁ Γρηγόριος
ἔπεσε κατὰ γῆς, καὶ ἐπάρθη εἰς ἔκστασιν ἄλλος ἐξ ἄλλου, καὶ τοῦ ἐφαίνεται πῶς
ἔστέκετο εἰς ἄλλον Παράδεισον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν προσευχῆθησαν, ὑπέστρεψαν πάλιν
εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κωνσταντίνου. Ὅμως ὁ θεοφόρος ἐκεῖνος, δικαιολογηθεὶς πῶς
εἶχεν ὑπηρεσίαν νὰ πηγαίνει, παρέδωκε τὸν μακάριον Γρηγόριον εἰς τὸν Ξενο-
δόχον.

Ὁ δὲ μακαριώτατος Γρηγόριος εὐρίσκων ἄδειαν, ἐπήγαινε συχνάκις πρὸς
τὴν ἁγίαν ἐκείνην Φιλοθέην, ζητῶν τὰς ἀγίας της εὐχὰς. Καί... ὦ! τοῦ παραδό-
ξου θαύματος! Ἐκείνη, ἡ ὁποία δὲν ἐσηκώθη ἀπὸ τόσους χρόνους νὰ συνομιλήσῃ
μετὰ κανένα, συνομιλεῖ μετὰ τὸν μακάριον Γρηγόριον, καὶ τοῦ διηγείτο τὰς κακουρ-
γίας καὶ διαφόρους πολέμους καὶ τέχνας τῶν πονηρῶν δαιμόνων, καὶ τὸν ἐδίδα-
σκε μετὰ ποῖον τρόπον ἔρχονται εἰς τὸν ἀγωνιζόμενον καὶ τὸν πολεμοῦσι δοκιμά-
ζοντες νὰ τὸν νικήσωσι.

Ἦτο δὲ ἡ μακαρία Φιλοθέη, ὅταν συνομιλεῖ μετὰ τὸν Γρηγόριον, πολὺ χαρο-
ποῖός καὶ ἰσαγγελός, καὶ εἶχε τὸ πρόσωπόν της λευκὸν ὡσάν χιόνια, καὶ ἡ ὀμίλια
της ἦτο ὡσάν παιδίον πελλίζοντος μετὰ σεμνότητά, καὶ ὠμίλει μετὰ προθυμίαν εἰς
τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ περὶ ἀγαθῶν ἔργων, καὶ τὸν παραινέει λέγουσα:

«Ὁρκίζω σε εἰς τὸν Τίον καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὦ τέκνον, νὰ μὴ
ἀγαπήσῃς τίποτε τοῦ κόσμου τούτου ἔξω ἀπὸ τὸν Χριστόν. Καὶ νὰ προσεύχεσαι
εἰς Αὐτὸν κάθε ἡμέραν καὶ ὥραν, καὶ ὅταν σοῦ ἔλθῃ πειρασμός, σύντριψον τὴν
καρδίαν σου, καὶ θέσε τὰς ἀμαρτίας σου ἐπάνω τῆς κεφαλῆς σου, καὶ προσπίπτων
ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ, κατακρίνε τὸν ἑαυτὸν σου, καὶ ἤλεγξον, καὶ ἐξουθένησον καὶ
κροῦσε τὸν ἑαυτὸν σου, καὶ ὕβρισον καὶ παιδεύσον σαυτὸν, καὶ κλαῖσον θερμῶς
ἔμπρὸς τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ. Καὶ εὐθύς καταπαύει ὁ πόλεμος καὶ ἡ τρικυμία
ἀπὸ ἐσένα, καὶ γίνεται ἴλεως ὁ Θεός, καὶ μετὰ εὐχαρίστησιν θὰ δώξῃ ἀπὸ σένα ὄ-
λους τοὺς μισοῦντας σε».

Αὐτὰ τοῦ τὰ ἔλεγεν ἡ μακαρία, Φιλοθέη, ἐπειδὴ προέβλεπε μετὰ τὸ πνεῦμα της,
πῶς ἤρχοντο ἀοράτως δαίμονες, καὶ ἐπεχείρουν νὰ τὸν ἐπιβουλευθοῦν, διὰ τὴν ἀ-
γάπην πού εἶχεν εἰς τὸν Κύριον, καθὼς ἔχουν συνήθειαν οἱ δαίμονες, νὰ πολεμοῦν
ὄλους ἐκείνους τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Θεόν.

Ὁ δὲ μακαριώτατος Γρηγόριος ἀκούων ταῦτα, ἐγλυκαίνετο εἰς τὰ ἔνθεα λό-
για ὅπου ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ ἅγιον της στόμα. Ἡ μήτηρ αὐτῆς τῆς Φιλοθέης, εἶ-
χεν ἀδελφὴν, καὶ ὡς ἤκουσε πῶς ὠμίλει θαυστοχάστως μετὰ τὸν Γρηγόριον, ἐκεῖ-
να ὅπου ποτὲ της δὲν ἤκουσεν, ἐθαύμαζε πῶς συνομιλεῖ μετὰ τὸ τέκνον τοῦ Θεοῦ,
ὡς γνωστικῆ, καὶ ὡσάν νὰ μὴ εἶχε κανένα κακὸν εἰς τὸ σῶμα της παντελῶς. Αὐ-
τὰ, λοιπὸν, καὶ ἄλλα περισσότερα τοῦ ἔλεγεν, ἡ Φιλοθέη, ὅταν ἐπήγαινε εἰς αὐ-
τὴν, καὶ προσηύχετο μετὰ αὐτὴν, καὶ ἐδιδάσκετο αὐτός. Καὶ πολλὰ ὠφελοῦμενος,
ἀνεχώρει διὰ τὸν Ξενοδόχον του, δοξάζων τὸν Κύριον. Τόσον δὲ ἦτον ἀνεδασμέ-
νη εἰς ὕψος ἀρετῆς ἡ μακαρία Φιλοθέη, ὥστε πολλάκις τὴν ὥραν ὅπου προσήχε-
το εἰς τὸν οἶκον τὴν νύκτα ὁ Γρηγόριος εὐρίσκειτο ἐκεῖ καὶ ἡ Φιλοθέη, μεταστοι-
χειομένη τῷ πνεύματι. Ὡς τοῦ θαύματος! Τοῦ παρουσιαζέτο μετὰ τὸ ἅγιον της
σῶμα, καὶ προσήχετο ὁμοῦ μετὰ αὐτόν, ὥστε καὶ εἰς αὐτὸ τὴν ἐθαύμαζε μεγάλως:
ὁ Γρηγόριος, καὶ ἐξίστατο, καὶ νῆχαριστεῖ τὸν Θεόν, διότι τὸν ἤξιωσε νὰ γνω-
ρισθῇ μετὰ αὐτὴν τὴν ἁγίαν.

Εύρισκετο δὲ Ναός τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ῥωμίας βορείως τοῦ μέ-
ρους τοῦ περιτειχίσματος τῆς πόλεως ἐκείνης. Οἱ κάτοικοι τῆς ἐπίστευον ἐκ πα-
ραδόσεως, ὅτι μὲ τὸ νὰ ἦτο ἡ ἅγια ἀπὸ τὴν Ῥώμην, ὁ τόπος ἐκείνος, ἔπου ἦτο ὁ
Ναός, ἦτο προγονικὸν τῆς πόλεως ἀπόκτημα. Εἰς αὐτὸν λοιπὸν τὸν Ναὸν πολλὰ-
κις πηγαίνων ὁ Γρηγόριος, προσυῆχτο ἐντός εἰς τόπον ἀπόκεντρον, διότι ὁ Ναός
οἰκογενῆς τοῦ Ξενοδόχου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε εἰς τὸν οἶκον του. Ὁ Γεώργιος
ἠγάπα τὸν ἅγιον Γρηγόριον πολὺ, βλέποντάς τον μὲ πραότητα καὶ ἡσυχίαν ψυ-
χῆς ἠσθάνετο εὐχαρίστησιν καὶ παραηγορίαν. Δι' αὐτό, ἤρχετο πρὸς αὐτὸν κάθε
ἡμέραν, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν χωρισθῇ.

Ἡμέραν τινα λοιπὸν, ἐνῶ ἐπορεύοντο ὁμοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκείνην, τὸν
ἐνουθετεῖ ὁ μακάριος Γρηγόριος νὰ βαδίξῃ τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ. Τοῦ ἐνεθυμίζε
δὲ τὰ περὶ καθαρότητος ψυχῆς, νοός, σώματος καὶ ἀγνότητος τῆς Παρθενίας, ἄν-
δρῶν καὶ γυναικῶν καὶ φιλαρέτου γνῶμης. Ὁ δὲ Νέος, ἐλεγχόμενος εἰς τὴν συνεί-
δησίν του διὰ κάποια πταίσματα, διὰ τὰ ὁποῖα ἐνουθετεῖτο ἀπὸ τὸν Δίκαιον, διότι
εὔρισκετο εἰς τὴν ἀκαμίην τῆς νεότητος του, προέβαλλεν εἰς τὴν ἀπολογίαν του τὴν
δικαιολογίαν, ὅτι μὲ τὸ νὰ ἦτο νέος μῆτρως καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ τοιοῦ-
τον ἔργον, ὅπως τὸν ἐνουθετεῖ ὁ Ἅγιος; Αὐτά, λοιπὸν καὶ ἄλλα λέγοντες ἀναμε-
ταξύ των, εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ χρέος τους διὰ προσευχῆς προσφε-
ραντες, ἐκάθησαν ἔξω τοῦ νάρθηκος εἰς ἓνα σκαμνίον καὶ ἐκεῖ καθήμενοι συνδιε-
λέγοντο. Καὶ ὁ μὲν Νέος τὸν ἠρώτα διὰ κάποια ἀνώμαλα λόγια, ὁ δὲ Γρηγόριος
τοῦ ἀπαντοῦσε καὶ τὰ διηκρινίσεν εὐκόλως, καὶ θεοπροεπῶς τὰ ἐξωμάλυνεν.

Ἐνῶ συνδιελέγοντο, ἰδοὺ μία καλογραῖα εἰσέβη εἰς τὸν ναὸν νὰ προσευχηθῇ,
ἐπειδὴ ἦτο ἀπὸ τὰς εὐλαβεῖς καὶ ὁσίας γυναῖκας. Ἀφοῦ ἐτελείωσε τὴν προσευχὴν
τῆς, καὶ ἐκίνησε νὰ φύγῃ, ἐγένεθη ὁ Γρηγόριος, τῆς ἔβαλε μετάνοιαν καὶ τὴν
παρακάλεσε νὰ συζητήσῃσιν ὀλίγον. Ἡ δὲ εὐλαβὴς καλογραῖα ἔβαλε καὶ αὐτὴ με-
τάνοιαν πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπεν: «Ὁρισε, τέκνον Γρηγόριε, νὰ καθίσωμεν».
Καὶ ὡς ἐκάθισαν, πρῶτη αὐτῆ ἤρχισε νὰ τοῦ ὁμιλῇ:

«Ὅντως ἀγαθῆς ῥίζης, ἀγαθὸς καὶ ὁ κλάδος εἶναι. Δὲν εἶσαι ἐσὺ υἱὸς τοῦ
εὐλαβεστάτου καὶ ἐλεήμονος Ἀγαπίου, ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς πλησίον τῶν
Ἀβάρων; Δὲν εἶσαι σὺ, ὅστις ἔφυγες κρυφίως τῶν γονέων σου, ἀκολουθήσας κα-
λῶς ἐκείνον ὅπου σὲ ἐκάλεσε, τὸν καλὸν ποιμένα; Οὐχὶ πηγαίνων ἀπὸ τόπου εἰς
τόπον ἦλθες ἐδῶ, ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Δεσπότη καὶ φιλάτος; Ὅντως ὁ πατήρ σου
ζῆ, ὡ τέκνον μου, ἡ δὲ σωφρονεστάτη ἐκείνη γυνή, ἡ κατὰ πνεῦμα μήτηρ σου σὲ
κλαίει νυχθημερόν. Τὰ γνωρίζω καλῶς, ἐπειδὴ ἐγὼ ὡς περαστικὴ ἐπῆγα ἀπ' ἐκεῖ
καὶ τοὺς ἐγνώρισα, μετὰ ἦλθα ἐδῶ. Ἀκόμη γνωρίζω ὅτι ἡ κατὰ σάρκα μήτηρ
σου ἀπέθανεν, οἷς κρίμασιν οἶδεν ὁ Κύριος.

»Πλὴν χαῖρε, ὦ τέκνον, καὶ εὐλαβοῦ τὸν Θεόν, δουλεύων αὐτῷ νύκτα καὶ
ἡμέραν, ἡξεύροντας πῶς ὁ κόπος δὲν εἶναι μάταιος ἀπὸ τὸν Κύριον, διότι τὰ
ἐλέη Του εἶναι πολλὰ μὲ ἐσένα τώρα, καὶ εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. Καὶ
πολὺ περισσότερο εἰς τὸν μέλλοντα αἰῶνα, ἐπειδὴ καὶ ἡξεύρεις πῶς ἄλλο τίποτε
καλύτερον δὲν εἶναι, ἀπὸ τὸ νὰ δουλεύῃ τις τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα καὶ νὰ κάμνῃ
τὰ θεῖα Του προσταγμάτα μὲ προθυμίαν. Εἰς τὸν τοιοῦτον καλὸν ἔργάτην, ὁ Κύ-
ριος, δίδει πρῶτον μὲν, ζωὴν ἀνεπίληπτον, ἔπειτα καρπὸν πίστεως, ἐλπίδος ἀγα-
θοεργίας, πλοῦτον πνευματικόν, καὶ θεῖων δακρύων, γαληνότητα καρδίας καὶ καθ-
αρότητος, σοφίαν, σύνεσιν, ἁγιασμόν μὲ λαμπρότητα καὶ χρησιμότητα, πῶς ἴλα-
ρόν, ἔλεον πλοῦσιον, πλοῦτον θεωρίαν, καὶ τὴν πλουσιοπάροχον δωρεάν τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος.

»Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀποδημίας ἀπ' ἐδῶ τοῦ καλοῦ ἐργάτου, οὗτος πορεύεται
μὲ παρησίαν πρὸς τὸν ἀνώμητον Βασιλέα καὶ φωτοφόρον Νυμφίον, Κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν μόνον Κύριον καὶ πατέρα τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, καὶ γί-
νεται κληρονόμος τῶν τοιούτων ἀγαθῶν, καὶ τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Διὰ
τοῦτο, τέκνον μου, μὴ ὀκνήσης, ἀλλὰ σπούδαζε νὰ φθάσῃς τὸν Χριστόν. Τρέφε
πάντοτε πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἡ ψυχὴ σου ἄς κολληθῇ ὀπίσω αὐτοῦ, διὰ νὰ γίνῃ
ἀκόμη καθαρωτέρα καὶ ὑπέρλαμπρος, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων».

Ἐνῶ ὡμίλει αὐτὰ ἡ μακαρία ἐκείνη πρὸς τὸν Γρηγόριον, ἐδάκρυσεν ὁ σε-
μνότατος, στοχαζόμενος τὸ διορατικόν τῆς ὁμῆτιον καὶ θαυμάζων αὐτήν. Ἐκλίνε
δὲ ἡσυχῶς τὴν κεφαλὴν του πρὸς τὰ κάτω σκύπτων, προσκυνῶν καὶ παρακαλῶν
αὐτήν νὰ εὐχεται ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ἡ δὲ ἅγια καλογραῖα, πλήρης Ἁγίου Πνεύματος, ἀποκριθεῖσα εἶπε πρὸς
αὐτόν:

«Ὁ ἐπουράνιος Θεός, ὁ τέκνον μου, τὰς μυριάδας καὶ χιλιάδας τῶν οὐρα-
νίων Δυνάμεων ἐντελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξασθαί σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
σου· καὶ ἡ πρεσβεία τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας,
θέλει σὲ πάρει ἐπιχειρῶν ἐνθέων Αὐτῆς, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα
σου, καὶ θέλει πληθύνει τὰ θεῖα Του χάρισμα ὑπὲρ τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ,
διὰ νὰ χύσῃ ὑπὲρ τοὺς σταλαγμοὺς τῆς βροχῆς τὰ πλοῦσια τοῦ ἰάματα ἐπάνω
σου, ὁ μεγαλόδωρος Κύριος. Καὶ περισσότερο τῆς θαλάσσης τῶν ὑδάτων, θέλει
ῥάνει ἐπάνω σου ὕδωρ καθαρὸν, ὕδωρ ζωῆς, ὕδωρ ἀθανασίας, καὶ χαρᾶς αἰδίου
καὶ δόξης καὶ τρυφῆς, καὶ λαμπρότητος· καὶ περισσότερο τοῦ χύματος τῆς γῆς
θέλει ἐπαυξήσει τὰς ἀρετὰς σου· καὶ ὑπὲρ τὸ πλῆθος τῶν βοτανῶν καὶ ἀνατεῖλουν
εἰς ἐσένα τὰ πνευματικὰ κόκκαλα· καὶ ὑπὲρ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων θέλει ῥάνει
τὰ πλοῦσιά Του ἐλέη· ὁ ὢν Θεός, ὁ εὐλογημένος Χριστὸς· ὁ δεδοξασμένος Κύριος
Σαβασῶθ· καὶ διατηρήσει σε ἄρρωτον, ἀμίαντον ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς
σου, τῇ πρεσβείᾳ καὶ προστασίᾳ τῶν σοφῶν Ἀποστόλων, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων
Αὐτοῦ».

Ταῦτα εὐχθεῖσα καὶ ποιήσασα πρόρρησιν, ὁ Γρηγόριος ἔκλινε τὴν κεφα-
λήν του καὶ προσεκίνησεν αὐτήν τὴν Ἁγίαν Μητέρα.

Βλέπων δὲ ὁ Νέος ἐκείνος ὅστις ἦτο ὁμοῦ μὲ τὸν Γρηγόριον, ὁ Γεώργιος,
πῶς τὸν ἠεχθήθη ἐκείνη, ἡ ἐξαίφνης φανεῖσα καλογραῖα, καὶ ὅτι ἐφανέρωσεν
ὅλα τὰ τῆς ἀποδημίας του, πόθεν ἐγεννήθη, καὶ ποῦ εὑρίσκεται, καὶ ποῦ μέλλει
νὰ καταστήσῃ καὶ ἀπὸ ποίους γονεῖς ἦτο, ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτήν:

«Διὰ τὸν Κύριον, εἶπε καὶ διὰ λόγον μου τίποτε ἀνίσως καὶ ἡξεύρεις. Ἐ-
πειδὴ καὶ μόνον εἰς αὐτὸν ὁμιλεῖς, καὶ διὰ λόγον μου τίποτε δὲν εἴπεις».

Ἡ δὲ Ὅσια ἐκείνη ἀποκριθεῖσα εἶπε πρὸς αὐτόν:

«Τέκνον, ἀνίσως καὶ σοῦ εἰπῶ τὴν ἀλήθειαν, ἔχεις νὰ χολιάσης καὶ νὰ σοῦ
κακοφανῇ. Πίστευσόν μου, ὅτι σοῦ λέγω πῶς δὲν εἶσαι ἄξιος νὰ βλέπῃς τὸν ἴσκιον
τοῦ καθεζομένου τούτου μετὰ σοῦ. Καὶ πόθεν; Διότι μακρὰν ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν
εἶναι ἡ σωτηρία. Ἐπειδὴ ἐσὺ εἰς ἠθικόν, εὐγενὲς καὶ ἅγιον δὲν καταγίνεσαι. Οὔ-
τε εὐκαιρεῖς, παρὰ μόνον νὰ περιέρχῃσαι τὴν πόλιν, καὶ νὰ ἰχνηλατῆς, ὡσὰν
εἰς σκύλακας, ποῦ ἀραγε εὑρίσκονται πόρνοι καὶ φιλιωθῆς μὲ αὐτάς, καὶ νὰ κά-
μῃς μαζί των τὴν ἁμαρτίαν, καὶ δὲν θάνεις ποσῶς εἰς τὸν νοῦν σου τὸ φοβερὸν
κριτήριον τοῦ Θεοῦ, ὅπου μέλει νὰ κρίνῃ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ,
καὶ νὰ κατακάυσῃ μὲ ἄσβεστον πῦρ τοὺς αὐτοκτονήσαντας, ἀθέους, κτηνοδότας,
αἰρετικούς, φαρμακοὺς, μάγους, φιλερίδας, ἐπαυδοῦς, πόρνους, βλασφήμους,
κλέπτας, ἀπατεῶνας, δολοφόνους, βασανιστάς, μοιχοὺς καὶ Σοδομίτας, καὶ τὰ λοι-

πὰ ἀκροθίνια (καρπούς) τῆς ἀμαρτίας. Δι' αὐτὰ τὰ ὅποια σὲ λέγω, ἀνίσως καὶ δὲν μὲ πιστεύεις, σοῦ ὀνομάζω καὶ τὰ ἀμαρτωλά ὑποκείμενα μὲ τὰ ὅποια ἀμαρτάνεις, καὶ τὸ ἔλεινότερον τὸ παραλείπω».

Ἐν συνεχείᾳ, ἄρχισε νὰ ἀραδιάξῃ τὰ ὀνόματα τῶν πορνῶν, μὲ τὰς ὁποίας ἔκαμεν τὴν ἀμαρτίαν! Ὡς δὲ ἤκουσεν ἐκεῖνος αὐτὰ, ἔγινεν ἐντρομος, καὶ ἔπεσεν εὐθύς εἰς τοὺς τιμίους πόδας τῆς, καὶ τὴν παρεκάλει νὰ τὸν συγχωρήσῃ καὶ νὰ εὐχεται καὶ νὰ προσευχῆται καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ.

Τούτων λοιπὸν οὕτω γενομένων, ἡ μὲν Ὅσια συνταξιαμένη μὲ τὸν μακάριον Γρηγόριον καὶ εἰπούσα αὐτῷ, ὅτι: «μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ἔρχεται ὁ θεῖος ὁδηγός σου νὰ σὲ πάρῃ, καὶ νὰ πηγαίνετε εἰς τὴν Ρώμην, καὶ ἴσως καὶ ἐκεῖ πάλιν θέλομεν ἰδῆ ἕνας τὸν ἄλλον», καὶ ἀσπασθεῖσα αὐτόν, ἐπορεύθη ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Ρώμην.

Ὁ δὲ Γρηγόριος μετὰ τοῦ Γεωργίου ἀπῆλθον εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν. Ὅταν ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν, ἤρχισεν ὁ Γεώργιος καὶ διηγείτο εἰς τοὺς ἰδικούς του τὰ ὅσα εἶπεν ἡ Καλογραία ἐκείνη διὰ τὸν Γρηγόριον, ὅταν ἐπῆγαν εἰς τὸν Ναὸν νὰ προσευχηθῶσι, καὶ ὅτι εἶπε δὲ τὰ κατ' αὐτοῦ ὡς προφῆτιδα θεοφορουμένη. Καὶ ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι ἐθαύμασαν καὶ ἐμέμφοτον αὐτόν, πῶς δὲν ἐπῆρε τὴν ἅγια μητέρα νὰ φάγῃ ἄρτον μὲ αὐτοὺς εἰς τὴν Τράπεζαν. Ἐκείνην λοιπὸν τὴν ἡμέραν δὲν ἐβγήκεν ἀπὸ τὸν οἶκον ἐκεῖνον ὁ μακάριος Γρηγόριος, ἀλλὰ ἤσυχασεν ἔσω καθήμενος, καὶ παίρνοντας βιβλίον εἰς τὰς χεῖρας του ἀνεγίνωσκε. Τὴν δὲ πρωΐαν εἰς τὸν δρθρον, ἀπῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην Ἐκκλησίαν νὰ προσευχηθῆ, καὶ ἐστέκετο ὄρθιος, χωρὶς νὰ καθίσῃ οὔτε εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Ὅλιγον πέραν αὐτοῦ, κάποιος Γέρον Ὅσιος μοναχός, ὅστις ἦλθεν ἀπὸ τῆς πόλεως εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ἐκάθητο ἐκεῖ. Ἦτο πιστότατος εἰς τὸν Κύριον καὶ σεβασμιώτατος εἰς τὴν ἐμφάνισιν.

Ὡς οὖν ἴστατο ὁ μακάριος Γρηγόριος, καὶ ἤκροατο τὴν ἀνάγνωσιν, βλέποντάς τον ὁ σεβάσιμος μοναχός, ἐνώρισεν ἀπὸ Πνεῦμα Ἅγιον τὰ περὶ αὐτοῦ. Δι' αὐτό, ἐγερεθεὶς ἦλθεν ἐκεῖ πλησίον του, καὶ ἀσπασθεὶς αὐτὸν ἐν ἀγίῳ φιλήματι, εἶπε πρὸς τούτον:

«Ἴδου ὁ ἀδελφός μου Γρηγόριος». Καὶ πάλιν καταφιλήσας αὐτὸν εἰς τὰ ὄμματα εἶπεν: «Ἴδου ὁ ἀγαπητός μου, ὁ φίλτατος, τὸν ὅποιον ὁ Κύριος μὲ ἤξιώσει νὰ τὸν ἰδῶ». Καὶ βλέπων εἰς τοὺς ἐκεῖσε εὐρισκομένους, εἶπε μὲ Ἱταλικὴν γλῶσσαν: «Σὰς δεικνύω Ἄγγελον Κυρίου, ὡ τέκνα». Ἀπὸ τὴν χαρὰν του πάλιν κατασπαζόμενος αὐτὸν ἔλεγε: «Καλῶς ἦλθε, τὸ φίλτατον τέκνον». Καὶ παίρνοντας τὸν κατὰ μέρος εἰς τὸν ἴσον τόπον, ἐκάθησαν ὁμοῦ, καὶ συνωμίλει τὰ θεῖα λόγια, στοχαζόμενος αὐτόν. Ὅμοιος καὶ ὁ Γρηγόριος ἐβλεπεν αὐτόν καὶ ἐξεκαίετο εἰς τὴν πνευματικὴν του ἀγάπην.

Ὁ δὲ ἀγιώτατος ἐκεῖνος Γέρον, Βασίλειος ὀνομαζόμενος, ὅταν ἐτελείωσεν τὴν ἀνάγνωσιν, ἀσπασάμενος τὸν Γρηγόριον, εἶπεν εἰς αὐτόν:

«Τέκνον, μακάριος θέλεις εἶσαι, ἀνίσως καὶ ἐξακολουθήσῃς ἕως τέλους σου αὐτὸν τὸν δρόμον, ὅπου περιπατεῖς, διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς σου. Διότι ἡ γῆ καὶ ὁ κόσμος περοῦν, καὶ τὰ ἀγαθὰ τῶν ὄνειρον ἀφανισθήσονται, καὶ ὡς κρινὸς τὰ ἀξιώματα ἐπὶ τὸ αὐτὸ χάνονται, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ τροφή τοῦ κόσμου τούτου, ὡς σιὰ καὶ ὡς ἐνὶ πνιον λογισθήσονται καὶ ἀκαλυψθήσονται καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν κεκοιμημένων θὰ πραγματοποιηθῆ καὶ ἐγερεθῶσιν οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ ὁ Κριτὴς θέλει ἔλθῃ καὶ μετ' αὐτοῦ ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

»Τότε θὰ ζητήσῃ τοὺς ἐκλεκτοὺς Αὐτοῦ, καὶ ἀγαπητοὺς υἱοὺς τῆς Βασιλείας Αὐτοῦ, καὶ κληρονόμους τῆς ἀγαθότητος Αὐτοῦ: καὶ γενικῶς δλας

τοὺς φίλους Του, νὰ τοὺς ἐβάσῃ εἰς τὴν οὐρανίον Του Βασιλείαν, εἰς ἐκεῖνα τὰ ἀπόρρητα παλάτια, εἰς τὰ ὅποια ἀκόμη, οὔτε οἱ Ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν παρέκμψαν νὰ τὰ ἰδῶσιν, οὔτε ποσῶς εἰσῆλθον μέσα εἰς αὐτὰ.

»Τότε ὁ Κύριος εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς Του θὰ μοιράσῃ τὰ ἀνεκλάλητα ἐκεῖνα ἀγαθὰ ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ οἶδε, καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβησαν καὶ νὰ συμβασιλεύσωσι μὲ Αὐτόν, φοροῦντες διάδημα κάλλους, εὐπρεπείας, ὠραίου τοῦ Κυρίου, εἰς τοὺς ἀτελείετους αἰῶνας τῶν αἰώνων καὶ κατατροφῆσιν ἐπὶ πληθὺν αἰρήνης τῶν μελιρρῶτων ἀγαθῶν καὶ ἀπολαύσειν γαληνομόρφως τῶν ἀκηράτων θραβείων.

»Δι' αὐτὸ λοιπὸν, ὦ τέκνον μου πνευματικόν, ἐπειδὴ σὺ πρόκειται εἰς τὸ μέλλον νὰ ἀναβῆς εἰς τιμὴν μεγάλην, ἀπὸ ἔλεος καὶ φιλανθρωπίας Θεοῦ καὶ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν, σοῦ ἀναθυμίζω, καὶ ὄχι νὰ σὲ διδάξω ὅπου ταν σὲ στήσῃ ὁ Κύριος οἰκονόμον καὶ κυβερνήτην ψυχῶν ἀναριθμητῶν, φρόντισον νὰ διοικήσῃς καλῶς τὸ ποίμνιον, τὸ ὅποιον θὰ σοῦ ἐμπιστευθῆ καὶ τὸ τάλαντον καλῶς διοικῶν, νὰ γίνῃς τοῖς πᾶσι τὰ πάντα.

»Νὰ γίνῃς: Πατὴρ ὀρφανῶν, χηρῶν, γερόντων, ἢ ἀνέργων προστάτης, θλιβομένων καὶ ἀσθενῶν ἀντιλήπτωρ, ὑπέρμαχος τῶν ἐν ἀνάγκαις, καταπονομένων βοηθός, δίκαιος, ἄμεμπτος, καὶ δσιος ἅμα καὶ ἄκακος. Ὅμως καὶ σωτὴρ νὰ γίνῃς, εἶναι λίαν ἐπίγον διὰ νὰ σωθῶσι, καὶ τῶν ἱερέων ἐκεῖνων, οἵτινες λησμονοῦσι νὰ εἶναι πάντοτε ἄξιοι τοῦ ἱερωτάτου ἀξιώματος τῶν, καὶ ἄξιοι τῆς ἱερωτάτης ἀποστολῆς τῶν, ἀλλὰ φροντίζουσι μόνον νὰ εὐρίσκωνται ἐν πλοῦτῳ καὶ ἀνέσει, ἐνῶ γύρωθεν τῶν ὑπάρχονσι ἀμπτωχοὶ ἢ ἔχοντες ἀνάγκην τῆς Θεῖας σωτηρίου διδασκαλίας καὶ παραλλήλως καλῶν παραδειγμάτων.

»Διότι, ἀλήθεια, ἡ Ἀρχιερωσύνη εἶναι μέγα πλοῖον καὶ μεγάλην ζημίαν δοκιμάζει ὁπόταν κινδυνεύσῃ. Ὅμως περισσότερο τὸ μέγα πλοῖον χρειάζεται καλὸν κυβερνήτην, καὶ μὲ τὴν κυβερνήσιν αὐτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ τὸ πᾶν κυβερνώμενος, ἔχει μεγάλην διαφοράν εἰς ὅσους ταξιδεύουσι τὰ μέγαλα καὶ μακρὰ πελάγη, καὶ διέρχονται ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν νὰ πραγματευοῦνται. Οὕτω λοιπὸν καὶ σὺ, ὦ τέκνον, τώρα περιορχόμενος, παιδεῖσαι ὁμοῦ καὶ διδάσκεισαι, διὰ νὰ φρονῆς καλῶς, ὅταν ἀναβῆς εἰς τὸ ὕψος τῆς Ἀρχιερωσύνης ὠκονόμησον καλῶς, κτίζοντας μὲ τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ, τὰ ἐπουράνια μὲ τὰ πρόσκαιρα τὰ αἰώνια καὶ μὲ τὰ φθαρτὰ, τὰ ἀφθαρτα καὶ αἰδία καὶ ἀτελεύτητα, ἀποκτῶν εἰς τοῦ λόγου σου τὰ πανευφρόσυνα ἀγαθὰ μετὰ πολλῶν ἄλλων τέκνων τοῦ Θεοῦ, τὰ ὅποια καὶ ἀπὸ ἐσὲ θὰ εἶναι ὠσημένα».

Ταῦτα εἰπὼν πρὸς τὸν Γρηγόριον, καὶ εὐχηθεὶς αὐτόν, ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔσπεκε πρότερον, προσευχόμενος μὲ τοὺς ψάλλοντας, ἕως τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας.

Ὁ δὲ ἀγιώτατος Γρηγόριος ἐθαύμαζε μεγάλως τὴν διόρασιν τῶν πατέρων, ἔνεκεν τῆς ἀγιωσύνης τῶν καὶ συχνότερον μὲ αὐτοὺς διελέγετο. Τὰ συμβάντα αὐτὰ, ἦσαν Θεοῦ οικονομία, νὰ συναστρέφεται μὲ αὐτούς, διὰ νὰ λαμβάνῃ ζῆλον ἀπὸ αὐτούς, καὶ νὰ γίνετα θεοφιλέστατος. Οὕτω μετὰ τὴν ἀκολουθίαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον ὅπου ἐξενίζετο, καὶ καθίσας ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως.

Κάποιος νεανίας, Ποθητός καλούμενος, ἀπὸ τὰ μέρη τῶν Θρασιῶν καταγόμενος, ἦλθεν ἐκεῖ μὲ τὸν πενθερόν του διὰ κάποιαν ἀναγκαίαν ὑπόθεσιν τοῦς. Καὶ μὲ τὸ νὰ ἦσαν ἐκεῖ πλησίον κοιμημένοι ὅπου ἦτο ὁ Γρηγόριος, τὸν ὅποιον βλέπων πολλάκις ὁ νέος Ποθητός, οὔτε πάντοτε ἀνεγίνωσκε καὶ προσήχετο, τὸν ἠγάπησε πολὺ, καὶ ἤθελε νὰ εὐρίσκειται ἀχώριστος ἀπὸ αὐτόν. Ἦτο δὲ ὁ Νέος

Ὁ δὲ Βενέδικτος, εἶχε πολλὴν πίστιν εἰς τοὺς πνευματικούς ἀνδρας, δι' αὐτῶν χωρὶς τὸν ἀγαπητὸν Γρηγόριον, δὲν ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν. Ὡς πολὺ εὐσεβῆς χριστιανὸς κ' αὐτὸς εἶχεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ καὶ μικρὸν Ἐκκλησίαν, τοῦ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, ὠρασιότατην. Μετὰ εὐχαριστήσεως εἰς αὐτὴν ἠσυχάζεν ὁ Γρηγόριος, καὶ ἀνεγίνωσκε τὰς Ἱερὰς βίβλους καὶ προσομιλοῦτο ἠσυχῶς.

Ἀκόμη καὶ οἱ δοῦλοι τοῦ Βενεδίκτου καὶ τὰ παιδιά του, βλέποντες τὸν δίκαιον εἰς τόσον ἦθος ἀρετῆς ἀνθούντα, καὶ κάθε ὥραν ἀναγινώσκοντα καὶ προσευχόμενον, τὸν ἠγάπων πολὺ, ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι. Τόσον δὲ ἐπέδρασεν ἐπ' αὐτῶν, ὥστε μερικοὶ ἐκ τούτων τὸν ἐμιμοῦντο, προσευχόμενοι, ποιῶντες μετανοίας, ἐλεημοσύνας καὶ πᾶν ἔργον ἀρεστὸν εἰς τὸν Κύριον. Προσέτι, πολὺ τὸν ἐτίμων καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ εὐχηται καὶ νὰ προσεύχηται καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, διότι ἐγνώριζον ὅτι ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος λέγει: «πολὺ ἰσχύει δέησις ὑπὸ δικαίου ἐνεργοῦμένη».

Καὶ μίαν ἡμέραν, τοῦ Γρηγορίου ἠσυχάζοντος εἰς τὸν ναὸν τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ ἀναγινώσκοντος τὰς θείας Γραφάς, ἦλθεν εἰς αὐτὸν ὁ στεγαστής, ἦγον ἐκεῖνος ὅστις φυλάττει τὴν θύραν τοῦ οἴκου, δηλαδὴ ὁ θυρωρὸς καὶ τοῦ εἶπε μετὰ τῆς προσομιλίας εὐγενείας: «Κυρίε μου, ἓνας ἀνθρωπος σεβάσιμος σέ ζητεῖ εἰς τὴν ἐξώθυραν».

Ὁ δὲ Γρηγόριος στοχαζόμενος ὅτι κανένα γινώσκον δὲν εἶχεν, ὥστε νὰ τὸν ζητήσῃ, εἶπεν εἰς τὸν θυρωρὸν: «Τί εἶδους ἀνθρώπος εἶναι καὶ ποίας θεωρίας;» Ὁ δὲ θυρωρὸς εἶπε τοῦ Γρηγορίου: «δὲν ἤξεύρω, μόνον ἦλθε καὶ εἶπε μοι: «Ἐβρήνη σου». Καὶ ἔγω, ὡς εἶδον τὸ ἔξαισιον εἶδος τοῦ προσώπου του, τὸ τόσον ἐπιβλητικόν, φωτεινὸν καὶ σεβασμιώτατον, μοῦ ἦλθε φόβος καὶ τρόμος καὶ τοῦ ἀπήντησα: «Καλῶς ἦλθες αὐθέντα μου». Ἀμέσως ἐκεῖνος μὲ ἠρώτησεν: «Ἐδῶ εὐρίσκειται ὁ ξένος διάκονος Γρηγόριος;» Ἐγὼ προθύμως τοῦ ἀπεκρίθην: «Ὡς ὀρθῶς ὠρίσες, Κύριε: ναί». Καὶ αὐτὸς μοῦ εἶπε μετὰ γαλήνης καὶ γλυκότητος: «Χαιρέτισόν μου τὸν παῖδα μου, καὶ εἶπέ του, ἓνας ξένος σέ ζητεῖ εἰς τὴν ἐξώθυρα, Πέτρος καλούμενος, ὅστις σὲ θεωρεῖ τέκνον του καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ ἰδῇ, ἐπειδὴ καὶ ὅταν ἐπῆγες εἰς τὸν οἶκον Του καὶ προσομιλήθης, δὲν εὐρίσκειτο ἐκεῖ τότε καὶ τώρα ἐλθὼν καὶ γνωρίσας τὴν ἰσέσιόν σου δέησιν, καὶ τὸν ἐρχομὸν σου εἰς τὸν οἶκον του, ἦλθε νὰ σοῦ δώσῃ τὸ πρέπον». Αὐτὰ μοῦ εἶπε καὶ πρόσταξεν τί νὰ ἀποκριθῶ;»

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος, γνωρίσας ἀπὸ πνεῦμα ἅγιον τὸν Κορυφαῖον, καὶ ἀγαλλισθεὶς τῇ ψυχῇ, ἐθαύμασε μεγάλως καὶ δραμῶν μετὰ σπουδῆς, καὶ ἀναβλέψας καὶ ἰδὼν αὐτὸν, τὸν ἰσάμενον ἐν δόξῃ πολλῇ, ἀνδρα θεωρητικόν, ὠραῖον εἰς τὸ πρόσωπον, φοβερώτατον εἰς λάμπριν καὶ σέβας, εὐμεγέθη εἰς τὴν ἡλικίαν καὶ σεμνότηταν, λευκὸν εἰς τὰς τρίχας καὶ ἐνδεδυμένον φόρεμα πορφυροῦν, καὶ τὴν κορυφήν του ἔχοντα ἀσκεπῆ, τὰχιστα ἔρριψε τὸν ἑαυτὸν του εἰς τοὺς ἀχράντους πόδας του, καὶ ἐκείτετο μὴ ἀνιστάμενος, μόνον ἔλεγεν: «Ἐλέησόν με, ὦ Δέσποτα τῶν Πατέρων καὶ Πατριαρχῶν, τὸ εὐτελές σου παιδάριον Γρηγόριον».

Ὁ δὲ Ἀπόστολος Πέτρος, ἠσυχῶς ἀπλώσας τὴν χεῖρα του καὶ σκύψας τὸν ἐσῆκωσεν ἐπάνω λέγων: «Ἐβρήνη, τέκνον μου, εἰρήνη εἰς σέ, ἡ Ἁγία Τριάς νὰ εὐλογῆσῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, καὶ τὸν νοῦν, καὶ τὴν καρδίαν σου, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας». Καὶ ἐσφράγισε μὲ τὴν δεξιάν του χεῖρα τὴν κορυφήν τοῦ μακαρίου Γρηγορίου, χαμογελῶν εἰς τὸ πρόσωπον. Καὶ ὡς ὑποχαριεντιζόμενος εἶπεν εἰς αὐτόν: «Ἀρχύτερα, τὴν παρελθούσαν ἡμέραν ἦλθες, ὦ τέκνον μου, εἰς τὸν τάφον καὶ τὴν ἐκκλησίαν μου καὶ προσομιλήθης, ὡς ἠσθάνθη, διότι δὲν ἦμουν ἐκεῖ! ἐπειδὴ ἐμῆθα ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι μὲ τὴν μητέρα τοῦ Κυρίου, καὶ ἐπῆγαμεν εἰς τὴν πόλιν Νεγρῶν καὶ παρεστάθμεν εἰς ὅσους πιστοὺς ἐμαρτύρησαν διὰ τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».

Ἐποῦτο συνέθη διότι, κάποιος ἔβραϊος Βασιλεὺς παρανομώτατος, ἀπατήσας τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως Νεγρῶν, ἐμβῆκεν εἰς αὐτήν καὶ τὸν πρῶτον τῆς πόλεως, Ἀρέθαν ὀνόματι, καὶ ὅλον τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ Ἰουδαίσουν διὰ νὰ ἀρνηθοῦν τὸν Χριστόν. Καὶ καθὼς δὲν ἐνόμιζε ὅτι θὰ δεχθῶσι τὴν σφαγὴν παρὰ νὰ ἐξουλώσωσι τοὺς ἐστεύεν ὅλους μάρτυρας εἰς τὸν Κύριον, φονεύσας μυριάδας, ὁ ἀληθῆριος!

Ἐποῦτο, ὦ τέκνον μου, ἀπὸ ἐκεῖθεν ἔρχομαι τώρα, ὡς με βλέπεις. Ἦτο δὲ μαζὴ μου καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅμως ἐπῆγεν εἰς τὴν Ταρσόν, διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ἐκεῖσε εὐρισκόμενον ναόν του. Διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, ἐχωρίσθημεν τεύεσαι τὴν σωτηρίαν σου, καὶ μετὰ φόβου Κυρίου, συνεπῶς καὶ θεοπρεπῶς αὐτὴν ἀπεργάζεσαι μετὰ μυριάδων συνετῶν καὶ πιστῶν τοῦ Κυρίου ἀνθρώπων χριστιανῶν, ἐν τούτοις τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς παρασύρονται καὶ ἔλκονται ἀπὸ τὴν χυδαίαν ὕλην καὶ τὰς ἀμαρτωλὰς πράξεις, λησμονούντων τὴν αἰωνίαν ζωὴν τῆς ψυχῆς των ἐν τῇ Βασιλείᾳ τοῦ Παντοκράτορος.

Ἐποῦτο, ὦ τέκνον μου, σπούδασον με δὴν σου τὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν, διότι μήπως δὲν εἶναι ἡ παρούσα ζωὴ ταχεῖα ὡς νεῦμα ὀφθαλμοῦ; Δὲν εἶναι σκιά καὶ ἐνὶπνιον; Δὲν εἶναι τέφρα καὶ κόνις; Δὲν τρέχει ταχύτερον τοῦ ποταμίου ὕδατος; Εὐτυχέστερος θὰ γίνῃς, ὦ τέκνον μου, ἀνίσως καὶ καθὼς πολιτείεςαι τώρα, θὰ συνεχίσῃς διὰ νὰ τελειώσῃς τὸν βίον σου. Σὲ παρακαλῶ νὰ μὴ πιασθῇς ἀπὸ κανένα μάταιον κέρδος τῆς προσκαιροῦ ζωῆς, ἀλλὰ πάντοτε ἔχε τὴν καρδίαν σου ἄνω, καὶ φύλαξον τὸν νοῦν σου με πολλὴν ἀσφάλειαν, διὰ νὰ μὴ σμίξῃ με ἀισχροῦς λογισμούς, τοὺς ὁποίους σπέρνουν οἱ πονηροὶ δαίμονες. Ταπεινῶνε πάντοτε τὸν ἑαυτὸν σου ἐμπροσθεν τοῦ Κυρίου, ἐπειδὴ καὶ ὁ Κύριος ἀγαπᾷ πολὺ τοὺς ταπεινόφρονες. Μὴ κατακρίνης ποτέ, ὦ τέκνον, τὸν πλησίον σου. Μὴ ἀγροσθῇς ποτέ. Νῆστευε, εὐχου, ταπεινοφρόνει, καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ πάντα νοῦν ὑπερέχουσα, νὰ φρουρήσῃ τὴν καρδίαν σου ἄσπιλον ἀπὸ τοῦ πονηροῦ».

Μετὰ ταῦτα, ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος συνεχίζων τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον του, προσέθεσεν: «Ἦδη, ἄς ὑπάγωμεν τέκνον μου, νὰ ἰδῶμεν τὸν τιμίον οἶκον, εἰς τὸν ὁποῖον ἠσυχάζεις». Ἐνῶ εἰσῆρχοντο τοῦ ἔλεγεν ὁ τῶν ἀποστόλων Κορυφαῖος: «Ἐὰν με ἀγαπᾷς, εἶπέ μοι, ἀραγε γνωρίζεις ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις σὲ παρέσυρε καὶ σὲ ἐπλάνησε νὰ χωρισθῇς ἀπὸ τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς σου, καὶ νὰ καταντήσῃς εἰς τὰ ἀκραῖα οἰκοδομήματα ταύτης τῆς πόλεως, καθὼς σοῦ ἐφανερώθη εἰς ὅλα συνοδοιπορευῶν μετὰ σοῦ; Εἶπέ μοι ποῖος εἶναι, ἀνίσως καὶ τὸν γνωρίζεις;»

Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος κρατηθεὶς ἀπὸ φόβον εἶπε: «Κυρίε μου, μεγάλα εἶναι αἱ εὐεργεσίαι τοῦ ἁγιοτάτου μου φωστήρος, διότι ἀπὸ αὐτῆν τὴν νεαρὰν ἡλικίαν μου, μοῦ ἔγινε βοηθὸς καὶ ἀντιλήπτωρ, ἑλεός μου, καὶ καταφυγὴ μου, καὶ ὑπερασπιστὴς μου, καὶ εἰς αὐτὸν ἠλπίσα. Ὅμως ποῖος νὰ εἶναι, δὲν μοῦ τὸ ἐφανερώσεν, ἀλλ' οὔτε ἐγὼ ἐτόλμησα νὰ τὸν ἐξετάσω, καὶ νὰ τοῦ εἰπῶ: ποῖος εἶσαι; Μὲ τὸ νὰ τὸν γνωρίζω θαυμάσιον εἰς ἀχράντους θεολογίας, καὶ δόγματα, δὲν ἐθεώρησα εὐγενές καὶ πρέπον νὰ τὸν ἐρωτήσω. Μοῦ ἀρκεῖ ὅτι εἶναι ἀφωσιωμένος προστάτης μου».

Καὶ ἀπεκρίθη ὁ Ἀπόστολος Πέτρος: «Γρηγόριε, μάθε ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ ὁποῖος ἔβαλεν ἐπάνω σου τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὅταν σὲ ἀνέκλινεν ἡ μητέρα σου ἐπάνω εἰς τὸ λίκνον σου, καθὼς πολλάκις οἱ ἀκούσαντες ἀπὸ τὴν μητέρα σου, σοῦ διηγῆθησαν πᾶς τῆς ἀπεκαλύφθη, καθὼς τὰ διηγῆθη εἰς αὐτοῦς ἡ μήτηρ σου. Τὸ ὄνειρον ἐκεῖνο τῆς ἡτο συμβολικὸν καὶ ἀποκαλυπτικόν. Ὁμίλει δι' ἐσέ!»

Ὁ δὲ Γρηγόριος ταῦτα ἀκούσας ἐθαύμαζε καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα του εἶπε πρὸς τὸν Ἅγιον Ἀπόστολον:

«Δεσπότη μου, ποῖος νὰ εἶναι ὁ σεβαστὸς καὶ ὑπέροχος Ὁδηγὸς καὶ Προστάτης μου δὲν ἤξεύρω, πλὴν μέγας καὶ φοβερὸς εἶναι: τῷ ὄντι! Ἐπειδὴ καὶ πολλάκις περιπάτησεν ἔμπροσθέν μου ἐπάνω τῶν ὑδάτων, ὁπότεν μᾶς ἐτύγγανε νὰ περάσωμεν ποταμούς, κατὰ τὴν ὁδοιπορείαν μας, ἢ λίμνας ὑδάτων. Ἄλλα καὶ μετὸν λόγον τοῦ παρήγαγε φωτῖαν, καὶ τὸν ἀνεμον, πολλάκις πνέοντα σφοδρῶς, ἀναβλέπων, τὸν ἐπετίμησε καὶ ἠσύχαζε. Ἀργύριον καὶ χρυσίον μετέβαλλε τὰ μικρὰ πετράδια τῆς γῆς, σφραγίζοντας τα μετὸν τύπον τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ ἐγίνοντο αὐτὰ αὐθεντικώτατα καὶ καθαρὰ καὶ ἐξώδευεν εἰς τὰς ἀνάγκας πού μᾶς παρουσιάζοντο. Ἀκόμη καὶ τὸ ὕδωρ εἰς στερεάν γῆν μετεσκεύαζε καὶ πύλας πόλεων πολλάκις ἦνοιξε τὸ μεσονύκτιον ὅπου ἦσαν κεκλεισμένα, καὶ ἐβγαίναμεν, καὶ πάλιν ἔμενον κεκλεισμένα, ὡς πρότερον. Ὅμως καὶ θηρία ὅπου τὸν ἐβλεπον εἰς τὴν ἔρημον, ἡμερώνοντο, καὶ ἐκυλίοντο ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν του, καὶ μετὰς χεῖρας του τὰ ἐχαίδευε καὶ εἰς τὴν θάλασσαν, πλεόντων ἡμῶν, τρικυμίας γινόμενης, μετὰ πρόσταγμα τοῦ μόνου καθισούχαζε καὶ ἐπράυνε τῆς θαλάσσης τὰ κύματα. Καὶ πάλιν ἔλεγεν εἰς τὴν θάλασσαν: «δῶσε μας ἓνα ὀψάριον νὰ φάγωμεν», καὶ αὐτὴ ἐδίδεν. Ἐπρόσταζε τὰ σύννεφα νὰ φύγουν, καὶ νὰ λάμψη ὁ ἥλιος, καὶ ἐγίνετο. Καὶ ὅταν ἦτο καιρὸς καύσωνος, ἐπρόσταζε τὰς νεφέλας ἀπὸ ἀνατολᾶς, καὶ ἤρχοντο εὐθύς, ἢ ἀπὸ δυσμῶν, καὶ ἐσκέπαζον τὸν κύκλον τοῦ ἡλίου καὶ αὐτὸ τὸ στερέωμα, καὶ τοῦ ὑπέρου. Περὶ δὲ μυστηρίων Οὐρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ ὑπερουρανίων, ὅσα μοῦ ἀνήγγειλε καὶ μοῦ ἐφανέρωσεν, ὦ Κύριέ μου, ἀνίσως καὶ θελήσω νὰ σοῦ τὰ ἀποκαλύψω, μοῦ φαίνεται εἰς τὴν ταπεινώσιν μου, ὅτι ἔχουσι νὰ σεισθῶσιν ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ. Σὺ θεοβαιοτάτα ὅτι τὰ ὑπεργνωρίζεις, ἔνεκεν τῆς διακεκριμένης θέσεώς σου ἐν Κυρίῳ Χριστῷ ἡμῶν, ἀγιώτατε Ἀπόστολε Πέτρε».

Λέγει του ὁ μακαριώτατος Πέτρος: «Ναί, τὰ ἤξεύρω τὰ τοιαῦτα, ὦ τέκνον, πῶς ἔχουσι εἰς αὐτὸν τὸν τρόπον. Πλὴν ἐπειδὴ ἀκριβῶς δὲν τὸν γνωρίζεις ποῖος εἶναι ὁ Θεοπέμπτος ἐκεῖνος, διὰ τοῦτο ἠθέλησα νὰ σὲ ἐρωτήσω. Καὶ ὅμως, ὦ τέκνον μου, κατὰ τὸ παρὸν δὲν σὲ συμφέρει νὰ τὸν γνωρίσης καθαρὰ ποῖος εἶναι, διὰ νὰ μὴ τρομάξῃ ἢ διάνοιά σου ἀπὸ τὸν φόβον σου, ἐνῶ πρέπει νὰ εὐχαριστῆς τὸν Κύριον καὶ νὰ χαίρῃς διὰ τὸν Μέγαν Διδάσκαλόν σου καὶ Ὁδηγόν σου!»

(Διότι, ἐν ὅσῳ μὲν ἔζη ὁ μέγας Γρηγόριος, δὲν τὸν συνέφερε νὰ γνωρίσῃ ποῖος ἦτο ὁ θαυμαστὸς οὗτος ὑπεράνθρωπός του. Νῦν δέ, εἰς δόξαν Κυρίου, καὶ τιμὴν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου λέγομεν, ἀσφαλῶς πληροφορηθέντες, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ παρθένος καὶ μέγας Θεολόγος Ἰωάννης καὶ φίλος τοῦ Κυρίου μας Χριστοῦ, καὶ φύλαξ τῆς Παρθένου Μαρίας, τῆς Θεοτόκου. Ὁ ζῶν ἄχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ Δεσποῦ, καὶ ἐπισκέπων τοὺς καταγμένους εἰς ζωὴν αἰώνιον, καθὼς ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου εἶδεν εἰς τὸ ὄραμα ἐκεῖνον τὸν θαυμασίον γηραιόν, ὡς ἔμπροσθεν εἶπομεν, ὅστις ἔθεσε τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον ἐπάνω του, καὶ πλῆθος Ἀρχιερατικῶν, Ἱερατικῶν, καὶ Ἱεροδιακονικῶν ἐνδυσμάτων ὁμοίως ἔθεσε τριγύρω του, τὸ ὁποῖον ἐδήλου τὸ χάρισμα τῆς θεολογίας, διὰ τοῦ ὁποῖου ὑπέστρεψεν εἰς θεογνωσίαν τοὺς Ἑβραίους, καὶ τὰς χειροτονίας, τὰς ὁποίας ἔκαμε. Καὶ ὅταν πάλιν εἶδε τὸν πύρινον στύλον ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ ὡς εἰς τὴν γῆν φθάνοντα, τὴν Θεοτόκον ἐδήλωσε. Ὅμοίως καὶ τὸν δεύτερον στύλον, τὸν ὁποῖον εἶδεν ὅτι ἐφθάνεν ἕως τὸ ἡμισυ τοῦ ὕψους τοῦ μεγάλου, τὸν Θεολόγον Ἰωάννην ἐφανέρωσεν. Ὅθεν ἀληθὴς εἶναι ἡ λύσις. Ὡστε, ἄς εἶναι δόξα εἰς τὸν Κύριον, τὸν θαυμαστὸν ἐν τοῖς ἁγίοις Αὐτοῦ).

Καὶ ὡς ὠμίλου τὰυτα, ἐφθασαν εἰς τὸ εὐκτήριον, ἦγον παρεκλήσιον τοῦ Προδρόμου, ἐνθα ἠσύχαζεν ὁ μακάριος Γρηγόριος. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐστάθη ἔξωθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Ναοῦ, ὁ δὲ μέγας Πέτρος εἰσῆλθεν ἐνδον τοῦ ἁγίου

βήματος καὶ κλίναντες τὰ γόνατα, καὶ δεηθέντες εἰς τὸν Κύριον, ἔγινεν ὄλον τὸ ἅγιον θῆμα ἐκ τῆς λάμπειος πύρ. Ὁ δὲ Γρηγόριος ἐπλήσθη φόβου καὶ χαρᾶς ὡς ἀνέβλεψε καὶ εἶδε τὸ θαυμάσιον.

Διότι, καθὼς ἦτο γονατισμένος καὶ ἐκνυμένος τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσηκώθη ἐπάνω, εἶδεν ἀστράπτοντα τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, ἦτοι μετετράπη οὗτος ὅλος εἰς φῶς καὶ ἐξηφανίσθη ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν του καὶ πλέον δὲν τὸν εἶδε!

Καὶ τότε ὁ Γρηγόριος ἀπὸ περισσώτερον φόβον κρατηθεὶς, ἐξεπλήτετο διὰ τὴν ἀπόρητον δύναμιν τῶν ἁγίων! Καθότι ὅσα θέλουσι τὰ κάμνουσι μετὰ εὐκολίαν! Ὅθεν, δοξάσας τὸν Θεόν, ἐπὶ ταῖς πλουσίαις αὐτοῦ δωρεαῖς καὶ τὰς πρὸς Αὐτὸν γενομένας παρὰ τοῦ ποιητοῦ καὶ παντοδυνάμου Θεοῦ ἡμῶν λαβὼν μετὰ χαρᾶς τὸ βιβλίον πάλιν καὶ καθήσας ἀνεγίνωσκεν, ἐπιμελῶς καὶ διαλογιζόμενος ἐκεῖνα τὰ θαυμάσια, τὰ ὁποῖα εἶδε κλαίων καὶ ταλανίζων τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἀνάξιος ὢν, ἠξιώθη τοιοῦτων μυστηρίων αὐτόπτης μάρτυς νὰ γίνῃ.

Ἦτο δὲ εἰς ἐκεῖνον τὸν χριστιανικὸν οἶκον τῆς φιλοξενίας, ἓνα παιδίον, Βασιλειὸς ὀνομαζόμενον, τοῦ ὁποῖου ἐπόνουν οἱ ὀφθαλμοὶ του. Καὶ μίαν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Γρηγόριος ἴστατο ἔμπροσθεν τῆς θύρας τῆς οἰκίας τοῦ Βενεδίκτου, εὗρισκετο καὶ τὸ παιδίον αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐπὶ εἰς τὰ ὀμμάτια, καὶ ἕνας πτωχὸς ὅστις ἦτο κοντὸς ὡσάν τὸν Ζαχαῖον, Ζαχαρίας λεγόμενος, ἐξῆτει ψωμίον καὶ ἐκάθητο ἐκεῖ.

Τοῦ εἶπε, λοιπόν, ὁ Γρηγόριος:

«Διὰ τὸν Κύριον, ἀδελφὲ Ζαχαρία, καὶ μετὰ ἀγάπην ἰάτρευσον τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦτου τοῦ δυστυχοῦς παιδίου. Διότι, μετὰ τὸ νὰ δύνασαι νὰ τὸ κάμῃς, ἁμαρτία εἶναι νὰ ἀφίρῃς νὰ πονοῦν τὰ ὀμμάτια του».

Ἀμέσως ἀποκριθεὶς, ἐκεῖνος ὁ ἐπαίτης, εἶπε πρὸς αὐτόν: «Συγχώρησόν μοι δούλε τοῦ Χριστοῦ, Γρηγόριε, μέγα εἶναι αὐτὸ τὸ ἐγγχείρημα νὰ τὸ κάμω».

Καὶ ὁ ἅγιος ἀπήντησε:

«Μὴ κριτικῆς τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὦ Κύριέ μου, καὶ περισσώτερον μάλιστα ἀπὸ ἐμέ, ὁ ὁποῖος σὲ παρακαλῶ τώρα. Διότι δὲν βλάπτουσι εἰς τίποτε ἀπὸ αὐτό, ἐπειδὴ οὐδεὶς σὲ ἤξευρε, καὶ τὸ παιδίον αὐτὸ εἶναι δούλον καὶ ἀνίσως καὶ τὸ εἰπῆ καὶ τινός, οὐδεὶς τὸ πιστεύει, διὰ νὰ δώσῃ σημασίαν καὶ τότε νὰ προδοθῆς διὰ τὴν ἁγίαν χάριν σου καὶ διὰ τὴν θαυματουργόν σου δύναμιν καὶ ἴσασιν τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ταλαιπώρου δούλου παιδός! Ἐλέησον!»

Κατὰ τὴν διαλογικὴν αὐτὴν συζήτησιν μεταξὺ Γρηγορίου καὶ ἐπαίτου Ζαχαρίου, μόνον αὐτοὶ οἱ τρεῖς εὗρισκοντο τότε ἐκεῖ. Ὅθεν, ὑπακούσας ἐκεῖνος, ἔπτυσσε τὰ δύο του δάκτυλα τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ χειρός, καὶ ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, ἐπέχρισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Νέου, καὶ παρευθεὶς ἰατρεύθησαν. Καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν ἐπὶ τῷ παραδόξῳ θαύματι! Ὁ δὲ Γρηγόριος ἔδωκεν εἰς τὸν πτωχὸν Ζαχαρίαν ἐλεημοσύνην, τὸν ἠύχαρίστησε θερμῶς διὰ τὴν ἴσασιν τοῦ μικροῦ δούλου καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ εὐχεται καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ πάντοτε.

Οἱ δὲ συντροφοὶ τοῦ παιδίου καὶ ἄλλοι, βλέποντες αὐτὸ ἔξαφνα ὑγιὲς γενόμενον, τὸ ἠρώτων, ποῖος τὸ ἰάτρευσεν; Ὁ δὲ νεανίας ἔλεγε, καθὼς ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν ἅγιον Γρηγόριον:

«Ἄγιον ἔλαιον ἐπήρα ἀπὸ τὴν κανδήλαν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, καὶ ἤλειψα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἰατρεύθη!»

Ποῖος θὰ ἐπίστευεν, ὅτι εἰς ζητιάνος εἶχεν τόσην ἀγιότητα! Καὶ εἶναι νὰ θαυμάσῃ τις, ὁποῖος δούλους ἁγίους ἔχει ὁ Θεὸς κριτικτοῦς, καὶ κανεὶς δὲν τοὺς γνωρίζει, παρὰ μόνον οἱ ὁμοιοὶ των! Μᾶς τὸ ἐφανέρωσεν ὁ ἅγιος Γρηγόριος!

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἐπορεύθη καὶ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου διὰ νὰ προσευχηθῇ. Ὅμως, πορευόμενος συνήντησε μίαν καλογραίαν μετὰ ἀνδρᾶς λαϊκοῦς,

Τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον τῆς ζωῆς του, μοῦ διηγῆθη διὰ μυστηρίων ξένον καὶ παράδοξον δι' αὐτὴν τὴν εἰκόνα (λέγει ὁ συγγραφεὺς, διὰ τοῦ παρόντος βιβλίου) μὲ τὸ νὰ τὸν ἐβίασα νὰ μοῦ εἰπῆ διὰ χάριν ὠφελείας καὶ ἀγάπης.

Καὶ μοῦ διηγῆθη, ὅτι: «Ἔρχον ἀρκετὴν ὥραν καὶ προσηχώμην στεκόμενος ἐκεῖ καὶ οἱ πόδες μου μὲ τὸ νὰ ἦσαν κατακουρασμένοι ἀπὸ τὴν κακοπάθειαν τῆς ὁδοιπορίας καὶ κακοχίας καὶ ξενητείας, ἀνούσαν ἀπὸ ἀδυναμίας. Δι' αὐτὸ ἐπεθύμουν νὰ τελειώσω τὴν προσευχὴν μου διὰ νὰ ἡσυχάσω, ὥστε νὰ ξεκουρασθῶ. Ἐξαίφνης, εἶδον αὖραν πυρὸς εἰς τὰ πλαίσια τῆς εἰκόνας, ἥτις ἐζώηρευσε ἐντόνως, ἐνῶ ἠσθάνθην ἅπαν τὸ σῶμά μου νὰ ἀκτινοβολῆται ἐξ ἰσχυροῦ ρεύματος. Τοῦτο μοῦ προήρχετο, διότι μὲ ἔβλεπε γαληνῶς καὶ ἡμέρως ὁ Δεσπότης μου, ὥστε ἀπὸ τὴν γλυκύτητα τῆς θεωρίας, ἐλησμόνουν τὸν πόνον καὶ τὴν ἀτονίαν τοῦ σώματός μου καὶ ἐστεκόμην μὲ περισσοτέραν ἐπιθυμίαν καὶ χαρὰν μου εἰς τὴν προσευχὴν.

»Καὶ μετ' ὀλίγον, ἔβλεπον ἢ λαμπρότης ἐκείνη τῆς λάμπφως καὶ ὁ χαρακτήρ τῆς εἰκόνας μετετρέπετο εἰς ἄνδρα τινὰ ὠραῖον, ἐπιβλητικὸν καὶ πανευπροεπῆ, ζωντανὸν εἰς πραγματικότητα. Διότι οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐκινουῦντο καὶ τὰ βλέφαρα, τὰ περιεγύριζεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μετὰ τοῦ προσώπου του, ὥσαν κάποιος ἄνθρωπος, ἰστάμενος καὶ γλυκῶς στοχαζόμενος, καὶ ἀπὸ τὴν ὠραιότητα τοῦ προσώπου του, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ περιγράψω, καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἐχόρταινον νὰ βλέπω, ἀνίσως καὶ ἦτο δυνατόν νὰ τὸν βλέπω εἰς ὅλον τὸν χρόνον τῆς ζωῆς μου.

»Καὶ ἐστεκόμην ὡς καρφωμένος, μὴ θέλων νὰ ἀναχωρήσω, στοχαζόμενος τὸ κάλλος ἐκεῖνο τὸ φεγγοδόλον, ἐπειδὴ ἠσθάνομην, ὅτι, διὰ νὰ ἐκφρασθῶ δι' αὐτῶν τῶν λέξεων, μοῦ ἐχύνετο εἰς τὴν ψυχὴν μέλι οὐράνιον, καὶ τοῦ σώματός μου ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά, πρόσωπον καὶ χεῖρες, πόδες καὶ κνήμαι καὶ μηροί, καὶ ὅλα τὰ μέλη του, ἐγλυκαινόντο εὐφραίνόμενα. Δι' αὐτὸ, ἔλεγον καθ' ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἠσθάνομην τὴν ἀνεκλάλητον καὶ μελίρρυντον γλυκύτητα, ὅτι:

»Νὰ ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ποὺ λέγουσι τινές, ὄντως ὑπάρχει ἀλήθεια μεγάλη εἰς τὰ λεγόμενα ἐπ' αὐτῶν. Ἴδου παράδοξος γλυκασμὸς καὶ ἀνεκδιήγητος ἀγάπη, ἴδου Παράδεισος, δόξα τρυφή καὶ ἀπόλαυσις, εἰς τοὺς ἐλπίζοντας τῷ Ἁγίῳ Αὐτοῦ Ὀνοματι. Ἴδου ζωὴ αἰώνιος, εὐπρέπεια καὶ ὠραιότης ἀνεϊκαστος. Βλέπε ψυχὴ μου μυστήριον, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε κατενόησας καὶ εἶθε νὰ ἀξιώθω νὰ τὸ ἀπολαύσω εἰς τὴν μεταθανάτιον αἰωνίαν ζωὴν μου, θεία παραχωρήσει. Καὶ ἀνίσως ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶναι τοιαύτη, εἰς παντοτεινὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἁγίων, χρηματίζουσα βαβαὶ τῆς μεγάλης σπουδαιότητος διὰ τὴν ψυχὴν ἐκάστου ἀνθρώπου, τοῦ ἀκαταλήπτου, δι' αὐτὴν τὴν ἔνσαρκον ζωὴν, θαύματος, τοῦ πάσης ἐννοίας ὑπερβαίνοντος!»

»Αὐτὰ κατὰ νοῦν συλλογιζόμενος, δὲν ἠδυναμην νὰ ἀναχωρήσω ἀπ' ἐκεῖ, ἀλλῶς ἀπὸ θέλησίν μου, ἐκτὸς μόνον ἀνίσως καὶ ὁ γλυκὺς μου Ἰησοῦς, ὁ ἐνθεώτατος, τὸ συνεχῶρει. Δηλαδή, θὰ θεωρῶν ἐλεύθερον τὸν ἑαυτὸν μου, νὰ φύγω, ἐὰν ἡ ἁγία εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἤρχετο πάλιν, ὡς τὸ πρότερον εὕρισκετο καὶ δὲν ἐξέχεε τὴν ὑπερκόσμιον ὑπέροχον ἀκτινοβολίαν τῆς. Πόσον χρόνον διήρκεσεν, ἢ ἐκ τῆς ὑπερλάμπρου λάμπφως ἀκτινοβολίας καὶ καθήλωσίν μου, δὲν δύναμαι νὰ ὑπολογίσω. Ὅταν ἀνεχώρουν, ἐνόμιζον, ὅτι ἔφευγον ἐκ τοῦ Παραδείσου. Ὡ! Ἄς μὴ ἐτελείωνε ποτὲ ἡ τοιαύτη ἐκ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Θεοῦ Υἱοῦ, ἀπόλαυσις! Εὐχαριστῶ σοὶ Κύριε δισεκατομμυρίως, ἀπείρως, διότι ἠδύοκισες νὰ παραχωρήσης εἰς τὸν ἀνάξιν ταπεινὸν δοῦλόν σου τοιαύτην ἀποκάλυψίν σου!

Αὐτὰ μοὶ διηγῆθη ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Γρηγόριος, ὅτι τοῦ συνέβησαν, κατὰ τὸν χρόνον τῆς ξενητείας του.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν, ἐνθα ἐπῆγε πάλιν εἰς αὐτὸν τὸν Ναὸν καὶ ἐπέτυχε πάλιν τὸ σημεῖον τῆς Θεοφανείας, κατὰ τὴν συνήθειαν καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν του,

ἐπέστρεψεν ἔχων τὸ πρόσωπον ἰλαρόν, τὸν συνήτησε κάποιος μοναχὸς, τὸ ὄνομα τοῦ Γρηγόριος, καὶ ὥσαν νὰ τὸν ἐγνώριζε παλαιότερον καὶ νὰ εἶχε τὴν φιλίαν του, οὕτω μὲ θάρρος, ἐπλησίασε καὶ τὸν ἠσπάσθη ἐν φιλήματι ἁγίῳ, καὶ τοῦ εἶπεν:

«Ἐσὺ εἶσαι ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Γρηγέντιος, τὸν ὁποῖον ὁ Κύριος μοῦ ἐφανεῖρωσε ταύτην τὴν νύκτα εἰς τὸ δράμα; Διότι σὲ εἶδον τὴν νύκτα ταύτην κοιμώμενος, ὅπου ἴστασο ἐμπροσθεν τοῦ ἀχράντου καὶ ζωοποιοῦ Αὐτοῦ χαρακτήρος, ὅστις ἐφίσκειται εἰς τὸν ναὸν τῆς Κωνσταντιανῆς ὠραιότατος ἰστορημένον. Καὶ ἐσὺ μὲν προσέφερες εἰς Αὐτὸν δεήσεις καὶ ἱκεσίας. Αὐτὸς δὲ κρατῶν εἰς τὰς ἀχράντους Αὐτοῦ χεῖρας εἶδος τι μέλιτος οὐρανόθεν, λευκοῦ ὡσεὶ τῆς χιόνος καὶ κόππων μὲ μάχαιραν πνευματικὴν, σοῦ τὸ προσέφερε μὲ γλυκύτητα. Σὺ, αἰσθανόμενος τὴν ἀνεκλάλητον ἐκείνην γλυκάδα τῆς ἀφράστου ἀπολαύσεως καὶ τέρφφως μὲ χαρὰν, ἐχάιρσο καταπληττόμενος ἀπὸ φόβου καὶ θάμβους, ὅπου σοῦ ἤρχετο.

»Προσέτι ἔλεγες Γρηγέντιε, καὶ ταύτας τὰς φράσεις ρητῶς:

«Ἐὰν δὲν σφάλω, Βασιλείαν Οὐρανῶν τινὲς λέγουσι εἶναι καὶ ἰδοὺ ἐπ' ἀληθείας βλέπω καὶ αἰσθάνομαι: Οὐρανῶν Βασιλείαν τὸ γὰρ ἀμώμητον κάλλος τοῦ ἀχράντου Νυμφίου Χριστοῦ, θεασάμενος καὶ καταστοχαζόμενος αὐτὸ, ὡς ὠραῖον κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ ὑπὲρ καὶ ἐπὶ ὑπὲρ ἀπορητῶ δόξῃ τε καὶ λαμπρότητι χρηματίζων, καταπληττόμενος καὶ θαυμάζων!»

»Γρηγέντιε, ταῦτα καὶ ἄλλα θαυμαστά καὶ εὐσεβῆ ἔλεγες.

»Ὁ δὲ Κύριος εἶπε πρὸς με τὸν ἀνάξιον: «Γρηγόριε, Γρηγόριε (διότι καὶ ἐγὼ εὕρισκόμην ἐκεῖ πλησίον)». Καὶ ἐγὼ τοῦ ἀπήντησα: «Ἴδου ἐγώ, Κύριέ μου, τί μὲ προστάξεις τὸν δοῦλόν σου»; Καὶ ὁ Κύριος εἶπε: «Νὰ σοῦ δεῖξω τὸν παῖδά μου, τὸν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς, καθὼς καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς ἁγίους μου τὸν ἐδειξα. Οἱ ὅποιοι προσευξάμενοι, τὸν παρέθεσαν εἰς Ἐμέ, ὁμοῦ μὲ τὸν Πατέρα μου καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι». Καί, λοιπὸν, ἐγὼ ἐπίστεις εἰς τὸν Κύριον, διότι οἱ λόγοι του εἶναι βεβαίως ἀληθινοί, διὰ τοῦτο ἦλθον τώρα καὶ σὲ βλέπω».

Ταῦτα εἰπὼν ὁ μοναχὸς Γρηγόριος, ἤρχισε νὰ εὐχαριστῇ τὸν Κύριον καὶ νὰ εὐχεται ὑπὲρ τοῦ μακαρίου Γρηγεντίου. Ἀκολούθως, ἀποσυρθέντες, ὡς καλοὶ φίλοι καὶ ἀδελφοί, εἰς τόπον ἡσυχον καὶ παράστρατον ἐνετράφουν ὥραν ἰκανήν, ὁ εἰς πρὸς τὸν ἕτερον διαλεγόμενοι περὶ τῶν μεγαλείων τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ.

Καὶ οὕτως ὁ μακάριος Γρηγέντιος, λαβὼν τὰς εὐχὰς τοῦ μοναχοῦ Γρηγορίου, καὶ πλήρης εὐχαριστήσεως δοξάζων τὸν Κύριόν μας καὶ Θεόν μας, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον τῆς ξενίας του.

Ὡστόσον, ζωγραφῶν καὶ ἀναμνησκόμενος καθ' ἑαυτὸν, ἦγον στοχαζόμενος τὰ τίμια ἦθη καὶ τὴν θαθεῖαν πίστιν καὶ τὴν ἀγιότητα τοῦ ἁγίου Γέροντος ἐκείνου, ἐξεπλήττετο καὶ ἐθαύμαζε, πῶς ἦτο τοιοῦτος ταπεινός, πραύτατος καὶ γλυκὺς, στοχαστικὸς καὶ γνωστικὸς εἰς τὰς ἀποκρίσεις του, εὐτακτος κατὰ πολὺ καὶ μελίρρυντος; Θὰ προσεπάθει, Θεοῦ εὐδοκούντος, νὰ γίνῃ καὶ αὐτὸς τοιοῦτος, ὡς ὁ Γέροντ Γρηγόριος. Δι' αὐτὸ τὸν ἔστειλε ἐμπροσθέν του ὁ Κύριος, ὅπως προηγουμένως ἐτέρου, διὰ νὰ παραδειγματισθῇ!

Ἐνθυμούμενος καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων τῆς πολιτείας, ὅπου προηγουμένως τοῦ ἐδειξεν ὁ Κύριος, ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, ὅτε περιήρχετο, ἐλιπεῖτο, ἐλειονολογῶν τὸν ἑαυτὸν του ὡς ἀνάξιον μὲν, ἐκείνους δὲ ἐμακάριζεν ὡς ἁγίους καὶ ἐδέετο τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ νὰ μὴ τὸν ἀποξενώσῃ τῆς μερίδος των, διὰ τὴν πολλὴν του ἀγαθότητα καὶ εὐσπλαγγίαν, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀξιώσῃ, νὰ εὐρεθῇ ὁμοῦ μὲ ἐκείνους, τῆς οὐρανόθεν Βασιλείας Του.